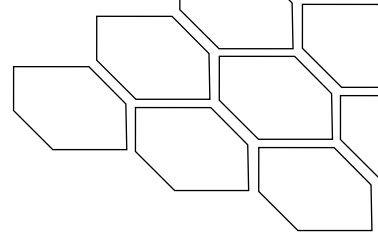

**KUNST EN CULTUUR IN DE
PROVINCIE GRONINGEN**

Advies over de plannen van de culturele instellingen
in de provincie Groningen
in het licht van de provinciale cultuurnota 2013 - 2016

VOORWOORD

“Over het algemeen wordt maatschappelijk aanvaard, dat een samenleving die op democratische beginselen is gebaseerd ook haar tegenkrachten voedt”, schreef minister Van Doorn vijfenveertig jaar geleden in de eerste toneelnota van de Rijksoverheid. Sindsdien heeft deze opvatting ten grondslag gelegen aan de Nederlandse cultuurpolitiek. Op de vraag waarom dat zo is zou het antwoord kunnen zijn dat een samenleving in ieder geval haar kunstzinnige tegenkrachten nodig heeft om haar zelfbeeld te blijven onderzoeken. En voor dat onderzoek zijn enerzijds speelplaatsen nodig: musea en ateliers, concertzalen repetitieruimtes, bioscopen, pleinen, culturele centra en theaters; anderzijds mensen, liefst zoveel mogelijk, die aan het spel dat kunst heet en daarmee aan het vormgeven van de samenleving, deel nemen.

Iets dergelijks kan ook gezegd worden over de manier waarop een democratische samenleving met haar erfgoed omgaat. Cultureel erfgoed kan dan beschouwd worden als een bron van bezinning op de cultuur van nu, die over enkele decennia de vorm van erfgoed zal hebben aangenomen. Zo helpt de omgang met kunst en erfgoed mensen zich persoonlijk en in een sociale context voorstellingen te maken van hun wereld en hun geschiedenis.

Hoe verleidelijk het ook is om het recht van stemmen en spreken (of roepen) als het summum van democratie te beschouwen, het recht op de ontwikkeling van vermogens die het begrijpen vergroten, voegt daar iets fundamenteels aan toe. Een van die vermogens is het gebruik van verbeeldingskracht, zowel in de omgang met kunst als met erfgoed.

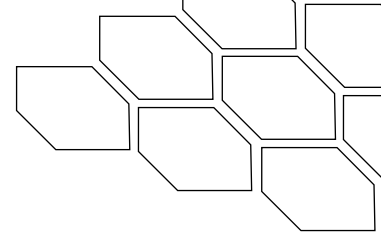
Het heeft tot diep in de jaren negentig geduurd voordat de Nederlandse overheid zich realiseerde hoe desastreus het gebrek aan maatschappelijke inbedding van kunst in de decennia daarvoor had uitgepakt. Pas sinds 2009 hanteren de Raad voor Cultuur en het Fonds voor de Podiumkunsten serieuze criteria die de relatie tussen het maken van kunst en het gebruik ervan versterken en sinds datzelfde jaar wordt de actieve cultuurparticipatie van de Nederlandse bevolking door een speciaal fonds ondersteund.

Het was niet eenvoudig voor de Kunstraad en zijn drie commissies van experts om de hierboven omschreven waarden van cultuur voldoende recht te doen op basis van beperkt budget en beperkende criteria die door de provincie als kader waren vastgesteld. Vooral het criterium dat organisaties zouden moeten bijdragen aan de economische bloei van de provincie, pakte soms slecht uit voor instellingen die in de eerste plaats de lokale of regionale bevolkingsgroepen de zo belangrijke mogelijkheid bieden culturele uitingen een plaats in hun leven te geven. Bovendien ‘bevoordeelt’ dit criterium instellingen die in de stad gevestigd zijn, waar immers gemakkelijker economische spin-off te organiseren valt, zeker ook gezien het professionele karakter van de juist in de stad gevestigde organisaties.

Dat de Kunstraad de opdracht ondanks de beperkende criteria heeft aanvaard, was omdat hij ruimte zag voor de commissies om de criteria te bezien in het licht van de fundamentele waarden van culturele uitingen voor de samenleving. De Kunstraad hoopt dan ook dat, op grond van de adviezen van de commissies, de creatieve omgang van de Groninger bevolking met kunst en cultureel erfgoed voldoende gewaarborgd kan worden en zelfs, waar mogelijk gestimuleerd. Daartoe worden culturele instellingen zoveel mogelijk ondersteund in hun pogingen om voor meer mensen van belang en betekenis te zijn.

Mét dit advies geeft de Kunstraad het woord, dat wil zeggen de mogelijkheid van denken, met alle verantwoordelijkheden van dien, weer terug aan de politiek.

Hans van Maanen,
voorzitter Kunstraad Groningen.

INHOUDSOPGAVE

DEEL I INLEIDING

1.1. Kader	p.6
1.2. De huidige situatie	p.7
1.3. Algemeen beeld	p.8
1.4. Visie	p.8
1.5. Financiën	p.9

DEEL II ADVIES STEUNINSTELLINGEN

2.1. Kader	p.11
2.2. De huidige situatie	p.11
2.3. Algemeen beeld	p.12
2.4. Visie	p.12
2.5. Financiën	p.13
2.6. De instellingen	p.14
Bibliotheekwerk	p.14
Amateurkoepels	p.16
Popmuziek	p.18
Amateurkunst en kunsteducatie	p.19
2.7. Financieel overzicht per instelling	p.25

DEEL III ADVIES ERFGOED

3.1. Kader	p.27
3.2. De huidige situatie	p.27
3.3. Algemeen beeld	p.28
3.4. Visie	p.28
3.5. Financiën	p.29
3.6. Financieel overzicht per instelling	p.30
3.7. De instellingen	p.31
1. Noordelijk Scheepvaartmuseum	p.31
2. Openluchtmuseum Het Hoogeland	p.33
3. Museum Stad Appingedam	p.34
4. Veenkoloniaal Museum Veendam	p.35
5. Nationaal Rijtuigmuseum Nienoord	p.37
6. Museum Wierdenland	p.39
7. Muzeeaquarium Delfzijl	p.40
8. Fraeylemaborg	p.41
9. Museum Menkemaborg	p.42
10. Borg Verhildersum	p.43
11. Vesting Bourtange	p.45
12. de Burcht Wedde	p.47
13. de Koetsewagen	p.48
14. Streekhistorisch Centrum Stadskanaal	p.49
15. Klooster Ter Apel	p.50
16. Domies Toen	p.51
17. Oude Groninger Kerken	p.52
18. Gronings AudioVisueel Archief	p.54
19. Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen	p.55
20. Huis van de Groninger Cultuur	p.56
21. Het Museumhuis Groningen/ Het Groninger Molenhuis	p.58
22. Bureau Groninger Taal en Cultuur	p.60
23. Grunneger Toal	p.61
24. Groningen Orgelland	p.62
25/26. Libau Steunpunt Cultureel Erfgoed/Monumentenwacht	p.63
27. Behoud Kerkelijke Gebouwen Groningen-Drenthe (SBKGD)	p.64

DEEL IV ADVIES KUNSTEN

4.1. Kader	p.67
4.2. De huidige situatie	p.68
4.3. Algemeen beeld	p.68
4.4. Visie	p.69
4.5. Financiën	p.70
4.6. Financieel overzicht per instelling	p.70
4.7. De instellingen	p.72
1. Groninger Museum	p.72
2. Noorderzon	p.73
3. Noorderlicht	p.74
4. Noorderslag	p.75
5. Theater De Citadel	p.76
6. Liga 68	p.77
7. Beeldlijn	p.78
8. Literaire Activiteiten Groningen	p.79
9. De Noorderlingen	p.80
10. Jonge Harten Festival	p.81
11. Urban House	p.82
12. Haydn Jeugd Strijkorkest	p.83
13. Peter de Grote Festival	p.84
14. Grand Theatre	p.85
15. Prinses Christina Concours	p.86
16. Haydn Muziek Festival	p.87
17. Noord Nederlands Orkest	p.88
18. Jungle Warriors	p.89
19. Ragamala Nada Yoga	p.19
20. Muziek over Groningen	p.91
21. Productiehuis Popcultuur Groningen	p.92
22. Op Roakeldais	p.93
23. Noord Nederlandse Dans	p.94
24. Club Guy & Roni	p.95
25. Theater te Water	p.96
26. Tryater	p.97
27. Jeugdtheaterschool Wonderboom	p.98
28. Broot	p.99
29. Stranger Things Have Happened	p.100
30. Vreemd Hoofd	p.101
31. De Steeg	p.102
32. Vertellus	p.103
33. Theatergroep Waark	p.104
34. Het Poëziepaleis	p.105
35. Grafisch Museum Groningen	p.106
36. NP3	p.107
37. Wall House #2	p.108
38. Kunstprojecten Noorderstation	p.109
39. Global Art Company	p.110

DEEL I | INLEIDING

De provincie bezuinigt, maar ook de gemeenten, de rijksoverheid en in het verlengde daarvan de landelijke fondsen. Het lijkt soms of cultuur en beschaving in een kwade reuk staan. Daar past een schreeuw bij. Helaas is het effect nog niet erg groot. Wel zien we een groeiende inspanning bij veel instellingen om zich minder afhankelijk te maken van de overheden. Het cultureel ondernemerschap groeit. Maar vaak is steun van de overheid onontbeerlijk.

Groningen is uniek door de combinatie van stedelijke cultuur en kunst enerzijds en een ommeland met veel erfgoed en veel amateurkunst anderzijds. Die samenhang moet gekoesterd worden door een nauwe samenwerking tussen de Groningse overheden. Het is zowel jammer als onhandig dat de provincie straks besluiten gaat nemen zonder dat er met medesubsidiënten onderhandeld kan worden. Want vrijwel alle instellingen hebben nog één of twee andere overheden die bijdragen. Alleen de steuninstellingen zijn primair van de provincie afhankelijk. Voor de overige instellingen betekent dat, dat noch de Kunstraad Groningen noch de provincie de exacte consequenties van het advies en de besluiten zullen kunnen overzien.

De provincie Groningen bezuinigt 21% op cultuur. Dat is meer dan in andere provincies en veel meer dan bijvoorbeeld in Friesland (geen bezuiniging) en Drenthe (5%). De Kunstraad dringt er dan ook bij de provincie op aan om alsnog te besluiten een deel van de voorgenomen bezuinigingen geen doorgang te laten vinden. Het is de verantwoordelijkheid van de politiek om de consequenties van de bezuinigingen voor haar rekening te nemen. Het is een goede zaak dat de mede door de rijksoverheid of rijksfondsen gesubsidieerde instellingen en de noordelijke overheden hebben besloten bij de Raad voor Cultuur en de staatssecretaris van OCW gezamenlijk op te komen voor het noordelijke culturele belang. Dat neemt niet weg dat er ook voor de noordelijke overheden een moment kan komen waarop nadrukkelijk gekozen moet worden.

AANVRAGEN EN ADVISERING

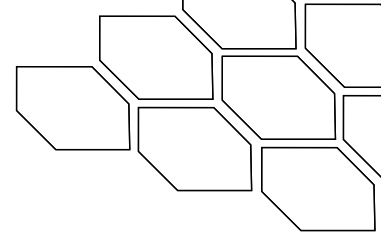
Het is niet eenvoudig om binnen de gegeven financiële en inhoudelijke kaders tot een advies te komen. De aanvragers, onder wie veel gerenommeerde instellingen en een aantal interessante nieuwkomers, hebben bijna anderhalf keer zoveel subsidie gevraagd als er beschikbaar is. Vooral het budget voor de kunsten is zwaar overvraagd. Er zijn veel nieuwe aanvragers en het is opvallend dat instellingen vaak meer subsidie vragen dan in de lopende periode. Vooral in deze sector heeft de Kunstraad moeilijke keuzes moeten maken. Daarbij wordt aangetekend dat in de meeste gevallen de provinciale subsidie maar een, soms klein, deel van de totale inkomsten bedraagt. Het is overigens opmerkelijk dat de meeste kunstinstellingen in hun beleidsplannen nauwelijks zijn ingegaan op de economische criteria van de provincie.

Hoewel de financiële druk in de sector erfgoed minder groot is, speelt het feit dat de provincie hier meer bepalend is als subsidieverstrekker een belangrijke rol. Het verlagen of wegvallen van de provinciale subsidie heeft dan ook grotere gevolgen. Daarom is er in de erfgoedsector vaker een geringe korting toegepast en zijn een aantal pijnlijke knopen doorgehakt.

Voor de steunfuncties zijn sterk afhankelijk van provinciale subsidie. Mede daardoor laat ook hier de financiële krapte zich goed voelen. Het maken van keuzes is des te lastiger omdat er, zowel bij de kunsten als bij het erfgoed, sprake is van een veelheid aan steuninstellingen, verdeeld naar functie en gebied. Er wordt wel projectmatig maar niet beleidsmatig samengewerkt. Bovendien zijn de plannen in veel gevallen concurrerend. Dat vereist een combinatie van beleidsmatig en inhoudelijk adviseren. Met een slinkend budget heeft dat soms ingrijpende consequenties.

OPBOUW

Hieronder en in de drie volgende hoofdstukken van dit advies schetst de Kunstraad achtereenvolgens het beleidsmatige kader, de huidige situatie, het algemene beeld na lezing van de beleidsplannen, een visie en de financiën. Aan het eind van ieder hoofdstuk wordt de financiële vertaling van de adviezen gegeven.

1.1. KADER

Op 15 oktober 2009 schreef de provincie Groningen een brief aan alle gesubsidieerde instellingen waarin werd aangekondigd dat er een provinciebrede bezuinigingsoperatie van 20 tot 25% op komst was. Instellingen werd verzocht om daar rekening mee te houden bij het aangaan van structurele verplichtingen. Op 18 mei 2010 verscheen de Voorjaarsnota waarin de kaders van de bezuinigingen werden geschetst. Daarin werd gemeld dat op de cultuurbegroting bijna anderhalf miljoen euro (21%) bezuinigd zou moeten worden, waarbij ook werd vastgelegd dat bestaande afspraken voor structurele subsidies tot 1 januari 2013 zouden doorlopen. Bovendien werden nieuwe criteria voor de drie programma's omschreven. De Kunstraad reageerde in een advies op dit kader. Belangrijke punten waren daarbij het te korte tijdpad en de criteria voor de kunsten. Het tijdpad werd uiteindelijk twee maanden opgeschoven en de criteria werden enigszins aangepast.

Naast de bezuinigingen waren de belangrijkste veranderingen:

- Het programma Culturele Netwerken wordt omgezet in een programma Steuninstellingen, waarbij scherpe criteria worden geformuleerd.
- Het programma "Het Verhaal van Groningen" blijft in grote lijnen hetzelfde maar de criteria voor de instellingen worden iets aangescherpt.
- Het programma "Dynamiek in de Kunsten van stad en regio" krijgt een aantal criteria die scherp zijn toegesneden op de rol van de instellingen voor economie en toerisme in Groningen.

Medio juli 2010 zond de provincie een brief aan alle gesubsidieerde instellingen waarin het kader en de criteria uiteen werden gezet en waarin de procedure werd omschreven. Bovendien werd er in een advertentie van de provincie in de gedrukte media melding gemaakt van de mogelijkheden en de werkwijze. Op 12 oktober 2010 werd aan de Kunstraad de opdracht verstrekt om een advies uit te brengen over de per 1 januari 2011 in te dienen plannen van culturele instellingen voor structurele subsidie in de cultuurnotaperiode 2013 - 2016. Daarbij werden ook de procedurele en financiële kaders aangegeven voor het uit te brengen advies.

De Kunstraad was verheugd dat de instellingen twee maanden langer de tijd kregen om een plan te schrijven maar bleef de voor het advies beschikbare tijd, vier maanden, kort vinden. Om iedere vorm van belangenverstrengeling te vermijden en een beleidsmatige en inhoudelijke blik van buiten naar binnen te krijgen werden, na overleg met de provincie, drie commissies ingesteld bestaande uit deskundigen met enige afstand tot de dagelijkse culturele praktijk in Groningen.

De samenstelling was als volgt:

Kunsten

- Ben Hurkmans (Amsterdam), voorzitter, was directeur van de Theaterschool Amsterdam en van het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten, alsmede cultureel attaché in Londen.
- Adriaan de Regt (Arnhem), werkte bij IJ-oevers Amsterdam, Kunstgebouw Zuid-Holland en was hoofd Kunst en Cultuur in Schiedam en Arnhem. Hij is nu directeur van het Stedelijk Museum Zwolle.
- Saskia van de Ree (Utrecht), werkte bij Dansend Hart, de Bundeling, de Stadsschouwburg Utrecht, was zakelijk directeur van Yo! Opera en is nu werkzaam als zelfstandig adviseur en projectleider.

Erfgoed

- Bert Looper (Leeuwarden), voorzitter, was stadarchivaris van Den Bosch en Zutphen en directeur van het Historisch Centrum Overijssel. Nu is hij directeur van Tresoar, Fries Historisch en Letterkundig Centrum.
- Heleen Buijs (Utrecht), werkte bij de Rijksdienst Beeldende Kunst, was directeur van de Stedelijke Musea Zutphen en later van het Nationaal Gevangenis museum in Veenhuizen. Zij is nu directeur van het Geldmuseum.
- Yme Kuiper (Groningen), is hoogleraar Religieuze en Historische Antropologie aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Steunfuncties

- Hans Muiderman (Den Haag), voorzitter, was directeur van het Koorenhuis, centrum voor de kunsten Den Haag en adviseur van de minister van OCW op het gebied van cultuureducatie.
- Patricia van Ballegooijen-Leo (Arnhem), was hoofd cultuur van de provincie Gelderland en directeur van de stichting Kunst en Cultuur Gelderland.
- Rob Bruijnzeels (Vught), had diverse functies in bibliotheken en werkte als stafid bij de Vereniging van Openbare Bibliotheken. Op dit moment is hij betrokken bij de Library School en het Ministerie van de Verbeelding.

De begeleiding van het werk van de commissies was in handen van zowel de vaste medewerkers van de Kunstraad Groningen als enkele tijdelijke parttime krachten. Het bestuur van de Kunstraad Groningen had de eindverantwoordelijkheid voor het proces en het voorliggende advies. De commissies startten hun werkzaamheden in december 2010 met een eerste beschouwing van de instellingen in het werkkterrein.

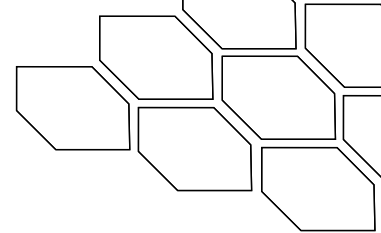
Tussen begin en half januari 2011 ontving de Kunstraad van de provincie 74 beleidsplannen. Eén beleidsplan werd daar om formele redenen eind maart 2011 nog bijgevoegd. De verdeling over de commissies was als volgt: Steuninstellingen 9; Erfgoed 27; Kunsten 39. In de lopende cultuurnotaperiode is voor de culturele instellingen een bedrag van bijna acht en een half miljoen euro beschikbaar. Er is voor de komende periode voor bijna elf miljoen euro aangevraagd terwijl er iets minder dan zeven miljoen euro beschikbaar is. Bij de kunsten is meer dan tweemaal zo veel aangevraagd als er beschikbaar is.

Binnen het cultuurbudget is op dit moment ook een aantal posten dat niet de subsidie aan een instelling betreft maar dat aan bepaalde functies of incidentele projecten wordt besteed. Deze budgetten, samen een kleine twee miljoen euro, maken in principe geen deel uit van het advies. Er zullen vooral in het hoofdstuk over de steuninstellingen enige opmerkingen over worden gemaakt.

Het was voor de commissies dus van het begin af aan duidelijk dat er moeilijke keuzes gemaakt moesten worden. In een aantal lange zittingen zijn alle beleidsplannen uitgebreid doorgenomen en getoetst aan de criteria. Aanvullend zijn enkele gesprekken met instellingen gevoerd: drie bij de Steuninstellingen en drie bij Erfgoed. Er zijn geen gesprekken gevoerd met instellingen uit de kunstensector. Door de commissie Kunsten is wel voor tien instellingen een inhoudelijk preadvies gevraagd aan vaste adviseurs van de Kunstraad. De overige beleidsplannen boden voldoende duidelijkheid. De commissieadviezen zijn eind maart 2011 afgerond en in de loop van april 2011 op schrift gezet.

1.2. DE HUIDIGE SITUATIE

Het is een breed palet aan instellingen dat een provinciale subsidie ontvangt en het valt daarbij op welke enorme verschillen er zijn in de percentages provinciale subsidie ten opzichte van de totale inkomsten van de instelling. De steuninstellingen zijn vrijwel geheel afhankelijk van de provinciale subsidie, de erfgoedinstellingen voor gemiddeld ruim een kwart en de kunstinstellingen gemiddeld voor ruim tien procent. Maar zowel bij erfgoed als bij kunsten is soms sprake van een min of meer symbolische bijdrage van een paar procent van de omzet. De impact van de provinciale keuzes is dan ook zeer verschillend. De indruk bestaat dat de hoogte van de bijdrage die de provincie op dit moment geeft sterk is bepaald door het moment waarop de instelling voor het eerst in een cultuurnota werd opgenomen en het op dat moment vastgestelde inhoudelijke en financiële belang. Behalve bij de steuninstellingen is steeds sprake van één of meer medesubsidiënten. Ook de verhouding in deze financiële bijdragen is zeer wisselend. Daarbij kan in overweging worden genomen dat de provincie, behalve op het gebied van de bibliotheekondersteuning en de archeologie geen wettelijke taken heeft. Alles berust op eigen keuzes. Door de provincies wordt de ondersteuning op het gebied van cultuur heel verschillend ingevuld. Daarbij is de provinciale rol vaak minder naar mate er in die provincie meer grote- of middelgrote steden zijn. Die steden hebben vaak een aparte band met OCW en een eigen cultuurbeleid. In de provincie Groningen is er vanuit die optiek maar één stad en dat maakt dat de provinciale rol belangrijker is dan in veel andere provincies.

De professionele kunsten concentreren zich sterk in de stad Groningen. De culturele infrastructuur buiten de stad is smal en kwetsbaar. Er is een aantal theaters dat ook professionele kunst programmeert en er zijn ateliers van beeldend kunstenaars. Zoals te doen gebruikelijk bij provinciale subsidies gaat het bij de kunsten vooral om inhoud en niet om gebouwen.

De instellingen op het gebied van het erfgoed die door de provincie worden gesubsidieerd zijn vooral buiten de stad Groningen te vinden. Daar is vaak sprake van kleinere gemeenten als medesubsidiënten. Andermaal moet gewezen worden op de complicatie die ontstaat doordat de provincie Groningen geadviseerd wenst te worden voordat door de stad Groningen en het Rijk zelfs nog maar de kaders van hun beleid zijn aangegeven. En tegen de tijd dat de provincie zal besluiten, valt er, naar het zich laat aanzien, met de andere overheden op instellingsniveau nog niet te onderhandelen. Bovendien zal er, met name ook op het gebied van het erfgoed, goed afgestemd moeten worden met de andere gemeenten in de provincie, die immers in veel gevallen medesubsidiënt zijn.

1.3. ALGEMEEN BEELD

Opvallend is de grote dynamiek in het cultuurveld. Met name op het gebied van de kunsten, zien we ook veel nieuwe initiatieven. Veel instellingen zijn bezig om met een open blik naar de toekomst te kijken. Wat ook opviel was dat veel instellingen een soms fors hoger bedrag aan subsidie vroegen. Verder was het opmerkelijk dat maar weinig kunstinstellingen in hun beleidsplannen zijn ingegaan op de sterk veranderende criteria. Zo legden veel aanvragers een accent op de talentontwikkeling, speerpunt in de huidige nota, maar gingen niet of nauwelijks in op het economisch belang. Door de betreffende commissie is natuurlijk in de eerste plaats gelet op de artistieke waarde, maar daarbij moest ook worden getoetst aan de criteria dat het om professionele kunst moest gaan en dat er sprake moest zijn van een economische of toeristische waarde.

Sommige plannen waren zo ambitieus dat vraagtekens gezet moesten worden bij de haalbaarheid. Andere plannen verkeerden nog in een beginstadium of betroffen vooral een stapeling van projecten en kwamen zodoende naar de mening van de betreffende commissie niet in aanmerking voor een structurele subsidie. In de erfgoedsector viel minder beweging te constateren. De grote Groningse rijkdom op dit gebied zou actiever onder de aandacht van het publiek gebracht moeten worden in de vorm van nieuwe eigentijdse benaderingen. Daar is niet altijd in voldoende mate sprake van.

Zeer opvallend is de versnippering van de steuninstellingen. Dat is des te opmerkelijker omdat het juist deze instellingen zijn die alleen door de provincie worden gesubsidieerd en die daarbij dus niet afhankelijk zijn van andere overheden. Zowel functioneel als geografisch is sprake van een onoverzichtelijke staalkaart aan instellingen, deels bepaald door toeval en deels door moeizame relaties. Dit is niet gunstig en niet efficiënt voor een krachtige ondersteuning van kunsten en erfgoed in Groningen.

1.4. VISIE

In de volgende hoofdstukken wordt nader ingegaan op de visie per deelgebied. In den brede moet vooral gewezen worden op de noodzaak van samenhang in het cultuurbeleid. Die samenhang zou moeten blijken uit een eendrachtig en gezamenlijk optrekken van de provincie en de stad Groningen. De Kunstraad adviseert de provincie dan ook met klem bij de besluitvorming terdege rekening te houden met de consequenties voor de stad Groningen, mede gelet op het gebruik dat door Groningers van buiten de stad van het aanbod in de gemeente wordt gemaakt.

Maar evenzeer moet gewezen worden op de noodzaak van een samenhang met de andere Groningse gemeenten. Krimp, armoede, een zorgwekkende economische positie: cultuur kan en moet een belangrijke rol spelen in de sociale leefbaarheid van de provincie. De eenzijdige aandacht voor economisch en toeristisch nut in de sector kunsten kan leiden tot een verschraling van het aanbod buiten de stad Groningen. Dat zou in strijd zijn met de provinciale visie op de ontwikkeling van het Groningse platteland.

Die samenhang moet voor de instellingen, overheden en burgers versterkt worden door kleinschalige hoogwaardige ondersteuning, waarbij zo min mogelijk geografische grenzen moeten gelden en er een eind moet komen aan de veelheid van elkaar deels overlappende, deels concurrerende instellingen.

In april 2011, nadat de commissies hun werk vrijwel hadden afgerond, verscheen het programma van het nieuwe college van gedeputeerde staten. Opvallend was dat cultuureducatie daarin weer een speciale vermelding kreeg terwijl die aandacht in de criteria voor de kunsten eerder was verdwenen. Hoopvol is verder dat in het collegeprogramma nadrukkelijk wordt gesproken op ook door ons zo bepleite afstemming met andere overheden.

1.5. FINANCIËN

Bezuinigen doet altijd pijn. Die pijn is des te meer voelbaar waar het meer instellingen en dus ook meer mensen betreft. Achter elk beleidsplan zit veel kennis en ervaring, betrokkenheid, inspanning en enthousiasme. Er wordt in de cultuursector veel gewerkt door vrijwilligers en de lonen van de professionals behoren zeker niet tot de hoogste in het land. Bovendien trekt kunst en cultuur in Groningen veel publiek. Bezuinigingen verschromelen het aanbod. Die schreeuw heeft geklonken en zal vaker klinken.

Maar in de cultuursector is ook sprake van nieuw realisme. De sector is zich bewust van nut en noodzaak van hedendaags cultureel ondernemerschap, mits ook de overheid helderheid biedt in haar beleid.

Die helderheid is door de provincie helaas gegeven in een bezuinigingsdoelstelling en scherpe criteria. Dat heeft de Kunstraad gedwongen tot duidelijke keuzes. De raad heeft daarbij besloten om niet over de grenzen van de gegeven budgetten te adviseren. Op die manier zouden namelijk instellingen met een positief advies uiteindelijk toch nog met lege handen kunnen komen te staan. Bovendien bestaat het risico dat vervolgens ruimte wordt gezocht in de budgetten die gereserveerd zijn voor incidentele projecten en dat zou een slechte zaak zijn. Die budgetten zijn in deze krappe tijden meer dan ooit nodig.

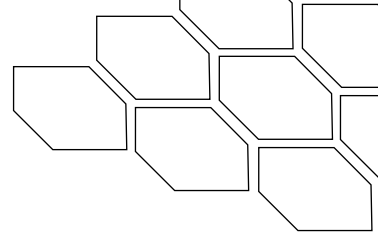
Om te komen tot voldoende pluriformiteit in de lijst van te subsidiëren instellingen is allereerst uitgegaan van een geringe korting: als basis voor de berekeningen is de Kunstraad bij bestaande instellingen uitgegaan van het bedrag dat in 2009 werd toegekend als provinciale subsidie. Er is dus geen rekening gehouden met de bedragen die voor 2013 zijn aangevraagd. In de overzichten is overigens slechts sprake van deze twee jaren (2009 en 2013). Eventuele tussentijdse verhogingen en meerjarenramingen zijn niet meegenomen omdat daar door de instellingen nogal verschillend mee is omgegaan. De genoemde jaren geven een duidelijk beeld. Verder zijn in veel gevallen de subsidiebedragen afgerond op duizend euro. Dat komt de overzichtelijkheid ten goede.

Bij de steuninstellingen wordt geadviseerd om, naast een bedrag voor Biblionet, twee bedragen te reserveren voor de taken op het gebied van respectievelijk de cultuureducatie en de amateurkunst.

Bij de kunsten zijn de positieve adviezen in een inhoudelijke prioriteitsvolgorde geplaatst. Daarbij worden twee alternatieven geboden. Eén waarbij de ‘zaaglijn’ na zes instellingen komt te liggen en een ander waarbij, door een korting toe te passen op het Groninger Museum, alle veertien positief beoordeelde subsidieverzoeken (op basis van de subsidie in het jaar 2009) gehonoreerd kunnen worden. Dat zal één van de punten van overleg tussen provincie en gemeente moeten worden.

Tot slot

Samenwerking zal het motto voor de toekomst moeten zijn. Samenwerking en afstemming tussen de overheden, opdat instellingen niet ongewild in de knel komen. Maar ook samenwerking tussen instellingen, om zich krachtiger te kunnen positioneren. Versnippering is één van de bedreigingen van de kunst- en cultuursector in Groningen.

2.1. KADER

Net als de meeste andere provincies geeft de provincie Groningen subsidie aan organisaties die uitvoerende instellingen op het gebied van kunst en cultuur met hun expertise ondersteunen. In de huidige cultuurnota zijn de steuninstellingen (behalve die op het gebied van het erfgoed) ingedeeld bij het programma Creatieve Netwerken. In de nieuwe kaders die zijn aangegeven door de provincie, verdwijnt dit programma en komt er een aparte doelstelling steunfuncties. Daarvoor heeft de provincie een aantal algemene criteria opgesteld en daarnaast nog aparte criteria voor kunsteducatie, amateurkunst en bibliotheken.

Een viertal uitvoerende instellingen dat in de huidige cultuurnota vanuit het programma Culturele Netwerken wordt gesubsidieerd, diende opnieuw een aanvraag in. Deze aanvragen zijn behandeld in de commissie kunsten omdat ze niet vallen binnen het kader van de steuninstellingen. Het betreft: De Steeg, het Jonge Harten Festival, Urban House en Vertellus.

Voor het programma steunfuncties werden negen plannen ingediend. Bij vier daarvan ging het om koepelorganisaties op het gebied van de amateurkunst. Van één koepelorganisatie (Stichting Amateurdans) werd geen beleidsplan ontvangen. De overige vijf plannen kwamen van steuninstellingen op het gebied van de kunsteducatie, de amateurkunst en de bibliotheken.

Er was één nieuwe instelling bij: POPgroningen. Die komt in de plaats van de Stichting Groverpop, waarvan de subsidie in 2010 werd beëindigd.

In de lopende cultuurnota krijgen de gezamenlijke steuninstellingen een subsidie van € 3.930.800. Voor de nieuwe nota is een bedrag beschikbaar van € 3.325.000 (dat is 15 % minder) en er is voor € 4.657.672 aangevraagd. Indien alle plannen zouden worden gehonoreerd, zou dat dus een tekort van € 1.332.672 opleveren.

Voor de steunfuncties gelden de algemene criteria (kwaliteit van de dienst, kwaliteit van de organisatie, publieksopbouw en plaats in het bestel), de bestuurlijke uitgangspunten (uitstijgen boven het lokale, borgen en versterken regionale identiteit, leggen van verbindingen, spreiding en participatie) en een aantal specifieke criteria (zie bij de instellingen).

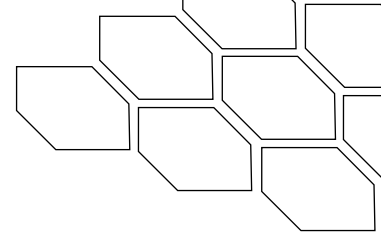
2.2. DE HUIDIGE SITUATIE

De provincie Groningen heeft in meerdere opzichten een steunfunctiestructuur die afwijkt van die van andere provincies. Zo is er in de meeste provincies sprake van een Erfgoedhuis waarin diverse taken en functies op het gebied van het erfgoed zijn verenigd. In Groningen is die verdeeld over een aantal instellingen. Daar zal in de paragraaf erfgoed nader op in worden gegaan. Een nauwer samengaan van de steunfuncties op het gebied van kunsten en erfgoed (zoals die bijvoorbeeld bestaat in Noord-Holland) is op korte termijn in Groningen niet haalbaar. Mede in dat licht is besloten om de beleidsplannen van de steunfunctie-instellingen op het gebied van het erfgoed in de commissie erfgoed te behandelen.

Wel is het nodig dat er duidelijkheid komt over de taken op het gebied van de erfgoededucatie, omdat op dat gebied sprake lijkt te zijn van een gebrek aan samenwerking. Daarop komt de commissie hieronder nog terug.

Meer samenhang dan in veel andere provincies is er op het gebied van de bibliotheken. Biblionet regelt de back-office voor de hele provincie en heeft ook een centrale rol bij de front-office: de bibliotheken zelf.

De ondersteuning op het gebied van de kunsteducatie wordt verzorgd vanuit drie instellingen: de Kunstencentrumgroep voor de stad Groningen, het IVAK voor Delfzijl, Appingedam en Loppersum en Kunststation Cultuur voor de rest van de provincie. Daarbij is Kunststation C de enige steunfunctie in de ware zin van het woord, terwijl de andere twee instellingen ook nog veel andere taken hebben, die door de betreffende gemeenten worden gesubsidieerd.

De steunfunctie amateurkunst is beperkt tot het amateurtheater en wordt uitgevoerd door De Prins van Groningen, onderdeel van de Kunstencentrumgroep. Op het gebied van de andere kunstdisciplines is de subsidiëring van de steunfunctie in 1999 door de provincie beëindigd. De popmuziek had een zelfstandige steunfunctie (Groverpop), maar de subsidie aan deze instelling is wegens disfunctioneren in 2010 stopgezet.

De subsidies voor de koepelorganisaties voor de amateurkunsten zijn ook in de huidige cultuurnotaperiode in stand gebleven.

Naast de subsidies die de instellingen ontvangen zijn er binnen het cultuurbeleid van de provincie Groningen budgetten beschikbaar voor projecten op het gebied van de amateurkunst en de cultuurparticipatie- en educatie. De belangrijke aanvullende betekenis van deze projectgelden wordt in de beleidsplannen van de steuninstellingen regelmatig genoemd. Hoewel deze budgetten formeel buiten het adviesbereik van de commissie vallen, acht zij het belang voor de sector dermate groot dat zij ze wel bij het advies heeft betrokken.

2.3. ALGEMEEN BEELD

De versnippering van taken over verschillende instellingen, zowel in functies als geografisch, levert een erg rommelig beeld op. Waar de steunfunctie-instellingen op het gebied van het erfgoed werken voor de hele provincie (dus inclusief de stad Groningen) evenals Biblionet, daar wenst de provincie op het gebied van kunsteducatie en amateurkunst de stad uit te zonderen. Buiten de stad zijn er wel twee instellingen voor kunsteducatie (Kunststation C en IVAK) met een geografische verdeling. De amateurkunst wordt op dit moment alleen ondersteund op het gebied van theater, maar wel provinciebreed.

Natuurlijk heeft deze opdeling zijn wortels in de geschiedenis en was het destijds een logische gang van zaken, maar voor burgers en instellingen levert het een onoverzichtelijk beeld op.

Dat beeld wordt in de beleidsplannen overigens bevestigd. Het is hoogst opmerkelijk dat de verschillende instellingen niet of nauwelijks naar elkaar verwijzen. Maar wel worden plannen gemaakt die zich begeven op het functionele en geografische werkterrein van andere door de provincie gesubsidieerde instellingen. Zo betreft het IVAK uit Delfzijl de gemeenten Bedum en Eemsum bij het (gesubsidieerde) werkgebied, terwijl Kunststation C daar nu werkzaam is en zich ook op de amateurkunstondersteuning wil gaan richten, waar dat op theatergebied nu een taak van de Kunstencentrumgroep is. En de Kunstencentrumgroep wil relaties gaan leggen met het onderwijs, wat nu de kerntaak van Kunststation C is. Bovendien is het opmerkelijk dat samenwerkingsverbanden hoogstens projectmatig zijn en geen structurele basis hebben.

De meeste plannen bieden geen perspectief op lange termijn. Men gaat uit van het behoud van de huidige situatie en wenst vanuit die basis te komen tot een functionele of geografische uitbreiding. Het verbaast de commissie dat de vijf betrokken instellingen geen strategische verbanden zijn aangegaan of met een samenhangende visie zijn gekomen. Nu is er sprake van elkaar beconcurrerende plannen en dat in de wetenschap dat er een forse bezuiniging op komt is. Van een nieuwe visie is eigenlijk geen sprake en het valt op hoe weinig concreet de meeste plannen zijn. De meerwaarde voor de burger of voor de scholier komt, behalve bij het IVAK, weinig uit de verf.

2.4. VISIE

Ondanks het enthousiasme en de grote betrokkenheid van leiding en medewerkers ziet de commissie het gebrek aan samenhang van de verschillende steunfunctieorganisaties als een zwakke schakel in het Groninger cultuurbeleid. Zeker in tijden van bezuiniging is dit geen goed uitgangspunt. Zowel op het gebied van het erfgoed als op het gebied van de kunsten wordt sterk gedacht vanuit deelsectoren en disciplines en soms ook nog vanuit een te scherp onderscheid tussen stad en ommeland. Dat komt een stevige professionele ondersteuning van de sector niet ten goede, hoe kwalitatief goed die deelaspecten ook verzorgd worden.

Ook de provinciale criteria bieden geen duidelijke handvatten voor een integrale visie omdat ze sterk zijn toegesneden op de deelgebieden en niet op de cultuurondersteuning in brede zin. Het was dan ook onvoldoende om de beleidsplannen puur op de criteria te toetsen, omdat dat geen advies binnen de gegeven financiële kaders zou opleveren en de plannen elkaar bovendien overlappen. Daarbij moest de commissie vaststellen dat, behalve dat van Biblionet, geen van de ingediende plannen voldeed aan de provinciale criteria en bovenbeschreven uitgangspunten. Daarover later meer.

De commissie constateert dat het aantal kunstbeoefenaars in de vrije tijd ook in Groningen enorm is en in aantal niet afneemt. Steeds meer blijken mensen zich te organiseren in informele verbanden, soms tijdelijk, gemotiveerd door de behoefte aan inhoud en kwaliteit. Er is steeds vaker sprake van combinaties van kunstdisciplines (cross-overs). De grens tussen zinvolle vrijetijdsbesteding en semiprofessionele ambities is vaak moeilijk te trekken. De commissie meent dat een effectieve ondersteuning voor de amateurkunst met deze ontwikkelingen rekening moet houden.

In het onderwijs is het beleid sterk gericht geweest op de randvoorwaarden voor cultuureducatie. Nu is het tijd om meer aandacht te richten op de kwaliteit en de inhoud ervan. Een intensief en langdurig partnerschap tussen school en culturele instelling is een manier om dat te realiseren. De zelfredzaamheid van zowel burgers als instellingen neemt toe. Ondersteuning is vooral nodig voor het leggen van verbindingen. Burgers, scholen en instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor de uitvoering.

Bovengenoemde ondersteuning is toekomstgericht en flexibel en moet vorm krijgen in een lichte constructie die is aangepast aan het digitale tijdperk. De financiering van activiteiten heeft het karakter van een startfinanciering, zo dicht mogelijk bij de uitvoerende partijen.

De commissie heeft dan ook de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Zij onderscheidt (naast het erfgoed) drie beleidsterreinen, waarop de provincie een steunfunctie zou kunnen subsidiëren: bibliotheken, amateurkunst en kunsteducatie.
- Er moet zo min mogelijk sprake zijn van functionele en/of geografische versnippering.
- Er moet sprake zijn van een zo licht mogelijke constructie, die de eigen verantwoordelijkheid stimuleert en is aangepast aan de digitale eisen die deze tijd stelt.

2.5. FINANCIËN

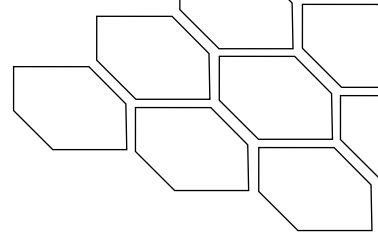
Eerder gaf de commissie al aan dat er ongeveer 15% minder beschikbaar is voor de steunfunctie-instellingen dan in de lopende periode. En om het nog scherper te stellen: wanneer het door Biblionet gevraagde bedrag volledig gehonoreerd zou worden, blijft er voor alle andere instellingen samen slechts € 143.000 over. Het is dus duidelijk dat er keuzes gemaakt moeten worden. Daarbij moet nadrukkelijk worden gesteld dat het onmogelijk is om alle in het provinciaal beleidskader geformuleerde doelstellingen op basis van de beschreven criteria en binnen het ter beschikking staande budget te realiseren.

Na beoordeling van alle plannen, heeft de commissie daarom een financiële afweging op hoofdlijnen gemaakt, die recht doet aan een verdeling van middelen over de diverse functies die de provincie zou moeten ondersteunen. Omdat de plannen van een aantal instellingen elkaar overlappen is dus (behalve bij Biblionet) niet primair van de instellingen uitgegaan maar van de taken.

In grote lijnen komt die afweging neer op:

Bibliotheekondersteuning:	€ 2.700.000
Amateurkunst (incl. popmuziek):	€ 300.000
Kunsteducatie:	€ 300.000

In onderstaande tekst gaat de commissie hier nader op in.

2.6. DE INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEKWERK

BIBLIONET

Algemeen

Biblionet is in 2000 ontstaan uit een fusie van de Provinciale Bibliotheekcentrale en de Openbare Bibliotheek Groningen. Biblionet is verantwoordelijk voor de exploitatie van het bibliotheekwerk in stad en provincie. Gemeenten financieren de kerntaken van de lokale bibliotheken. Voor de 23 gemeenten is het bibliotheekwerk georganiseerd in acht clusters. Er zijn begin 2011 69 bibliotheken en 130 halteplaatsen voor de bibliobus. Het publiek wordt bediend via de *front-office*, de bibliotheken en de bibliobus. Het publiek bestaat zowel uit individuele leden als uit instellingen als scholen, verzorgingshuizen e.d. De serviceorganisatie (*back-office*) richt zich op bibliotheken, instellingen en gemeenten. Tot de taken van de serviceorganisatie behoren het verstrekken van inlichtingen, achtergrondcollectie, automatisering, digitale dienstverlening, expeditie en beheer, collectievorming en educatieve dienstverlening. Bovendien behoort innovatie tot de taken van de serviceorganisatie. Er werken 70 van de in totaal 355 medewerkers. Een deel van de taken van de serviceorganisatie wordt uitgevoerd door de centrale vestiging van de Openbare Bibliotheek Groningen.

In 2009 ontving Biblionet van de provincie Groningen € 2.983.000. Dat is 15,2% van de inkomsten. Die inkomsten bestaan in totaal voor 74% uit subsidies. Voor 2013 wordt aan de provincie een subsidie gevraagd van € 3.189.000 op een totaal bedrag aan inkomsten van € 18.937.000 (16,8% van het totaal).

Beleid

Biblionet omschrijft als centrale punten in zijn beleidsontwikkeling het verhogen van de kwaliteit van de beleids- en organisatieontwikkeling en het verhogen van het aantoonbaar maatschappelijk rendement. Daarbij moet worden ingespeeld op ontwikkelingen op het gebied van sociale cohesie, leefbaarheid en krimp. Dat leidt onder andere tot een nieuw concept van een (regionaal gecentraliseerde) bibliotheek. Daarbij wordt ook goed gelet op de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en welzijnswerk. Daarnaast wordt het Groninger Forum genoemd als een vorm van eigentijdse brede samenwerking. Het is de bedoeling om de programmering en thematiek van het Forum ook provinciebreed te brengen. Er wordt met Kunststation C gewerkt aan een doorlopende leerlijn media-educatie. In de komende tijd zal verder worden gewerkt aan de ontwikkeling van *het digitale domein* (doorontwikkelen van digitale loketten en digitale verbindingen, zowel naar burgers als naar instellingen), *het fysieke domein* (de geleidelijke invoering van het nieuwe bibliotheekconcept), *de maatschappelijke verbinding* (vraagsturing, samenwerkingsverbanden, maatschappelijke ontwikkelingen, relatie met het onderwijs, het bereiken van zwakkeren in de samenleving en jongeren, het terugdringen van taalachterstand) en *kwaliteit* (zowel wat de bediening van de klant als de collectievorming betreft).

BEOORDELING

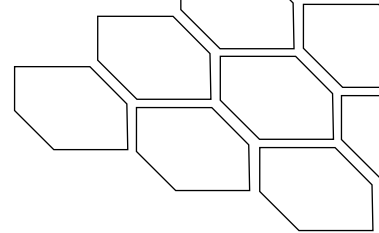
Biblionet voldoet aan alle in het toetsingskader beschreven criteria voor een steunfunctie op het gebied van het bibliotheekwerk. Het is een goede zaak dat Groningen één organisatie heeft voor alle bibliotheken in stad en provincie. Die integrale en brede benadering kan als voorbeeld dienen voor de culturele ondersteuning op andere gebieden. Biblionet is overal, een gegeven dat veel meer ingezet zou moeten worden voor de spreiding en participatie van cultuur in Groningen in brede zin.

Het beleidsplan is professioneel en degelijk en benoemt alle aspecten die relevant zijn voor dit werkterrein. Dat neemt niet weg dat er een aantal kanttekeningen kan worden gemaakt:

- Biblionet is de grootste provinciebrede culturele organisatie. De commissie mist echter een visie op de mogelijkheden die dit op een breder gebied van de culturele ontwikkeling zou kunnen bieden.
- Biblionet is een belangrijke partner in het Groninger Forum. De commissie mist echter een visie op de vraag hoe, los van het al dan niet doorgaan van het gebouw, de forumgedachte in de hele provincie gestalte kan krijgen.
- We zien op veel maatschappelijke gebieden dat er enerzijds sprake is van globalisering, dat hand in hand gaat met digitalisering, terwijl anderzijds de kleinschalige eigen omgeving aan waardering wint. Het nieuwe bibliotheekconcept (regionale, vaak gemeentelijke, centralisatie) zit daar net tussenin. De commissie heeft twijfels over de haalbaarheid ervan op termijn. Zij meent dat er scherp zou moeten worden ingezet op nog sterkere uitbreiding van de digitale dienstverlening aan de ene kant en op kleinschalige sterk lokale voorzieningen, in samenwerking met andere lokale voorzieningen, aan de andere kant. Dat zou in het kader van een visie op krimp en digitalisering nader uitgewerkt moeten worden. Daarbij kan worden uitgegaan van een visie op de actieve en participerende burger.
- Diverse gemeenten hebben al besluiten genomen over bezuinigingen op hun bibliotheekvestigingen en het valt te verwachten dat meer gemeenten zullen volgen. Deze inkrimping van de front-office zal ook moeten leiden tot een kleinere back-office. De provincie zou in elk geval niet het gat moeten opvullen dat ontstaat door gemeentelijke bezuinigingen. Ook voor Biblionet geldt het bovenomschreven uitgangspunt: een zo licht mogelijke constructie.
- De begroting van Biblionet is ingedeeld in functionele posten (personeel, huisvesting). Daardoor is het moeilijk te zien welke uitgaven worden gedaan op het gebied van innovatie en educatie. Desgevraagd stelt Biblionet dat die taken te sterk verweven zijn met het andere werk om ze uit te splitsen. Dat wekt verbazing waar het gaat om een zo professionele organisatie als Biblionet. Op deze manier is geen inzicht te krijgen in de inhoudelijke besteding van de middelen.
- In het verlengde van de vorige kanttekening merkt de commissie op dat zij geen beeld heeft kunnen krijgen van het deel van de uitgaven dat wordt besteed aan de taken die specifiek bij de provincie horen. Natuurlijk is er begrip voor dat in een organisatie van deze omvang geen sprake is van een exacte financiële functiescheiding. Maar, juist in tijden van krapte, moet het duidelijk zijn welke uitgaven ten laste van welke klanten, afnemers of subsidiënten komen.

Conclusie en advies

Bij de advisering ten aanzien van het subsidiebedrag moet de commissie rekening houden met het voor steunfuncties beschikbare budget. Zoals eerder aangegeven, moet zij daarom scherpe keuzes maken. Zij adviseert daarom om in plaats van het gevraagde bedrag van € 3.189.000 een bedrag van € 2.700.000 toe te kennen. Dat is bijna 10% minder dan in de vorige periode. Los van de beschikbare middelen ziet de commissie ook een afnemend beroep op de *back-office*. Daarbij adviseert zij de provincie om als voorwaarde te stellen dat er meer inzicht moet worden gegeven in de inhoudelijke besteding van de middelen. Speciale aandacht dient daarbij uit te gaan naar de middelen die besteed worden aan educatie. Die zouden helder en duidelijk zichtbaar moeten zijn en ook als zodanig begroot en verantwoord moeten worden.

AMATEURKOEPELS

Algemeen

In vrijwel alle provincies zijn er (koepel)organisaties van en voor de verenigingen van kunstbeoefenaars in de diverse kunstdisciplines die zorgen voor belangenbehartiging en die vaak ook andere activiteiten en cursussen organiseren. Soms is er sprake van directe subsidie, soms is er een steunfunctie bij betrokken en soms is van subsidie geen sprake. In Groningen krijgen tot nu toe vijf koepelorganisaties in totaal € 41.700 subsidie, waarvan het grootste bedrag naar de SAMO (harmonie, fanfare, drum- en brassbands en majorettes) gaat. Voor de volgende cultuurnotaperiode wordt vrijwel hetzelfde bedrag gevraagd.

Voordat de commissie ingaat op de afzonderlijke organisaties doet zij de volgende constatering:

- De koepels voldoen niet aan de provinciale criteria voor steunfuncties, onder meer omdat ze elk maar één kunstdiscipline bestrijken.
- Er is geen sprake van onderlinge samenwerking. De koepels richten zich uitsluitend op de eigen achterban.
- De koepels beperken zich tot de kunstbeoefenaars die in verenigingsverband actief zijn.
- Voor de aangesloten verenigingen hebben de koepels zeker een bindende functie, maar veel kunstbeoefenaars zijn niet bij een vereniging aangesloten.

Koninklijk Provinciaal Groninger Rederijders Verbond

Het Koninklijk Provinciaal Groninger Rederijders Verbond bundelt ongeveer dertien rederijderskamers die zich bezighouden met toneel, voordracht en poëzie. Het beleidsplan bevat alleen een zeer beknopte opsomming van de voorgenomen activiteiten. Die betreffen de jaarlijkse najaarsvergadering en het jaarlijkse concours. Daarvoor wordt een subsidie van € 1.300 gevraagd. Op de overige provinciale criteria of andere aspecten van het voorgenomen beleid wordt niet ingegaan.

Gronings Centrum voor Amateurtheater

Door het Gronings Centrum voor Amateurtheater is een beknopt beleidsplan ingediend. Het GCA is vooral een belangenbehartigende organisatie. Het inhoudelijke werk wordt verricht door De Prins van Groningen, een van de afdelingen van de Kunstencentrumgroep. Het GCA draagt bij aan het blad voor amateurkunst Blick en vraagt een jaarlijkse subsidie van € 3.400.

Stichting Samenwerkende Korenorganisaties in de provincie Groningen

De Stichting Samenwerkende Korenorganisaties in de provincie Groningen heeft intensieve contacten met vier aangesloten korenbonden. Het grootste deel van de provinciale subsidie wordt doorgegeven aan die bonden. Daarnaast wordt de korenronde Groningen georganiseerd en zijn er algemene organisatiekosten. De subsidie (€ 6.200) wordt gevraagd voor de voortzetting van het bestaande werk.

Stichting Samenwerkende Amateur Muziek Organisaties

De Stichting Samenwerkende Amateur Muziek Organisaties is een samenwerkingsverband van twee muziekbonden. Globaal wordt de subsidie gelijkelijk verdeeld over scholing, de organisatie en de beide bonden. Opvallend is de terugloop van de belangstelling voor de cursussen. De SAMO heeft geen beleidsplan ingediend, maar een beknopt activiteitenoverzicht en een begroting. Op basis van deze uiterst summiere informatie hoopt men een provinciale subsidie van € 28.000 per jaar te ontvangen. Voor dit bedrag worden cursussen en studiedagen georganiseerd en de bestuurskosten worden ermee betaald.

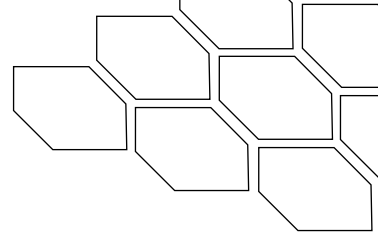
De Kunstencentrumgroep heeft in zijn beleidsplan de bijdragen voor de koepels aan zichzelf toegerekend. Daarop zal de commissie hieronder bij Amateurkunst nader ingaan.

Beoordeling

Uit de (meest erg summiere) plannen van de koepelorganisaties spreekt weinig visie en ambitie. Men gaat door op de ingeslagen weg en gaat nauwelijks in op de veranderingen die zich voordoen in de wereld van de kunstbeoefenaars en de samenleving. Toch vormen de koepels een verbindend element tussen diegenen die in verenigingsverband muziek maken, zingen of toneelspelen. De activiteiten van het Gronings Centrum voor Amateurtheater zijn feitelijk een onderdeel van het werk van De Prins van Groningen. Ook de relatie tussen het Provinciaal Rederijkers Verbond en De Prins van Groningen is een nauwe. De Stichting Voor Amateurdans heeft geen beleidsplan ingediend. De SAKO en de SAMO functioneren als zelfstandige organisaties.

Mede omdat de koepelorganisaties niet voldoen aan de provinciale criteria adviseert de commissie de directe subsidierelatie tussen de provincie en de koepels te beëindigen: er is geen sprake van een steunfunctie zoals die wordt omschreven. Maar de commissie adviseert ook om het budget dat voor de uitvoerende activiteiten van de koepels was bestemd deel te laten uitmaken van een Gronings Fonds voor de Cultuurparticipatie (zie aldaar). Het geld dient daar voor de eerste twee tot drie jaar gelabeld beschikbaar te zijn voor activiteiten en projecten van de koepelorganisaties. Daarvoor moeten dan wel concrete plannen worden ingediend. Het gaat om een bedrag van € 25.000.

POPMUZIEK

Algemeen

De criteria van de provincie geven bij de steuninstellingen amateurkunst aan dat moet worden gewerkt in minimaal drie disciplines en dat in het beleidsplan moet worden ingegaan op de mogelijkheden voor afstemming met de sector popmuziek, “waarvoor een aparte subsidie zal worden verleend aan een steuninstelling”. Dat biedt zowel mogelijkheden voor de integratie van de steunfunctie pop binnen een brede instelling als voor een samenwerkingsverband van die brede instelling met een zelfstandige popsteunfunctie.

In de beleidsplannen van Kunststation C, het IVAK en de Kunstencentrumgroep wordt niet ingegaan op de rol van popmuziek, terwijl het beleidsplan van POPgroningen niet ingaat op samenwerking met andere disciplines. Bij strikte toepassing van de provinciale criteria zou geen van deze instellingen voor provinciale subsidie in aanmerking komen. In 2009 is de provinciale visie op popmuziek vastgesteld. Op basis van deze notitie is door het productiehuis Popcultuur tijdelijk invulling gegeven aan de steunfunctie popmuziek. Volgens het beleidsplan zou deze functie door de nieuwe organisatie POPgroningen kunnen worden overgenomen. Hierover zijn echter geen vaste afspraken met de provincie gemaakt.

POPGRONINGEN

Beleid

POPgroningen baseert zich op het provinciale beleidskader Popmuziek en wil de nieuwe Groninger steunfunctie voor de popmuziek worden. Daarbij ziet men de volgende taken: het tot stand brengen van een provinciaal speelcircuit, het opzetten van een informatienetwerk en het versterken van het organiserend vermogen in de popmuziek. Men onderscheidt de volgende functies: kenniscentrum, ontwikkeling infrastructuur 2.0, netwerker en talentontwikkelaar. Het gaat daarbij vooral om het bieden van faciliteiten. POPgroningen wil een breed netwerk ontwikkelen. In het kader van de talentontwikkeling wil men een Groninger popcontest organiseren. Verder heeft men plannen voor een presentatiefestival, een coachingstraject en talentenprojecten Dance en popvormgeving.

Van de provincie wordt een structurele bijdrage van € 88.000 gevraagd en men ijvert voor een bijdrage van de gemeente Groningen in de huisvesting. Daarnaast zal ook nog aan andere Groninger gemeenten een subsidieverzoek worden gedaan voor in totaal € 12.000.

Beoordeling

POPgroningen heeft een kort en krachtig plan ingediend. Zuiver bezien vanuit de popmuziek staat de commissie er positief tegenover. Het plan bevat alle elementen die nodig zijn voor een relatief bescheiden steunfunctie. Het heeft bovendien betrekking op de hele provincie (en dus ook op de stad Groningen) en dat lijkt de commissie inhoudelijk gezien, zeker gelet op de nauwe relatie tussen stad en ommelanden in de popmuziek, een voorwaarde.

De provinciale criteria wijzen op het belang van samenhang tussen de disciplines; een aandachtspunt dat de commissie onderschrijft. Bovendien moet zij in haar beoordeling en afwegingen rekening houden met het beschikbare budget. In dat licht ziet zij geen ruimte voor een aparte ondersteuningsorganisatie op het gebied van de popmuziek. De commissie adviseert daarom de discipline pop onder te brengen in een breder verband op het gebied van de amateurkunst, zoals dat hieronder nader wordt beschreven.

AMATEURKUNST EN KUNSTEDUCATIE

De ondersteuning op het gebied van de amateurkunst en de kunsteducatie beschrijft de commissie zowel vanuit de functie als vanuit de instellingen. De ingediende plannen zijn immers overlappend en sluiten elkaar dus over en weer deels uit.

Amateurkunst

In het afgelopen decennium was er nauwelijks sprake van ondersteuning op het gebied van de amateurkunst. Alleen het amateurtheater werd door De Prins van Groningen (Kunstencentrum-groep) ondersteund en specifiek voor de eigen achterban vervulden ook de koepels een zekere rol. Uit de criteria die de provincie heeft vastgesteld voor de nieuwe cultuurnota blijkt nadrukkelijk dat gestreefd wordt naar een steuninstelling (advisering, expertise, platform, professionalisering, samenwerking, verbinden en vergroten van het organiserend vermogen) op het gebied van minstens drie disciplines in de amateurkunst. Er moet worden afgestemd met popmuziek. Er moeten projecten en festivals worden ondersteund, er moeten relaties worden gelegd met economie, krimp en leefbaarheid en men moet extra financieringsbronnen kunnen aanboren. De gemeente Groningen hoort niet tot het werkgebied. Er is een viertal plannen ingediend op dit gebied, naast de plannen van de koepelorganisaties. Een plan voor de popmuziek, een plan van de Kunstencentrumgroep, een plan van Kunststation C en een plan van het IVAK.

Kunsteducatie

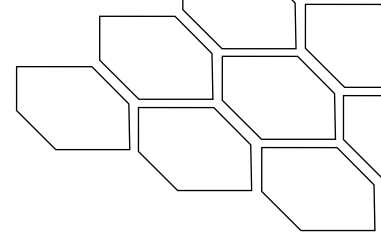
Binnen de provincie Groningen wordt de kunsteducatie in het onderwijs nu ondersteund door drie instellingen. De Kunstencentrumgroep werkt binnen de gemeente Groningen, het IVAK in de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum en Kunststation C in de rest van de provincie. De nieuwe criteria beschrijven de verwachte algemene hoofdlijnen van doelstellingen en werkwijze. De provincie wil zich daarbij beperken tot het primair onderwijs en tot de provincie, met uitsluiting van de gemeente Groningen.

Er is een drietal plannen ingediend waarbij het gaat om cultuurparticipatie en cultuureducatie. De Kunstencentrumgroep wil zijn expertise op het gebied van theater en de provinciale netwerken op dat gebied breder gaan inzetten en ook andere disciplines en het onderwijs erbij betrekken. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de in de stad Groningen opgedane expertise op het gebied van het onderwijs. Het IVAK wil zijn integrale werkwijze (amateurkunst en kunsteducatie) uitbreiden tot de gemeenten Eemsum en Bedum. Kunststation C wil in de hele provincie de centrale rol spelen op het gebied van cultuur en educatie binnen school, buiten school en in de vrije tijd.

Visie van de commissie

De commissie vindt het hoogst opmerkelijk dat een drietal professioneel werkende instellingen beleidsplannen indient waarmee men zich begeeft op elkaars functionele en geografische werkterrein zonder vooroverleg, zonder samenhang en zelfs zonder elkaar in beleidsmatige zin maar te noemen (behalve als incidentele projectpartner). Het moge duidelijk zijn dat de commissie de beleidsplannen van deze instellingen (en die voor de popmuziek) niet uitsluitend afzonderlijk kan beoordelen. Zowel de functie (amateurkunst, kunsteducatie) als de kunstdiscipline als het geografisch bereik kan immers maar één keer worden toebedeeld. De commissie zal de plannen daarom in hun (gebrek aan) samenhang moeten beoordelen. Daarom redeneert zij vanuit een beeld zoals dat ook uit de door de provincie gestelde criteria naar voren komt. Maar wel zet zij enkele aspecten die (nog) niet expliciet zijn benoemd wat scherper aan.

- Al eerder wees de commissie op het geringe budget dat ter beschikking staat als wordt uitgegaan van de continuering van Biblionet in iets afgeslankte vorm. Dat heeft mede invloed op dat wat zij kan adviseren. Voor het realiseren van alle door de provincie beschreven doelstellingen binnen de gestelde criteria is onvoldoende budget.
- De provincie is gebaat bij twee ondersteunende instellingen, één voor de amateurkunst en één voor de kunsteducatie.
- Zowel met het oog op het budget als vanuit de gewenste samenhang adviseert de commissie een samengaan van de popmuziek met de andere kunstdisciplines.

- Hoewel het in het kader van dit advies een brug te ver lijkt te zijn, adviseert zij om op middellange termijn te komen tot één lichte ondersteunende voorziening voor de hele provincie Groningen. Wat kan voor de bibliotheken en (geografisch gezien) voor het erfgoed, moet ook voor de kunsten mogelijk zijn. De commissie onderkent de sociale en culturele verschillen tussen stad en provincie, maar die zouden elkaar juist moeten versterken in plaats van los van elkaar te worden gezien.
- Het ontbreken van een samenhangende en geïntegreerde ondersteuningsstructuur moet niet leiden tot een inhaalslag zoals die twee decennia geleden door andere provincies werd gemaakt: het inrichten van een grootschalige steunfunctie. Er is nu juist de mogelijkheid om te werken aan een geheel eigentijdse, degelijke en flexibele ondersteuning.
- Veel contacten en veel kennis kunnen worden verworven via het Internet. Natuurlijk zullen één op één adviezen nuttig en nodig zijn, maar daar is geen zware structuur voor nodig.
- Dat neemt niet weg dat een kleinschalig en hoogwaardig regionaal expertisecentrum voor een levendige cultuur en voor een goede relatie tussen onderwijs, samenleving en kunst zeer noodzakelijk is. Maar de kracht daarvan moet liggen in de kwaliteit en de kleinschaligheid.
- Er zijn nu drie budgetten waarop instellingen een beroep kunnen doen als het gaat om incidentele projectsubsidies voor amateurkunst en kunsteducatie. Het kleinste (€ 43.000) betreft projecten voor talentvolle amateurs en berust bij de Kunstraad Groningen. Daarnaast is er het budget voor Regionale Cultuurplannen (RCP, € 100.000) en het Budget Educatie en Participatie Projecten (BEPP, € 367.000). Die laatste twee budgetten worden op ambtelijk advies toegekend. De commissie adviseert om deze budgetten veel dicht bij de praktijk te brengen en -- binnen degelijk geregementeerde procedures -- te laten verdelen door een Gronings Fonds voor Cultuurparticipatie dat nauwe banden heeft met de genoemde expertisecentra.

De provinciale criteria beperken zich bij de kunsteducatie tot het primair onderwijs. De commissie adviseert nadrukkelijk om die beperking los te laten. Waar het gaat om de doorlopende leerlijn moet juist steeds meer in een ketenstructuur worden gedacht: van peuterspeelzaal tot universiteit, van individu tot institutie. Dat sluit aan bij bovengenoemde visie, waarbij kleinschaligheid de boventoon voert en de uitvoering aan het werkveld wordt gelaten. Daaruit vloeit ook een pleidooi voort voor meer cultureel ondernemerschap, ook op het gebied van de steunfunctie. Indien er kwaliteit wordt geleverd is ook een grotere bijdrage van de klant/gebruiker op zijn plaats en ervaringen elders laten zien dat dat zeer goed tot de mogelijkheden behoort. Daarbij wijst de commissie ook op de eigen verantwoordelijkheid van het onderwijs.

Een ander aspect dat in dit kader moet worden genoemd is de erfgoededucatie. Het erfgoed wordt door Kunststation C, de Kunstencentrumgroep en het IVAK nadrukkelijk genoemd als een aspect van de door hen te bemiddelen cultuureducatie, zoals dat overigens ook het geval is met de media-educatie. Maar ook het Museumhuis dicht zichzelf een rol toe op dit terrein. Deze wederzijdse terreinclaims zijn naar de mening van de commissie achterhaald. Het Museumhuis heeft primair een taak die zich moet richten op de musea. De steunfunctie heeft slechts een bemiddelende rol. Het zijn de scholen die bepalen.

Hierna zal de commissie eerst nader ingaan op de ingediende beleidsplannen. Daarbij houdt zij de bovenstaande visie in gedachten. Tot slot komt zij dan tot een concreet advies.

KUNSTSTATION C

Beleid

Kunststation C heeft zijn sporen verdiend op het gebied van de kunst- en cultuureducatie in het onderwijs. In de nieuwe beleidsperiode wil Kunststation C zijn werkterrein uitbreiden naar de amateurkunst. Dat gebeurt via het doortrekken van de doorlopende leerlijn van het binnenschoolse naar het buitenschoolse. Er worden vanuit het onderwijs verbindingen gelegd naar het amateurveld. Daarbij gaat het ook om de lijnen met culturele instellingen, amateurs en professionals, bijvoorbeeld via projecten op het gebied van community art. Men noemt dat de doorlopende lijn “van leerling tot liefhebber”. Kunststation C heeft de ambitie “overal waar cultuur en educatie samenkomen in de provincie Groningen de centrale rol te spelen binnen school, buiten school en in de vrije tijd”. Vanuit het perspectief van Kunststation C betekent dit dat men zich zowel geografisch als functioneel wenst te gaan begeven op het werkterrein dat nu nog behoort bij het IVAK en de Kunstencentrumgroep.

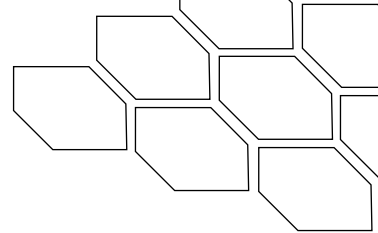
Kunststation C kreeg in 2009 € 615.300 subsidie van de provincie en vraagt voor 2013 € 624.000. Dit is 94% van de totale inkomsten.

Beoordeling

Kunststation C is een organisatie met een duidelijke visie: vraaggericht en werkend vanuit het onderwijs. De ombuiging van deze visie naar de ondersteuning van de amateursector en meer vanuit een aanbodgedachte doet geforceerd aan. Het eenvoudigweg anders inzetten van het netwerk en de werkwijze is onvoldoende voor de taken op het gebied van de amateurkunst. Deze sector is heel anders georganiseerd dan het onderwijs.

Eerder zag Kunststation C zijn taak in principe als een eindige. Met de aanstelling van interne cultuurcoördinatoren en de aanvaarding van cultuurplannen per school, zou er een situatie ontstaan waarbij de relatie tussen school en cultuurinstelling rechtstreeks gelegd zou kunnen worden. Hoewel het netwerk vrijwel geheel dekkend is, schat Kunststation C in dat slechts 10% van de scholen zonder steun kan voorzien in het cultuureducatieve werk. Dat wordt nu gebruikt als argument voor continuering van de huidige inzet zonder dat in de visie naar voren komt dat het onderwijs op dit gebied zelfredzaam zal moeten worden. Het beleidsplan van Kunststation C kent zeer veel nuttige en waardevolle elementen, maar ontbeert een langetermijnvisie, waarin wordt verhelderd welke ondersteuning wel en welke niet meer nodig is. Bovendien blijkt dat uit de niet erg overtuigende wijze waarop de amateurkunst erbij wordt betrokken.

Dat neemt niet weg dat de kennis en de expertise die zijn opgebouwd door Kunststation C voor heel Groningen behouden moeten blijven. Mede gelet op de beschikbare middelen adviseert de commissie echter om dat te doen in een sterk afgeslankte vorm waarbij het vooral gaat om het beschikbaar stellen van de kennis en de expertise en niet meer om het entameren en uitvoeren van projecten. Zij adviseert om daarvoor € 300.000 beschikbaar te stellen.

IVAK

Beleid

Het IVAK is een eerste- en tweedelijns organisatie op het gebied van amateurkunst en cultuureducatie in de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum. Sinds 2008 werkt men onder de naam Cultuurfabriek. Men bundelt alle kunstdisciplines en heeft actieve lijnen naar organisaties op het gebied van het cultureel erfgoed. Het IVAK werkt binnen- en buitenschools en heeft veel relaties met het amateurveld en met andere culturele instellingen en organisaties. Men onderscheidt vier hoofdtaken: de steunfunctie Cultuureducatie, de Kunstopleiding voor amateurs, het faciliteren van de amateurkunst en de commissie Schoolcultuur. Het beleidsplan gaat uit van vier onderscheiden talentgebieden: ontkieming, verkenning, verdieping en professionalisering. Deze lijn wordt verder uitgewerkt volgens een ketenbenadering waarin kinderopvang, onderwijs, welzijnswerk, wijkorganisaties en sport een rol spelen. In het beleidsplan wordt deze ketenbenadering verder uitgewerkt. Daarbij worden de kernactiviteiten, de inhoud, de rol van het IVAK en de te bereiken resultaten omschreven.

Omdat de muziekschool Hunsingo wellicht bij het IVAK wordt gevoegd, wil het IVAK ook de gemeenten Bedum en Eemsmond tot het werkgebied gaan rekenen. Het wil een zelfstandige stichting worden, dus losgemaakt uit het huidige gemeentelijke samenwerkingsverband.

Het IVAK kreeg in 2009 € 89.300 provinciale subsidie. Voor 2013 vraagt men € 244.049, een verhoging met 270%. Dit is ruim 13% van de begrote inkomsten.

Beoordeling

Het IVAK heeft een weldoordacht en redelijk concreet beleidsplan ingediend. Er wordt een degelijke structuur neergezet, waarbij de relaties met de culturele en sociale omgeving helder en aansprekend worden omschreven. Deze integrale aanpak komt de cultuureducatie ten goede. De commissie is echter wel van mening dat de inkomsten voor dit soort instellingen moeten komen van de deelnemers en de gemeenten en niet van de provincie. Hier is sprake van een lokale taak. Het is voorstelbaar dat het IVAK graag een groter gebied bedient, maar dat moet dan wel ten laste komen van de gemeenten Bedum en Eemsmond.

De commissie adviseert dan ook beëindiging van de provinciale subsidie, niet omdat het IVAK zijn werk niet goed zou doen, maar omdat zij de steunfunctietaken veel meer gewaarborgd zou willen zien vanuit een kleinschalig provinciaal expertisecentrum dat niet gekoppeld is aan een organisatie die zelf producten en diensten levert.

KUNSTENCENTRUMGROEP

Beleid

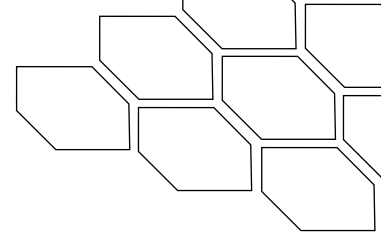
De Kunstencentrumgroep is vooral een stad-Groningse instelling. Alleen de afdeling theater (De Prins van Groningen) bedient nu als ondersteuningsorganisatie toneelgroepen in de provincie. Daarnaast zijn er een afdeling beeldend, de afdeling Cultuureducatie Stad en bureau Loeks (community art). Samen met de Stedelijke Muziekschool (gemeente Groningen) is een plan gemaakt om tot één stedelijke organisatie te komen. De Kunstencentrumgroep heeft voor de provincie een beleidsplan ingediend onder de titel *Het mes snijdt aan meer dan twee kanten*. Dat plan gaat uit van de in de provincie opgebouwde netwerken op het gebied van het amateurtheater en de brede expertise van het stedelijk Kunstencentrum. Het schetst in zeer ruwe en algemene lijnen een brede organisatie die in de hele provincie de ondersteuning van cultuureducatie naar cultuurparticipatie voor zijn rekening neemt. In het beleidsplan worden alle taken die in de criteria aan de orde komen genoemd als onderdeel van het op te bouwen takenpakket.

De Prins van Groningen ontving in 2009 een provinciale subsidie van € 164.300. Voor 2013 streeft de Kunstencentrumgroep naar een provinciale subsidie van € 473.423, bijna een verdrievoudiging (in verband met de taakuitbreiding naar andere disciplines, inzet op het gebied van cultuurparticipatie en de overname van het werk van de koepels).

Beoordeling

De Prins van Groningen wordt breed gewaardeerd, zowel in de stad als in het ommeland. Met als basis de infrastructuur van de theaterschool, de jeugdtheaterschool, het theater en de cursussen en workshops is De Prins een centraal punt voor het amateurtheater in Groningen. Het verbreden van die expertise wordt in het beleidsplan echter wel zeer minimaal beschreven. Het lijkt alsof de verbreding naar alle disciplines, het opbouwen van netwerken op die terreinen en het omzetten van de stadse ervaringen op het gebied van participatie en educatie naar elders een eenvoudig proces zou zijn. Daar komt bij dat de commissie een kopie van bestaande structuren, maar dan breder en op een andere schaal, niet toejuicht. Het plan mist een visie op de inrichting van een steunfunctie nieuwe stijl. Het lijkt heel nuttig dat de Kunstencentrumgroep en de Stedelijke Muziekschool zich eerst concentreren op de stad-Groningse samenwerking.

Ondanks alle waardering voor het huidige werk van De Prins van Groningen ziet de commissie geen aanleiding om de ervaringen tot inzet te maken van een provinciebrede rol van het Kunstencentrum. Zij adviseert om aan dit plan geen subsidie toe te kennen, maar de expertise van De Prins van Groningen wel te gebruiken voor de opzet van een nieuw kleinschalig kenniscentrum.

Conclusie en advies: twee kenniscentra en een Fonds

Uit het bovenstaande blijkt dat de commissie in meerdere of mindere mate een reeks kritische kanttekeningen plaatst bij de instellingen die een steunfunctieplan hebben ingediend. Het ontbreekt aan samenhang en samenwerking en aan een visie op lange termijn. Men claimt elkaars werkgebied zonder dat af te stemmen. Dat verbaast de commissie zeer. Er is wel een positief oordeel over POPgroningen, maar dat wordt als een te geïsoleerde instelling gezien (ondanks de te leggen banden met andere popinstellingen). Tot slot zal dit advies ook moeten ingaan op koepelorganisaties die wel een functie vervullen maar weinig innovatief zijn en maar een klein deel van het werkveld bestrijken.

Vanuit haar visie adviseerde de commissie al om te streven naar twee kleinschalige en kwalitatief hoogwaardige kennisinstellingen, één voor de amateurkunst en één voor de kunsteducatie. De commissie adviseert om aan Kunststation C te vragen een nieuw beleidsplan in te dienen dat is gebaseerd op een kleinschalig, hoogwaardig niet zelf uitvoerend kenniscentrum op het gebied van de cultuureducatie in het onderwijs. Zij stelt voor om voor de uitvoering van dat plan een bedrag van € 300.000 te reserveren. Het werkkerrein van dit expertisecentrum bestrijkt de hele provincie Groningen, vooralsnog met uitzondering van de gemeente Groningen.

Bovendien adviseert de commissie om een bedrag van € 300.000 beschikbaar te houden voor de exploitatie van een kleinschalig hoogwaardig kenniscentrum op het gebied van de amateurkunst. De plannen hiervoor moeten nader worden uitgewerkt. Daarbij moet in elk geval gebruik worden gemaakt van de ervaring en input van de vier instellingen die op dit terrein een plan hebben ingediend: de Kunstencentrumgroep, Kunststation C, het IVAK en POPgroningen. Geen van de nu voorliggende plannen past binnen het inhoudelijke en financiële kader dat hier wordt geschetst. Dat betekent dat door een onafhankelijke adviseur of regisseur een nader plan moet worden uitgewerkt.

In dit licht wil de commissie wijzen op een mogelijke rol van Biblionet: het is de enige provinciebrede cultuurorganisatie. Zoals eerder gesteld zou Biblionet actiever en breder met die rol kunnen omgaan. Daarbij valt te denken aan *back-office* taken voor de genoemde expertisecentra.

Zeer nadrukkelijk verbonden met het advies om te komen tot deze twee kleine kenniscentra is het advies om een Gronings Fonds voor Cultuurparticipatie te realiseren. De huidige regelingen voor incidentele subsidies kennen te veel beperkingen, overlappingsen en uitzonderingen. Om op een meer directe manier de (kwaliteit van) de uitvoering te stimuleren zou er één fonds moeten komen met een lichte regelgeving waarbinnen de huidige gelden voor de Regionale Cultuurplannen, het Budget Educatie en Participatie Projecten, het amateurkunstbudget dat nu bij de Kunstraad Groningen is ondergebracht en een deel van de gelden voor de amateurkoepels moeten worden ondergebracht. Op dit moment gaat het om een totaalbedrag van ongeveer een half miljoen euro. Daarbij beseft de commissie dat dat geld voor ongeveer de helft afkomstig is van het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie en dat het niet zeker is of en hoe dit fonds zal worden voortgezet in het nieuwe cultuurplan op rijksniveau. Nadrukkelijk moet rekening worden gehouden met de Groningse netwerken en de regionale inbedding zoals die is ontstaan via de Regionale Cultuurplannen: die hebben op diverse plaatsen hun nut bewezen en staan garant voor regionale betrokkenheid.

Er zou nader onderzoek moeten worden gedaan naar de plaats waar dit fonds zou kunnen worden gepositioneerd. Er zou zo min mogelijk overhead mee gemoeid moeten zijn. Op dit moment zit die overhead binnen de ambtelijke organisatie van de provincie. De onafhankelijkheid van dit fonds (ook van de expertisecentra) dient te zijn gewaarborgd. Maar het is wel van belang dat de aanvragen in dit fonds de input leveren voor de werkwijze van de expertisecentra. Die centra moeten niet van boven af sturen, maar gebruikmaken van de input vanuit het veld.

Natuurlijk moet daarbij gebruik worden gemaakt van elders opgedane ervaringen en kan daarbij ook de kennis binnen het Hoger Onderwijs meer en meer worden benut. In dat kader wil de commissie nadrukkelijk het project Cultuur in de Spiegel noemen dat wordt geleid door prof. Barend van Heusden van de Rijksuniversiteit Groningen. Door een aantal instellingen

(Kunstencentrumgroep, Kunststation C en IVAK) wordt dit project ook genoemd als een belangrijke nieuwe inspiratiebron. Cultuur in de Spiegel is een onderzoek naar de mogelijkheden om een breed cultuurbegrip in het onderwijs toe te passen. Het is nog niet in het stadium van mogelijke invoering, maar het biedt al wel een aantal interessante theoretische uitgangspunten. De fondsgedachte moet natuurlijk nader worden uitgewerkt, maar ten aanzien van de criteria kan al het volgende worden gesuggereerd:

Amateurkunst: regionale identiteit/culturele omgeving; ontwikkeling/innovatie; samenwerking met professionele kunstenaars; bovenlokaal; cofinanciering; actieve participatie.

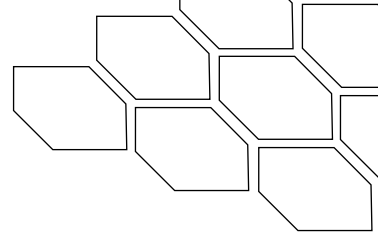
Cultuureducatie: duurzaam partnerschap tussen scholen, bibliotheken en culturele instellingen; samenhang met professionele kunst, amateurkunst en erfgoed; regionale identiteit; culturele omgeving; reproduceerbaar; cofinanciering.

2.7. FINANCIËEL OVERZICHT PER INSTELLING

In dit financiële overzicht zijn de volgende gegevens opgenomen:

- De naam van de instelling
- Het bedrag dat de instelling in 2009 aan structurele subsidie van de provincie ontving
- Het percentage dat de provinciale subsidie bedroeg van de totale inkomsten van de instelling
- Het voor 2013 gevraagde bedrag
- Het percentage van het provinciale aandeel op grond van het voor 2013 gevraagde bedrag
- Het advies van de commissie

Instelling	Subsidie 09-12	In percentage	Gevraagd 13-16	In percentage	Advies
Biblionet	2.983.300	15,2	3.189.000	16,8	2.700.000
Koninklijk Provinciaal Groninger Rederijkers Verbond	1.300	64	1.300	57	In Fonds
Gronings Centrum voor Amateurtheater	3.400	onbekend	3.400	87	In Fonds
Samenwerkende Korenorganisaties	5.900	89	6.500	onbekend	In Fonds
Samenwerkende Amateur Muziek Organisaties	27.700	92	28.000	84	In Fonds
Gelabelde bijdrage aan Fonds voor amateurkoepels					25.000
Groninger Amateurdans	3.400	100	geen aanvraag	-	-
POPgroningen	36.900	100	88.000	77	-
Kunststation Cultuur	615.300	95	624.000	94	300.000
IVAK	89.300	6,1	244.049	13,3	-
Kunstencentrumgroep	164.300	n.v.t.	473.423	93,1	-
Kenniscentrum Amateurkunst	-	-	-	-	300.000
Totaal	3.930.800		4.657.672		3.325.000

3.1. KADER

Door de commissie erfgoed zijn de instellingen behandeld die vallen onder de provinciale doelstelling: Het Verhaal van Groningen: stimuleren van (integrale) presentaties en instandhouding van de Collectie Groningen (borgen regionale identiteit). In grote lijnen wordt het beleid uit de lopende cultuurnotaperiode door de provincie voortgezet. Het uitgangspunt van de provinciale nota Stroomversnelling II luidt: *“De Collectie Groningen is het vertrekpunt voor ons erfgoedbeleid “Het Verhaal van Groningen”. Wij zien (...) het cultureel erfgoed als een dynamische informatiebron waarmee continu betekenis wordt gegeven aan plaats, tijd, individu en samenleving. Alle afzonderlijke collecties en informatie die opgeslagen liggen in archieven, taal, tradities, musea, monumenten, archeologie, landschap en bibliotheken vormen de Collectie Groningen en benaderen wij als één geheel. De collecties zijn ons publiek bezit en ons collectief geheugen. Culturele instellingen hebben - naast hun taak als beheerder - juist hierin een taak om gebruikers de weg te wijzen”*.

Deze beleidsdoelstelling blijft gehandhaafd maar de criteria worden verduidelijkt en aangescherpt. Voor de instellingen gelden de algemene criteria (kwaliteit van de dienst, kwaliteit van de organisatie, publieksopbouw en plaats in het bestel) en de bestuurlijke uitgangspunten (uitstijgen boven het lokale, borgen en versterken van de regionale identiteit, leggen van verbindingen, spreiding en participatie). Daarnaast is er een serie aanvullende, door de provincie vastgestelde criteria, die hier kort worden samengevat:

- Visie op Het Verhaal van Groningen en de wijze waarop de collectie daar deel van uitmaakt.
- Visie op het presenteren van de collectie, op het belang voor de Groninger geschiedenis en, zo mogelijk, op het leggen van verbindingen met het heden.
- Visie op het gebruik van de digitale omgeving bij het vergroten van het publieksbereik, de participatie en de presentatie.
- Visie op de instandhouding.

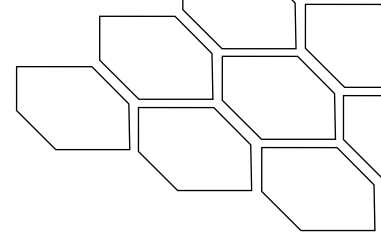
Aan al deze criteria moet voldaan worden om voor subsidie in aanmerking te komen.

In de huidige cultuurnota krijgen 24 instellingen vanuit het programma Het Verhaal van Groningen subsidie. Daarvan dienden er 23 opnieuw een beleidsplan in. Twee daarvan, het Molenhuis en het Museumhuis Groningen, gezamenlijk onder de naam Erfgoedpartners. Het subsidieverzoek van Theatergroep Waark is voorgelegd aan de commissie kunsten. Er werden zes beleidsplannen van nieuwe aanvragers ontvangen. In totaal zijn 27 beleidsplannen behandeld. De gezamenlijke erfgoedinstellingen krijgen op dit moment een bedrag van € 2.491.167. Voor de nieuwe nota is een bedrag beschikbaar van € 1.925.000. Dat is een korting van 23%. Er is voor een totaalbedrag van € 2.812.344 aangevraagd. Dat is dus € 887.344 meer dan er beschikbaar is.

3.2. DE HUIDIGE SITUATIE

Binnen de sector van de erfgoedinstellingen moet allereerst een onderscheid worden gemaakt tussen de uitvoerende en collectiehoudende instellingen enerzijds en de steunfunctie-instellingen anderzijds. Van die laatste categorie zijn er negen, waarvan er twee, zoals boven vermeld, samen verder gaan onder de naam Erfgoedpartners. De meeste steuninstellingen vragen een kleine subsidieverhoging, Erfgoedpartners vraagt 20% meer. De commissie heeft de Stichting Oude Groninger Kerken, gelet op de doelstelling, behandeld als uitvoerende instelling en niet als steunfunctie.

In veel provincies zijn veel of alle steunfunctietaken ondergebracht in één instelling, die soms de naam Erfgoedhuis draagt. Soms is daarin ook de Monumentenwacht ondergebracht. Deze instellingen werken landelijk samen in het Overleg Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland (OPEN). Vanuit Groningen is het Museumhuis lid van OPEN. Eerdere pogingen om ook in Groningen tot een fusie te komen, zijn gestrand. Het is opmerkelijk dat er nu twee plannen liggen om op termijn tot een erfgoedhuis te komen: één van de Erfgoedpartners en één van het Huis van de Groninger Cultuur. Dat geeft aan dat de noodzaak van clustering wel wordt onderkend, maar vanuit twee invalshoeken. Bij de uitvoerende en collectiehoudende instellingen gaat het om drie borgen, vijf musea, een klooster, een vesting, een kerkenstichting en twee instellingen die nauw verbonden zijn met de Groninger Archieven.

3.3. ALGEMEEN BEELD

“Het Verhaal van Groningen” verwoordt de kerngedachte van het provinciale beleid. Vrijwel alle instellingen refereren daar dan ook aan. Maar de plaats binnen dat verhaal wordt lang niet altijd helder geduid. Veel instellingen doen er weinig aan om die nader te benoemen en om, ook inhoudelijk, intensief met andere instellingen samen te werken. Het gevaar bestaat daardoor dat Het Verhaal meer een beleidskader is dan een, ook voor het publiek binnen en buiten de provincie, zichtbare verbindende factor. De commissie komt daar in de paragraaf Visie nader op terug. Hoewel veel instellingen zelf aangeven dat er wordt samengewerkt is dat lang niet altijd goed zichtbaar. De samenwerking blijft vaak beperkt tot projectmatige en incidentele verbanden, tot regelmatig overleg of tot een gezamenlijke folder of presentatie. Voor het trekken van een breder publiek is dat niet voldoende.

Over het algemeen valt op dat de meeste plannen primair zijn geschreven vanuit het gebouw en de collectie. Natuurlijk wordt er ook over publiek gesproken, maar de publieksfunctie lijkt te zeer ondergeschikt aan een visie op het behoud dan dat ze een visie op de presentatie biedt. Ook is het duidelijk dat het soms lastig is voor instellingen een keuze te maken: richt men zich op een eenmalig bezoek van een breed publiek, ook van buiten de provincie, of richt men zich meer op regelmatig terugkerende bezoekers door bijvoorbeeld exposities of evenementen te organiseren. In sommige gevallen liggen deze activiteiten niet in het verlengde van de kerntaak van de instelling. Dat leidt soms tot onduidelijkheid, tenzij het vanuit een heldere visie gebeurt. Veel instellingen zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van vrijwilligers. Daarmee vervullen deze instellingen ook een maatschappelijke functie. Dat is nuttig, maar het maakt ook kwetsbaar. Het vrijwilligersbestand moet op peil blijven. En men moet zich kunnen vinden in het beleid van de instelling. In sommige gevallen kan de noodzaak tot professionaliteit en tot vernieuwing van de presentatie op gespannen voet staan met de functie als vrijwilligersorganisatie.

Het gemis aan samenhang komt het sterkst tot uitdrukking in de vele steunfunctie-instellingen op het gebied van het erfgoed. En er zijn nu twee aparte conflicterende initiatieven om te komen tot een bundeling in een erfgoedhuis. Daar gaat de commissie in dit advies niet nader op in. De instellingen Monumentenwacht en Libau steunpunt vallen voor de commissie erfgoed buiten het beoordelingskader. Het gaat hier immers om technisch en praktisch uitvoerende en adviserende instellingen waarvan de werkwijze en klanttevredenheid niet van een afstand gezien kunnen worden.

3.4. VISIE

Het valt de commissie op dat de meeste instellingen uitgaan van een traditionele benadering van het erfgoed. Die benadering komt overigens ook naar voren in de provinciale criteria. Het roept een beeld op van erfgoed als een vorm van ballast: iets waar je noodgedwongen voor moet zorgen. De commissie is van mening dat er veel meer sprake moet zijn van een actieve benadering met als centraal thema: de meerwaarde van het erfgoed voor onze samenleving. Daarom zijn de instellingen ook nog beoordeeld op basis van een meer maatschappelijke visie.

Daarbij staan de volgende vragen centraal:

- Hoe zorgt de instelling ervoor dat het erfgoed mede gebruikt wordt door andere instellingen (cocreatie)?
- Hoe laat de instelling de maatschappij profiteren van het erfgoed (valorisatie)?
- Hoe laat de instelling het erfgoed een bijdrage leveren aan creativiteit en innovatie (laboratoriumfunctie)?
- Is er sprake van samenwerking met andere organisaties en maatschappelijke sectoren opdat een meerwaarde ontstaat (cross-over)?

Het Verhaal van Groningen zou in dit kader veel prominenter aanwezig moeten zijn. Groningen heeft een aantal unieke dingen te bieden, zoals de relatie tussen Stad en Ommeland, de borgen, het klooster en de kanaalstreek. De presentatie wordt aantrekkelijker door Het Verhaal meer te laten zijn dan de optelsom der delen. Op die manier kan ook beter worden getoond wat het culturele belang van het erfgoed is voor de hedendaagse samenleving. Het ontbreekt aan een krachtige regie om Het Verhaal provinciebreed zichtbaar te maken. Binnen dat verhaal hoeft ook niet alles getoond te worden, het gaat om de kwaliteit van de collectie en de presentatie.

De commissie is van mening dat naast de sterke culturele positie van de stad Groningen in landelijk en internationaal perspectief, ook het Groninger land in haar unieke combinatie van erfgoed en landschap recht heeft op een professionele en samenhangende presentatie. Dat de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het Groninger land van (inter)nationaal belang is, staat buiten kijf. De commissie meent dat een gebrek aan visie in combinatie met een te grote bescheidenheid de instellingen parten speelt waardoor ze de unieke historische waarden van de Groninger Ommelanden niet optimaal aan het publiek weten over te brengen. Instellingen zouden niet alleen op hun taak ten aanzien van het behoud maar juist ook op hun visie met betrekking tot die nieuwe mogelijkheden beoordeeld moeten worden. Je zou erfgoed niet als een dure plicht moeten zien maar als een bijdrage aan de hedendaagse samenleving, waarbij de cultuurparticipatie het uitgangspunt is. Het valt de commissie op dat maar weinig instellingen een werkelijk heldere toekomstvisie hebben van waaruit het erfgoed een vernieuwende betekenis in de samenleving krijgt. Een positieve uitzondering maakt zij daarbij voor het Noordelijk Scheepvaartmuseum, het GAVA (AudioVisueel Archief) en de Stichting Oude Groninger Kerken. Ook de speciale aandacht voor krimp door Openluchtmuseum Het Hoogeland is prijzenswaardig.

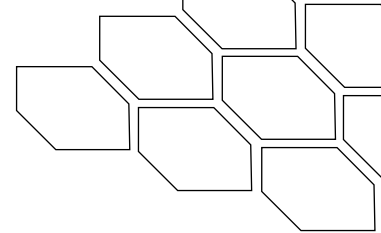
De ondersteunende instellingen richten zich naar de mening van de commissie onvoldoende op die innovatie. Juist deze instellingen zouden een visie moeten ontwikkelen op een eigentijdse wijze van uitwerking van Het Verhaal van Groningen. Daarbij is de versnippering van de erfgoed-ondersteuning nadelig. Hoewel de provincie in een reactie op het advies over de kaderbrief zegt niet te voelen voor samenvoeging omdat die de overhead zou vergroten en inefficiënt zou zijn, komt de commissie toch tot een ander advies. Zij ziet zich daarin gesteund door de instellingen zelf: er zijn immers twee (niet met elkaar verbonden) plannen om te komen tot een erfgoedhuis, zoals in andere provincies. Zowel Erfgoedpartners (Museumhuis/Molenhuis) als het Huis voor de Groninger Cultuur streven daarnaar.

De commissie adviseert nadrukkelijk om de weg naar bundeling in te zetten. De toekomst van het Groningse erfgoed verdient een daadkrachtige professionele organisatie. Op gebieden als marketing en public relations, digitalisering, gebruik van nieuwe media, sterke verbindingen, fondsenwerving en versterking van de financiële positie kan de erfgoedsector geconcentreerde ondersteuning goed gebruiken. De verduidelijking van Het Verhaal van Groningen heeft dat nodig.

Het is uiterst inefficiënt als dat in concurrentie zou gaan gebeuren en het legt een onnodig zwaar beslag op de beperkte financiële middelen. Erfgoedpartners en het Huis voor de Groninger Cultuur vullen elkaar inhoudelijk goed aan maar veel taken ter verduidelijking van Het Verhaal van Groningen kunnen beter vanuit één organisatie worden uitgevoerd. Dat zal niet van de ene op de andere dag kunnen, maar het inslaan van de weg erheen zou nu als voorwaarde gesteld moeten worden. Als het Groninger Forum er komt, zou deze organisatie naar de mening van de commissie een rol moeten gaan spelen bij de ontsluiting en de presentatie van het erfgoed, niet alleen in het gebouw in de stad, maar ook elders in de provincie.

3.5. FINANCIËN

Eerder is al aangegeven dat er op dit budget 23% wordt bezuinigd. De commissie heeft alle instellingen in eerste instantie puur inhoudelijk beoordeeld. Wanneer de gevraagde bedragen zouden worden toegekend aan de positief beoordeelde instellingen, zou een gat ontstaan van ruim 6 ton. Bij de advisering is de commissie vervolgens uitgegaan van de bedragen die de instellingen in 2009 ontvingen. Daarop is een korting van ongeveer 3% toegepast en zijn de bedragen naar beneden afgerond. Bij de instellingen is kritisch gekeken naar de mate waarin ook projecten en incidentele activiteiten in de begroting voor een structurele subsidie zijn opgenomen. De commissie meent dat daarbij naar aanvullende financiering uit andere budgetten moet worden gezocht. Bij de adviezen per instelling wordt daarop ingegaan. In sommige gevallen heeft dat geleid tot kortingen op het vraagbedrag. Tot slot is ervoor gekozen om de uitvoerende instellingen met voorkeur te behandelen boven de steuninstellingen. De commissie meent dat daar de focus moet liggen op een krachtige professionele samenwerking. Op de steuninstellingen Libau en Monumentenwacht is een korting van 9% toegepast. Bij dit alles moet worden bedacht dat de subsidiëring door andere, meest gemeentelijke, overheden ook onder druk staat. In veel gevallen zijn daar echter nog geen besluiten over genomen.

3.6. FINANCIËEL OVERZICHT PER INSTELLING

In dit overzicht wordt het bedrag genoemd dat de instelling in 2009 bij de start van de huidige cultuurnota aan provinciale subsidie ontving, dan volgt het percentage van de totale inkomsten dat de provinciale subsidie bedroeg, dan het voor 2013 gevraagde bedrag en het provinciale percentage en tot slot het door de commissie erfgoed geadviseerde subsidiebedrag voor 2013.

Instelling	Subsidie 09-12	In percentage	Gevraagd 13-16	In percentage	Advies
Uitvoerende en presen-terende instellingen					
1. Noordelijk Scheepvaartmuseum	81.800	17	82.900	17,3	78.500
2. Openluchtmuseum Het Hoogeland	104.400	38	122.300	39,1	101.000
3. Museum Stad Appingedam	63.800	45,1	65.080	44,1	61.500
4. Veenkoloniaal Museum	120.400	32,4	130.000	32,6	116.500
5. Nationaal Rijtuigmuseum	187.900	47,6	193.400	43,8	-
6. Museum Wierdenland	-	-	30.000	15,1	-
7. Muzeeaquarium Delfzijl	-	-	niet aangegeven	-	-
8. Fraeylemaborg	116.700	31,2	158.005	25,4	113.000
9. Menkemaborg	174.500	37,4	187.033	52,1	169.500
10. Borg Verhildersum	168.900	31,8	180.000	35,3	75.000
11. Vesting Bourtange	10.000	-	20.000	3,4	-
12. Burcht Wedde	-	-	10.000	18,2	-
13. Stichting Koetsewagen	-	-	5.500	n.v.t.	-
14. Streekhistorisch Centrum Stadskanaal	-	-	10.000	18,8	-
15. Klooster Ter Apel	125.600	37,8	128.000	34,4	121.500
16. Domies Toen	-	-	10.000	18,8	9.500
17. Stichting Oude Groninger Kerken	77.000	2,1	100.000	5,3	74.500
18. Gronings AudioVisueel Archief	30.500	17,7	32.340	34,7	29.000
19. Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen	10.000	22,2	10.500	21,5	9.500
Synagoge Folklingestraat	28.100	-	geen aanvraag	-	-
Theatergroep Waark	10.000	-	zie advies kunsten	-	-
Totaal uitvoerende en presenterende instellingen	1.309.600		1.475.058		960.000
Steuninstellingen					
20. Huis van de Groninger Cultuur	335.730	98,1	325.036	90,2	250.000*
21. Erfgoedpartners	320.000	n.v.t.	400.000	97,6	250.000*
22. Bureau Groninger Taal en Cultuur	115.770	72	119.200	72,6	105.000
23. Stichting Grunneger Toal	18.000	64,5	18.300	72,6	15.000
24. Groningen Orgeland	12.700	12	55.000	59,1	10.000
25. Libau steunpunt	153.967	39,7	165.125	55	140.000
26. Monumentenwacht	210.400	56,6	229.625	55,2	192.500
27. Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen Groningen-Drenthe	15.000	-	25.000	17,7	7.500
Totaal steuninstellingen	1.181.567		1.337.286	-	970.000
Totaalbedragen	2.491.167		2.812.344		1.930.000

* Op voorwaarde dat op afzienbare termijn tot één Erfgoedhuis wordt gekomen.

3.7. DE INSTELLINGEN

Op de hierna volgende pagina's staan de adviezen per instelling.

1. NOORDELIJK SCHEEPVAART MUSEUM

Algemeen

Het Noordelijk Scheepvaartmuseum is het scheepvaartmuseum van Groningen en Drenthe waarvan het verzamelbeleid zich uitstrekt van het Waddengebied tot aan de lijn Vollenhoven - Dedemsvaart. Het museum laat de geschiedenis zien van de Noord-Nederlandse scheepsbouw en scheepvaart vanaf de middeleeuwen tot aan vandaag. Naast de presentatie van de vaste collectie organiseert het museum ook regelmatig wisseltonstellingen die afzonderlijke thema's uit de maritieme wereld behandelen. Het museum is gehuisvest in twee middeleeuwse panden in het centrum van Groningen: het Gotische Huis en het Canterhuis.

Het museum krijgt in de periode 2009-2012 van de provincie een structurele subsidie van € 81.800 per jaar en vraagt voor de periode 2013-2016 een bedrag van € 82.600 per jaar bij een totaal aan inkomsten van € 479.601.

Beleid

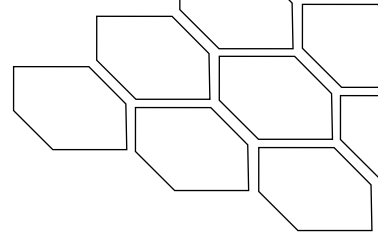
Omdat het museum heeft afgezien van aansluiting bij Het Groninger Forum en omdat de belangstelling van de bezoekers zich steeds meer verlegt van de maritieme collectie naar de panden, is er in 2010 een nieuwe toekomstvisie ontwikkeld met plannen voor een nieuw museum, waarin ook de geschiedenis van de twee historische middeleeuwse panden belicht wordt. Als plan heeft de organisatie zowel een maritiem- als historisch museum in gedachten, met aandacht voor de bouw- en bewoningsgeschiedenis van de twee voornoemde middeleeuwse panden in relatie met de directe omgeving. In het Gotische Huis wordt de maritieme geschiedenis gepresenteerd, in het Canterhuis krijgt de bewoningsgeschiedenis een plaats. Voor de invulling van het Canterhuis kunnen delen van de historische collectie van het Groninger Museum in bruikleen worden genomen. Voor het maritieme gedeelte van het museum wordt gestreefd naar een samenwerking met de havenstad Delfzijl en de werf Wolthuis in Hoogezand. Dit alles binnen de context van de geschiedenis van Stad en Ommeland.

Een aangekocht schip (Emma) gaat heen en weer varen tussen Zoutkamp en de stad Groningen en heeft voornamelijk een pr-functie, maar wordt ook ingezet voor evenementen en vaararrangementen. Aangezien het museum plannen heeft om het gebied rondom het museum bij de vernieuwingen te betrekken, kan dit schip in de toekomst dichtbij het museum aan de kade aanleggen. Het plan is op deze kade een horecagelegenheid (Het Maritieme Café) te realiseren. Het beleid op behoud en beheer en de aandacht voor verdere digitalisering van de collectie wordt gecontinueerd. De publieksfunctie zal zoveel mogelijk uitgebreid worden met inzet van pr en educatie.

Collectie

De collectie is voornamelijk maritiem van aard en omvat een brede verzameling objecten met betrekking tot de Noord-Nederlandse scheepvaart- en scheepsbouwhistorie vanaf de Middeleeuwen tot heden. De collectie bestaat uit vier hoofd onderdelen: objecten, archieven (waaronder veel scheepsbouwtekeningen), foto's en een bibliotheek. De objecten vormen de kern van de collectie. De objectcollectie van het Noordelijk Scheepvaartmuseum is grotendeels gedigitaliseerd. Deze collectie-informatie is te raadplegen op de internetsite maritiemdigitaal.nl, een gezamenlijke site van de maritieme musea in Nederland.

Per jaar zal het museum twee tentoonstellingen organiseren met de maritieme collectie (in het Gotische Huis) en een historische tentoonstelling (in het Canterhuis). Men kan daarbij gebruik maken van de historische collectie van het Groninger Museum. Hierbij kan dat deel getoond worden waar noch in het (eventuele) toekomstige Forum, noch in het Groninger Museum zelf ruimte en aandacht voor is en naar alle waarschijnlijkheid zal zijn. Hierdoor zal de gehele collectie van het Scheepvaartmuseum vanuit een ander perspectief betekenis krijgen. Het museum noemt zijn financiële situatie zorgwekkend.

Beoordeling

Het algemene beeld van het museum is positief. Het museum heeft een regionale uitstraling en onderbouwt Het Verhaal van Groningen als waterprovincie. Betreft men de nieuwe beleidsplannen hierbij dan wordt dit verhaal aangevuld met de bewoningsgeschiedenis van Stad en Ommelanden. Het museum is met de koerswijziging een nieuwe weg ingeslagen. De commissie is enthousiast over de plannen en vindt ze goed doordacht. Het museum legt verbindingen en is zich bewust van zijn plaats in het bestel. De organisatie heeft een heldere visie, is omgevingsbewust en weet op de juiste manier gebruik te maken van de deskundigheid van andere organisaties en personen.

Het museum geeft aan dat de koerswijziging noodzakelijk is. Het gaat zich verbreden om een groot publiek te blijven inspireren. Het aantal museumbezoekers dat speciaal komt voor de maritieme collectie neemt geleidelijk af. De aandacht voor de middeleeuwse panden neemt daarentegen toe. De commissie ziet in de keuze van het museum, om aandacht te schenken aan de bewoningsgeschiedenis van de middeleeuws panden in combinatie met de scheepvaart, een belangrijke meerwaarde. Met deze twee thema's vormt het een goede aanvulling op het verhaal van de bewoningsgeschiedenis van de stad en de betekenis van het water voor de provincie, en sluit daarmee naadloos aan op Het Verhaal van Groningen.

Conclusie en advies

De commissie is zeer te spreken over het museum en zijn plannen en adviseert dan ook positief ten aanzien van het toekennen van een structurele subsidie. Er zijn nog wel enkele zaken aan te merken. Er zal meer duidelijkheid moeten komen over de realiseerbaarheid van de plannen. Zo is er nog geen financiële dekking voor de verbouwing. Daarvoor zullen zowel de overheden als sponsoren aangesproken moeten worden. De commissie adviseert het museum een visie en een plan voor de sponsoring te ontwikkelen. Verder wordt in de begroting gemist dat er meer personeel nodig zal zijn. De commissie is verder van mening dat de nieuwe boot Emma commerciëler uitgebaat kan worden. Ondanks deze kanttekeningen is het algemene beeld positief.

2. OPENLUCHTMUSEUM HET HOOGELAND

Algemeen

Het Openluchtmuseum Het Hoogeland is een museum in een bijzonder cultuurgebied. Het bestaat uit negentien gebouwen in de historische kern van Warffum en is een van de grootste openluchtmusea van Nederland.

In de periode 2009-2012 ontvangt men van de provincie een structurele subsidie van € 104.400 per jaar. Voor de periode 2013-2016 wordt € 122.300 per jaar gevraagd bij een totaalbedrag aan inkomsten van € 313.000.

Beleid

Het museum is onderdeel van het dorp en daarmee ook van de wierde van Warffum en het omringende landschap. Het wil de relatie tussen de collectie, de omgeving en het omringende gebied expliciteren zodat het een inleiding kan bieden op ruim 2000 jaar bewoningsgeschiedenis in het noordelijk kustgebied. Daarnaast legt het museum relaties tussen de collectie en de belevingswereld van de bezoeker. In de museale presentatie zitten impliciete betekenissen die een relatie hebben met het leven van de hedendaagse bezoeker. Zo vertelt het huis Marcus, de joodse slagerij, over de integratie van joodse gemeenschappen in de plattelandssamenleving in Noord-Groningen gedurende de achttiende en negentiende eeuw. Het thema integratie is ook vandaag de dag actueel. De twee typen relaties, in ruimte en tijd, vormen de basis van een vernieuwingsproject van het openluchtmuseum waar de komende jaren in zal worden geïnvesteerd.

Collectie

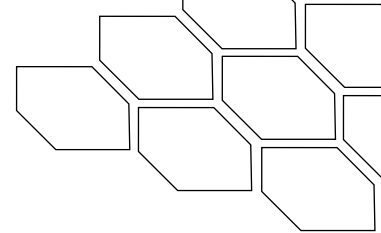
Het museum geeft een beeld van de plattelandssamenleving tot negentienhonderd. Door een verscheidenheid aan gebouwen te laten zien, zoals woonhuizen, werkplaatsen, een schoolgebouw en een café, ontstaat het beeld van een dorpsamenleving. In het schoolgebouw vinden onder andere wisselexposities plaats.

Beoordeling

De commissie vindt dat het museum goed laat zien wat er op het platteland, in historisch perspectief, aan maatschappelijke ontwikkelingen heeft plaatsgevonden en dat het een verbinding legt tussen de regionale plattelandsgeschiedenis en maatschappelijke vragen van nu. Het museum heeft een duidelijke visie op de eigen positie in relatie tot zijn omgeving. Het legt verbindingen met de omgeving en heeft een heldere kijk op de betekenis van de museale presentaties van de geschiedenis van Groningen in relatie tot de actualiteit. Ook ziet het museum het belang van het leggen van een relatie tussen de eigen collectie, de omgeving en de geschiedenis. Het zoekt naar maatschappelijke relevantie en neemt deel aan het debat over de krimp op het platteland. Het museum is realistisch en heeft de moed naar de toekomst te kijken. De commissie beoordeelt de visie en inzet van het museum als bijzonder positief. Deze visie kan een voorbeeld zijn voor vergelijkbare musea in de omgeving. De commissie vindt dat het museum een strategisch goede visie heeft ontwikkeld op de functie van musea in deze tijd en laat zien dat het in staat is de publieksgerichte ontwikkeling te vertalen naar de personeelssamenstelling. Het kijkt goed naar zijn positie in de regio en fungeert als een spin in het web voor het culturele landschap in de provincie.

Conclusie en advies

De commissie concludeert dat het museum aan alle provinciale criteria ruimschoots voldoet. De naar buiten gerichte houding en maatschappelijke betrokkenheid geven een grote meerwaarde aan deze regionaal historische instelling. Vanuit de kleinheid van het dorp reikt men naar de wereld. De commissie adviseert de maatschappelijke relevantie van het museum in relatie tot plattelandsonwikkelingen verder te onderzoeken. De commissie adviseert de provincie om te stimuleren het openluchtmuseum een rol te laten spelen in de ondersteuning van musea met een gelijksoortig thema. Samenwerking met onder andere het Museum Wierdenland zou wederzijds kunnen leiden tot verdieping en verbreding. De commissie acht het positief dat de organisatie ook naar eigen inkomsten zoekt. De commissie adviseert positief.

3. STICHTING MUSEUM STAD APPINGEDAM

Algemeen

Het Museum Stad Appingedam is een streekhistorisch museum en is gevestigd in twee historische panden in het centrum van Appingedam, een van oorsprong middeleeuwse stad. De gebouwen zijn geen eigendom van het museum. Het museum ziet zichzelf, vanuit cultuurhistorisch oogpunt, als middelpunt van de regio. Het toont in vaste- en wisselexposities een actueel overzicht van de geschiedenis en ontwikkeling van de stad Appingedam en de regio Fivelingo met de nadruk op stadsontwikkeling en topografie.

In de periode 2009-2012 ontvangt het museum van de provincie een structurele subsidie van € 63.800 per jaar. Voor de periode 2013-2016 vraagt men € 65.080 bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 147.708.

Beleid

Het bestuur en de directie zijn van plan het huidige beleid te continueren door middel van vaste- en wisselexposities om de cultuurgeschiedenis en ontwikkeling te tonen van de stad en de regio Fivelingo. Daarnaast wil men zorg dragen voor behoud en beheer van de collectie, functioneren als kenniscentrum voor de regionale geschiedenis en een bijdrage blijven leveren aan de samenwerking met relevante partners. In het beleidsplan wordt aangegeven welke stappen het museum gaat zetten om de bezoekersaantallen te verhogen. Verdere aandachtspunten zijn educatie en verbetering van de toegankelijkheid van het museum.

Collectie

De collectie is voornamelijk streekgebonden en gericht op de stad Appingedam en de regio. Naast de topografische collectie bestaan de topstukken van de collectie uit zilveren voorwerpen uit het eigendom van het oude gilde van de zilversmeden. Het gaat daarbij om typisch Damster of Gronings zilver. Daarnaast is de collectie Houwerzijl opvallend. Die omvat producten en gereedschappen uit een ambachtelijke koperslagerij en is de meest hoogwaardige in zijn soort in Nederland.

Beoordeling

De commissie is positief over het product van het museum en de organisatie. Zij vindt de bijdrage van het museum aan het behoud van het erfgoed positief en meent bovendien dat het een belangrijke bijdrage levert aan Het Verhaal van Groningen. Ook scoort het museum goed op participatie, visie en presentatie. De commissie vindt de bezoekersaantallen laag en meent dat het het museum aan een visie ontbreekt om die te verhogen.

Conclusie en advies

Hoewel de commissie concludeert dat het museum niet aan alle provinciale criteria voldoet, is het advies toch positief. Wel adviseert de commissie de organisatie een visie te ontwikkelen op de verhoging van het aantal bezoekers om vervolgens met deze inkomsten de projecten financieel te dekken.

4. VEENKOLONIAAL MUSEUM VEENDAM

Algemeen

Het Veenkoloniaal Museum is een regionaal historisch museum dat de kennis over de Groninger Veenkoloniën wil vergroten. In de vaste collectie staan de archeologie van de Veenkoloniën, de wording van de Veenkoloniën, de Veenkoloniale zeevaart, de strokartonindustrie en de aardappelzetmeelindustrie centraal. Het museum heeft een samenwerkingsovereenkomst met het Kapiteinshuis in Nieuwe Pekela en een nieuwe overeenkomst met het Streekhistorisch Centrum in Stadskanaal. Verder heeft het museum een museumschip, De Familietrouw, dat het oudste nog varende binnenschip van Nederland is. Dit schip wordt vaak ingezet als promotiemiddel voor het museum in de regio en buiten de provincie.

In de periode 2009-2012 ontvangt het museum van de provincie een structurele subsidie van € 120.400 per jaar. Voor de periode 2013-2016 wordt € 130.000 gevraagd bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 398.515.

Beleid

Het museum heeft een sterke binding met de regio en wil de geschiedenis van het gebied dicht bij de mensen brengen. Naast de presentatie van de vaste collectie organiseert het museum wissel-tentoonstellingen voor een breed publiek. Bij de samenstelling van die wisseltentoonstellingen werkt het museum zoveel mogelijk samen met andere musea, verenigingen en instellingen in de eigen omgeving. Mede door in te spelen op lokale initiatieven is de betrokkenheid van de bezoekers uit de regio groot.

Het museum wil een uitdagend instituut blijven en zet zich op allerlei manieren in om nieuwe doelgroepen aan te boren. Het fungeert als kenniscentrum en werkt samen met het Streekhistorisch Centrum in Stadskanaal, de Groninger Archieven en het Drents Archief. In de provincie leeft onder het publiek de behoefte aan zichtbaar cultureel erfgoed. Het museum wil een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van hoogwaardig cultuurtoerisme. Het ziet kansen in de samenwerking met thematische verwante instellingen, zowel nationaal als internationaal. Het museum wil een uitbreiding van de afdeling educatie en pr door de 3,5 fte te verhogen naar 5,5 fte. Het aantal vrijwilligers, ongeveer honderdtwintig personen, blijft gehandhaafd. Het museum zal kritisch omgaan met het initiëren van nieuwe projecten. De doelstellingen van het museum hebben prioriteit. Bij het uitlenen van museumexpertise aan derden gaat het museum een financiële vergoeding vragen.

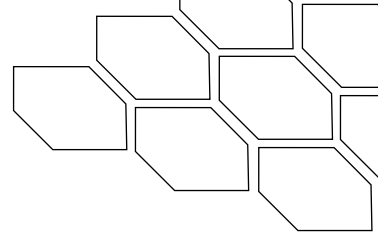
Collectie

Aan de hand van de collectie, een belangrijk onderdeel van Het Verhaal van Groningen, kan getoond worden hoe rijk de Veenkoloniën eens waren en hoe belangrijk de economische betekenis van de verrassende veenkoloniale zeevaart was. Voor de provincie Groningen is het van belang dat het museum de betekenis van deze collectie promotioneel inzet.

Beoordeling

Het museum is zich bewust van de bijdrage die het kan leveren aan de versterking van de eigen identiteit. Daarbij staat de eigen collectie en geschiedenis centraal. Door de samenwerking met instellingen in de regio heeft het aanbod van het museum zich verbreed. De commissie ziet dat de inspanningen om de regionale bevolking te interesseren voor de eigen geschiedenis vruchten afwerpen. Het museum kan hierdoor een beroep doen op ongeveer honderdtwintig vrijwilligers en weet bezoekers van jong tot oud te interesseren voor de collectie en de geschiedenis. Men heeft goede relaties met het basis- en voortgezet onderwijs en zet zich in om scholen bij het museum te betrekken.

De commissie signaleert dat het museum zich in hoofdzaak richt op bezoekers uit de eigen omgeving en is positief over de ambities en de inzet. De collectie en de regionale geschiedenis vormen een overtuigend onderdeel van Het Verhaal van Groningen. Het museum heeft een breed bereik. Het museum is zich bewust van de mogelijkheden tot samenwerking met instellingen in de eigen omgeving en met instellingen die om historische redenen interessant zijn.

Conclusie en advies

De commissie concludeert dat het Veenkoloniaal Museum zich presenteert als een culturele instelling van betekenis in de regio Veendam. Zij vindt echter ook dat het museum een imago-probleem heeft, zichzelf onderschat en zich te bescheiden opstelt. De commissie is van mening dat het belang van het museum verder reikt dan alleen Veendam en dat de geschiedenis van de regio het regionale belang te boven gaat. Het museum heeft potentie. De commissie vindt dat het museum zijn landelijk belang moet profileren en een prominentere rol moet spelen in Het Verhaal van Groningen. De commissie adviseert positief.

5. STICHTING NATIONAAL RIJTUIGMUSEUM NIENOORD

Algemeen

Het Nationaal Rijtuigmuseum heeft haar collectie -- in langdurig bruikleen van de Stichting Paard en Karos te Leek -- ondergebracht in de bijgebouwen van de Groningse borg Nienoord, een adellijk buiten in het westen van de provincie Groningen, gebouwd in 1525. Ontstaan als ontginningsproject in een uitgestrekt veengebied is Nienoord nu een landgoed met monumenten, natuurschoon en toeristische attracties. Het herbergt de grootste nationale rijtuigen- en arrensledencollectie ter wereld en wil een nationaal kenniscentrum zijn op het gebied van rijtuigen en restauratie. Het museum beheert, presenteert en restaureert de collectie van het Rijtuigmuseum die tot het cultuurhistorisch erfgoed behoort.

Het museum ontvangt in de periode 2009-2012 van de provincie een structurele subsidie van € 187.900 per jaar en vraagt voor de periode 2013-2016 een subsidie van € 193.400 per jaar bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 441.517.

Beleid

Het museum wil zich de komende periode vooral richten op museale taken zoals beheren en presenteren. Het museum wil investeren in zichtbaarheid en toegankelijkheid. Het wil daartoe een nieuwe koers inslaan ter verbetering van de museale functies door herindeling, verbetering en uitbreiding van de ruimtes. Een extern bureau heeft onderzoek gedaan naar de mogelijkheden en kansen van de bestaande bebouwing. Na de uplift van de ruimtes wil men werken aan het verbeteren van de presentaties. Men heeft ideeën voor een permanente expositie, vormgegeven door een professionele vormgever met als doel de maatschappelijke en sociale context van de rijtuigen zichtbaar te maken. In wisselende presentaties wil men de nadruk leggen op de techniek en de ambachtelijke kant van het rijtuigen maken. Ook heeft men plannen de kerncollectie in het depot te ontsluiten. Het museum heeft veel ideeën voor nieuwe presentaties, bezint zich op het vergroten van het aantal bezoekers en zoekt hiervoor samenwerking met andere instellingen. Het museum stelt zich tevens ten doel het groenste museum in de provincie te zijn en focust op duurzaamheid en innovatie op het gebied van bedrijfsvoering. De digitalisering van de collectie blijft speciale aandacht krijgen om snel tot een ontsluiting voor het publiek te komen en zo aan te sluiten bij Het Verhaal van Groningen.

De voornoemde plannen ter versterking van de museale functies zullen gedragen worden door fondsen en sponsorbijdragen. Het werven van deze fondsen heeft men uitbesteed. Het museum streeft er naar in 2016 onafhankelijk te zijn van overheidssubsidies.

Collectie

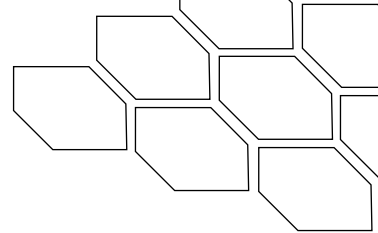
Het museum heeft een nationale collectie van ongeveer 250 rijtuigen en sleden en alles wat daar bij hoort. Deze collectie geeft een algemeen beeld van de typen koetsen en sleden van de achttiende- tot de twintigste eeuw. Het museum met haar collectie ondersteunt het verhaal van de borg. Om Het Verhaal van Groningen tot leven te wekken denkt het museum aan het maken van een replica van een historische koets, liefst met aangespannen Groninger paarden, ter verhoging van de belevingswaarde voor het publiek dat tijdens een tochtje met een dergelijk rijtuig zich even adellijk kan wanen.

Beoordeling

De commissie vindt dat het museum niet voldoet aan de door de provincie gestelde criteria. Het gaat geen verbindingen aan en volgens de commissie is er geen sprake van een regionale inbedding. Het onderkomen is nu de borg Nienoord, maar die is volgens de commissie inwisselbaar. Er zijn wel toeristische en recreatieve aspecten aanwezig maar die vallen buiten de cultuurnota. Het museum trekt relatief weinig publiek.

Conclusie en advies

De commissie vindt niet dat het museum past in Het Verhaal van Groningen. Zij is van mening dat de publieksstroom ook niet zodanig is dat daar een extra belang vanuit gaat. De commissie constateert verheugd dat het museum op weg is naar zelfstandigheid en daartoe plannen heeft

ontwikkeld die een extra investering vragen. De organisatie zou zelf moeten onderzoeken hoe deze plannen gefinancierd kunnen worden. De commissie adviseert de provincie vanuit een economisch perspectief een investeringsbijdrage te leveren vanwege het toeristisch belang van het museum. Maar de commissie concludeert dat het museum niet voldoet aan de door de provincie gestelde criteria op het gebied van Het Verhaal van Groningen en adviseert daarom het subsidieverzoek niet te honoreren.

6. MUSEUM WIERDENLAND

Algemeen

Het Museum Wierdenland staat in Ezinge en is in 2008 vernieuwd. Het is geen erkend museum. Het toont zijn collectie in twee zalen, de Landschapszaal en de Van Giffenzaal. In de huidige cultuurnotaperiode krijgt het museum geen structurele subsidie van de provincie. De stichting vraagt nu eenmalig een bedrag van € 45.000 voor het maken van de driedimensionale animatie en daarnaast een exploitatiesubsidie van € 30.000.

Beleid

Het Museum wil een breed publiek interesseren voor de diverse aspecten van de wierden zoals de geschiedenis, de cultuur, de bewoners en het landschap. Het beperkt zich hierin niet tot alleen het Groninger kleigebied maar betreft de ontstaansgeschiedenis van de hele Europese waddenregio erbij. Het laat een verbondenheid zien van landschap, cultuurhistorie en archeologie. De opgravingen in Ezinge door prof. Van Giffen nemen een centrale plaats in. De organisatie wil graag dat het museum de status van erkend museum krijgt en wil in de toekomst een professionele conservator archeologie aanstellen.

Het grootste project dat de organisatie in de komende beleidsperiode wil realiseren is het laten maken van een driedimensionale animatie die de ontwikkeling van het wierdengebied laat zien van 600 v. Chr. tot nu. Ze wil die inzetten voor een brede doelgroep met het doel het verhaal van de wierden en daarmee een deel van Het Verhaal van Groningen uit te dragen. Ook moet dit project volgens de organisatie het erfgoedtoerisme bevorderen. Er zal een educatieve cd bij geleverd worden met een handleiding voor de scholen.

Collectie

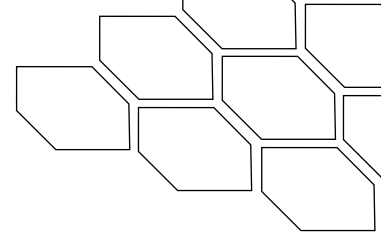
Het museum vertelt over de ontstaansgeschiedenis van het gebied en aan de hand van haar collectie archeologische voorwerpen over de geschiedenis van de archeologische opgravingen in de provincie, Ezinge, Dorkwerd enz. Er is een vroegmiddeleeuws dubbel paardengraf te zien, foto's, historische kaarten en maquettes. Vanuit het museum zijn diverse wandelingen te ondernemen rondom de deels afgegraven wierde van Ezinge die de beleving van het verhaal ondersteunen.

Beoordeling

Er wordt in de beleidsplannen te weinig helderheid geboden over collectie, beheer, behoud, registratie en organisatie. De uitstraling van het museum is niet bovenlokaal. De commissie vindt de organisatie enthousiast, maar het ontbreekt haar aan expertise, wat het museum overigens ook zelf onderkent.

Conclusie en advies

De commissie onderschrijft het grote belang van de wierde als cultureel erfgoed en landschappelijk element maar heeft onvoldoende vertrouwen in de kwaliteit van de organisatie en de mogelijkheid tot het realiseren van de plannen. De commissie adviseert samenwerking te zoeken met het Universiteitsmuseum in Groningen en aansluiting te vinden bij Het Openluchtmuseum het Hoogeland in Warffum. De commissie oordeelt niet over eenmalige financiële aanvragen voor een investering. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

7. STICHTING MUZEEAQUARIUM DELFZIJL

Algemeen

Het Muzeeaquarium Delfzijl is een geregistreerd museum dat is gevestigd in een oude bunker uit de Tweede Wereldoorlog. Het bestaat uit een zeeaquarium met levende have, een afdeling archeologie, geologie, een verzameling schelpen en een afdeling scheepvaart.

In de huidige cultuurnotaperiode ontvangt het museum geen structurele subsidie van de provincie. De organisatie geeft in haar begroting een tekort aan in 2013 van € 149.300 aflopend naar € 127.800 in 2016. Desgevraagd wordt geen gespecificeerde bijdrage aan de provincie Groningen gevraagd, maar een bijdrage in de dekking van het tekort.

Beleid

De stichting geeft aan op een belangrijk punt in haar bestaan te zijn aangekomen. Het museum formuleert een nieuw beleid dat oplossingen moet bieden voor een aantal knelpunten die een moderne ontwikkeling en daarmee het voortbestaan in de weg staat. De uitgangspunten van het nieuwe beleid zijn: de vernieuwing van de huisvesting, het op termijn professionaliseren van de organisatie en het verbeteren van de aansluiting bij Het Verhaal van Groningen.

Het museum is momenteel gehuisvest in een verouderd gebouw, in een kleine gemeente in een krimpregio. Het heeft te weinig ruimte voor het tonen van de collecties en beschikt niet over een goed depot. De stichting heeft het voornemen haar huisvestingsproblematiek binnen drie jaar op te lossen door het museum te verbouwen en uit te breiden. Niet alleen het gebouw wordt aangepakt maar ook de inrichting zal gemoderniseerd en gethematiseerd worden, zodat de collectie op een nieuwe manier ingezet kan worden en andere verhalen in beeld kan brengen. Er zal ruimte zijn voor de vaste collectie en wisselexposities. De stichting acht het onontbeerlijk, wil ze haar ambitieniveau verhogen, over te gaan tot het professionaliseren van de organisatie en vindt hiervoor ook het aangaan van nauwe samenwerking met andere soortgelijke musea uit de regio van groot belang. De stichting wil investeren in digitaliseren, audiovisuele middelen, 3D-presentaties, simulatie en verwacht met deze vernieuwing meer jongeren te trekken. De Stichting wil haar pr- en marketingactiviteiten uitbreiden tot een landelijke spreiding. Het museum is een zelfstandige organisatie en functioneert tot nu toe zonder subsidies. De financiële middelen ontbreken om een sprong naar de toekomst te maken en zo het bestaan zeker te stellen.

Beoordeling

De commissie is van mening dat het museum bovenlokaal functioneert, maar met zijn collecties een zeer beperkte bijdrage levert aan Het Verhaal van Groningen. De commissie oordeelt positief over de nieuwe beleidsplannen maar heeft haar twijfels over de haalbaarheid vanwege de professioneel onderbezette organisatie. Ze mist een toekomstvisie op de wijze waarop het museum de genoemde bezoekersaantallen gaat bereiken. Ook ontbreekt er volgens de commissie een visie op hoe het museum sponsorinkomsten gaat werven ter aanvullende dekking van de benodigde investeringsgelden.

Conclusie en advies

De commissie heeft twijfels over de haalbaarheid van de plannen zoals geformuleerd in de nieuwe beleidsvisie. Ze is niet overtuigd van de museale, erfgoedgerichte professionaliteit van de organisatie om binnen Het Verhaal van Groningen een relevante bijdrage te leveren. De commissie adviseert de provincie de gevraagde structurele ondersteuning voor de komende beleidsperiode niet toe te kennen.

8. FRAEYLEMABORG

Algemeen

De Fraeylemaborg werd in de middeleeuwen als steenhuis gesticht en groeide uit tot een imposant gebouw met invloedrijke bewoners. De laatste bewoners, de familie Thomassen à Thuessink van der Hoop van Slochteren, verkochten de borg in 1972 aan de Gerrit van Houten Stichting. Na restauratie werd de Fraeylemaborg een museum. De vertrekken laten het tijdsbeeld tot het midden van de 20ste eeuw zien, de laatste fase van de particuliere bewoning. De Grote Zaal wordt gebruikt voor concerten en ontvangsten, terwijl de Kleine Zaal in gebruik is als trouwzaal. De Fraeylemaborg is gelegen op een landgoed van ruim 23 hectare. Het gebouw kreeg aan het eind van de 18de eeuw haar huidige uiterlijk. Het park, deels naar ontwerp van G.A. Blum en L.P. Roodbaard, is aangelegd in Engelse landschapsstijl. Op het voorterrein staat het schathuis waarin een restaurant is gevestigd. Er tegenover staat het koetshuis waarin zich de museumwinkel en de expositieruimtes bevinden. In de in 2009 gerenoveerde oranjerie is de door de NAM, Gasterra en de Gasunie N.V. samengestelde interactieve expositie Nederland Aardgasland te zien.

Het museum krijgt in de periode 2009-2012 € 116.700 provinciale subsidie. Voor de komende beleidsperiode vraagt het museum een structurele subsidie van €158.005 per jaar. Het museum motiveert dit bedrag met de reden dat de borg zo op gelijk financieel niveau komt met de andere museale borgen, de Menkemaborg en de Borg Verhildersum.

Beleid

De Fraeylemaborg wil inzetten op verhoging van kwaliteit en professionaliteit. Om de vergrijzing van het publiek op de borg tegen te gaan zal er een jongerenplan worden opgesteld. Om de museale professionaliteit te verhogen zullen medewerkers verder worden geschoold. De website krijgt een nieuwe uitstraling en de mogelijkheden van de sociale media zullen worden onderzocht. Het museumbestuur heeft ambitieuze plannen voor het expositiepaviljoen. Men verwacht een verhoging van de bezoekerscijfers te realiseren door een forse uitbreiding van het paviljoen. Met een investering van €1.786.000 wil het museum de uitbreiding financieren. Verder zijn er plannen voor de herinrichting van de borg. De organisatie wil een deel van de vertrekken in oorspronkelijke staat inrichten. Ook zal er worden geïnvesteerd in klimaatbeheersing. Andere grote investeringen zullen de verbetering van de brandveiligheid en de inbraakbeveiliging betreffen.

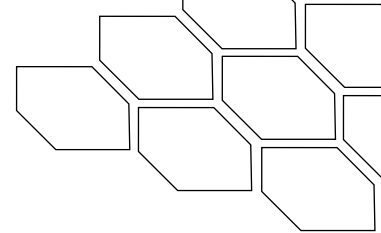
Beoordeling

De Fraeylemaborg voldoet aan bijna alle criteria. De commissie vindt dat de Fraeylemaborg als borg goed functioneert, dat de organisatie op de toekomst is gericht en het belang van ontwikkeling onderkent. In de Groninger museale borgen is de Fraeylemaborg zich bewust van haar plaats ten opzichte van de andere borgen. Het museum heeft een goed beeld van haar plaats in het bestel, het heeft inzicht in zijn bezoekersgroepen en speelt hierop in. Het voldoet slecht aan het criterium digitalisering en toont weinig aandacht voor nieuwe media.

Conclusie en advies

De commissie concludeert dat de bestuurlijke veranderingen van 2008 hebben geresulteerd in een bruikbare zelfevaluatie en een sterke ambitie ten aanzien van de gewenste verhoging van de bezoekersaantallen. De plannen tot uitbreiding van het expositiepaviljoen en de aanpassingen ten behoeve van de brandveiligheid vindt de commissie opvallende investeringen. Zij zet vraagtekens bij de financiële haalbaarheid van de uitbreiding van het paviljoen en heeft haar twijfels bij de vraag of deze uitbreiding zal leiden tot meer toestroom van publiek. Dergelijke hoge verwachtingen vragen niet alleen een eenmalige investering maar ook belangrijke veranderingen in de exploitatie en uitbreiding van het personeelsbestand.

De commissie adviseert de organisatie zich te beperken tot haar kerntaken. Zij twijfelt of het inrichten van een nieuw expositiepaviljoen een goede zaak is en of het financiële risico hiervan niet te groot is maar vraagt zich tegelijkertijd af of die uitbreiding niet een aspect zou kunnen zijn waardoor de Fraeylemaborg zich kan onderscheiden van de andere borgen. De commissie adviseert de organisatie te onderzoeken of een dergelijke investering lonend is. De commissie adviseert positief.

9. STICHTING MUSEUM MENKEMABORG

Algemeen

De Menkemaborg is een kasteelmuseum, gelegen in Uithuizen. Van oorsprong een veertiende-eeuws steenhuis maar in de loop van de eeuwen is het in verschillende stijlen uitgebreid. Het in de achttiende eeuw ontstane barokke gebouw kan door zijn, in opdracht aan diverse kunstenaars en ambachtslieden uitgevoerde, verfraaiingen samen met zijn omliggende tuinen en singels worden gezien als een Gesamtkunstwerk. In 2002 is het hele landgoed als beschermd rijksmonument opgenomen in het register van Historische Parken en Buitenplaatsen.

De Menkemaborg ontvangt in de periode 2009-2012 van de provincie een structurele subsidie van € 174.500 per jaar. Voor de periode 2013-2016 vraagt men € 187.033 per jaar bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 358.891.

Beleid

De missie van de borg is het beheren, onderhouden en exploiteren van het gehele landgoed. Als museum wil het een volledig beeld geven van wonen en werken op een Groninger borg in de zeventiende en achttiende eeuw. De komende vier jaar willen bestuur en directie het tot nu toe gevoerde beleid continueren, het niveau van het museumcomplex handhaven en verder verbeteren. Die verbeteringen bestaan uit het uitbreiden van de (keuken) tuin, het renoveren van de windsingels en de herinrichting van Het Schathoes, dat nog niet op niveau is met de rest van het landgoed. De samenwerking met andere instellingen zal worden voortgezet op het gebied van tentoonstellingen, activiteiten, marketing en publiciteit. De publiciteit wordt uitgebreid en de digitalisering van de collectie gecontinueerd. Er zullen nieuwe educatieve projecten ontwikkeld worden, uitgaande van de geschiedenis van de borg en toegespitst op de leerlijnen in het onderwijs, waaronder Het Verhaal van Groningen. De audiotour voor volwassenen en kinderen wordt uitgebreid. De wens bestaat om aparte ontvangstruimtes te creëren voor het publiek met goede voorzieningen. Het bestuur en de directie achten het wenselijk dat er op termijn een educatief medewerker in vaste dienst komt om de continuïteit en de innovatie van de educatieve projecten te waarborgen.

Collectie

De collectie kan grotendeels gerekend worden tot het belangrijkste culturele erfgoed van Groningen, is van zeer hoge kwaliteit en wordt semipermanent gepresenteerd. Jaarlijks worden er thema's gekozen met het doel de bezoekers op een andere manier naar het interieur en de collectie te laten kijken. Dit jaar sluit de Menkemaborg aan bij het feit dat de stad Groningen is uitgeroepen tot de stad van de smaak. Naast de jaarlijkse thema's worden er tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd en andere activiteiten ingezet. Andere thema's zullen worden uitgewerkt in samenwerking met andere musea.

Beoordeling

De commissie beoordeelt de Menkemaborg op bijna alle criteria goed tot zeer goed. Een prachtig landgoed met een professionele organisatie die visie toont, kwaliteit levert en publieksgericht is. Het niveau is bovenlokaal en stijgt uit boven het regionale belang. De borg trekt bezoekers uit alle windstreken. De Menkemaborg werkt samen met andere musea en de Groninger Archieven. Er is een uitgebreid kennisnetwerk met het doel expertise uit te wisselen met andere historische huizen. Ook marketingtechnisch is er sprake van samenwerking met andere culturele instellingen.

Conclusie en advies

Bij een gelijkblijvend ambitieniveau bestaat volgens de commissie de kans dat de ontwikkeling van het museum de komende jaren tot stilstand komt, wat zou kunnen leiden tot kwaliteitsverlies. Zij meent dat er, naast de audiotour met beeld, de website en de link op de website van het Groninger Museum, meer ingezet moet worden op het toepassen van nieuwe media en de digitalisering van de collectie. De commissie constateert dat er wel sprake is van samenwerking tussen de museale borgen, maar zou graag zien dat ze zich meer als eenheid presenteren. De Menkemaborg zou hier het initiatief kunnen nemen om tot een bundeling van krachten te komen. De commissie adviseert de Menkemaborg om financiële ruimte te scheppen voor de aanstelling van een educatief medewerker. De commissie adviseert positief.

10. STICHTING BORG VERHILDERSUM

Algemeen

De Borg Verhildersum is een van de museale Groninger borgen en van oorsprong een veertiende-eeuws steenhuis. Sinds 1953 fungeert het als museum. Samen met de bijgebouwen, de omringende tuinen en landerijen wil de borg Verhildersum zich in de breedste zin van het woord profileren als landgoed in bedrijf en het verhaal vertellen van landadel, boeren en arbeiders uit de streek in de negentiende eeuw. Het hoofdgebouw is permanent ingericht als negentiende eeuwse stijlkamer. In de renaissance- en baroktuinen staan bronzen beelden van kunstenaar Eddy Roos. Het Koetshuis wordt gebruikt voor tijdelijke tentoonstellingen en bergt de museumwinkel. In Het Schathoes is een à la carte restaurant gevestigd waar een topkok de scepter zwaait. Op het landgoed bevindt zich de boerderij Welgelegen die gebruikt wordt om de landbouwcollectie te tonen. Op de landerijen grazen oude veerassen en op de akkers worden gewassen uit vervlogen tijden geteeld. In de boomgaard groeien oude rassen hoogstam fruitbomen. De tijdelijke tentoonstellingen en evenementen in Het Koetshuis zijn streekgericht met het accent op evenementen zoals historische dagen, de fruitdagen en het textielweekend.

In de periode 2009-2012 ontvangt de borg van de provincie een structurele subsidie van € 168.000 per jaar en men vraagt voor de periode 2013-2016 een bedrag van € 180.000 per jaar bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 509.734.

Beleid

Het beleid van Borg Verhildersum is gericht op behoud, beheer en registratie van de diverse collecties. De organisatie wil de omvang van de collectie optimaliseren en uitbreiden en verder:

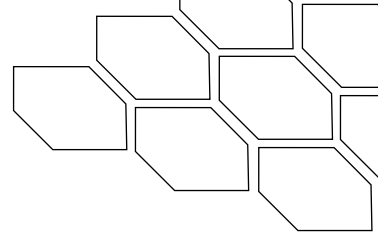
- De personele bezetting op peil brengen.
- De tentoonstellingsruimten beter inzetten.
- Vaste relaties tot stand brengen met de scholen in de directe omgeving in verband met de cultuureducatie.
- De huisvesting van het vee aanpakken.
- Het interieur van de borg verbeteren.
- De collectie verder digitaliseren.
- Extra financiële middelen genereren.

Collectie

De collectie bestaat uit een collectie landbouw en ambachten en een textielcollectie. De collectie gerelateerd aan de borg bestaat uit een verzameling stijlmeubelen, schilderijen en gebruiksvoorwerpen uit het midden van de negentiende eeuw. Aangevuld met enkele bruiklenen uit het Groninger Museum wordt de collectie nagenoeg permanent in zijn geheel getoond. De meeste voorwerpen zijn afkomstig uit de oorspronkelijke inrichting van de borg Verhildersum en omringende niet meer bestaande borgen. De collectie landbouw en ambachten -- boerenbeslag, machines en gereedschappen -- geeft een beeld van de landbouw en van de ambachten in relatie tot de landbouw uit de negentiende en het begin van de twintigste eeuw. Ook laat de collectie zien hoe een dagloner woonde en leefde. De textielcollectie bestaat uit kledingstukken -- Groninger dracht en mode uit de periode 1750-1914, met sieraden en accessoires --, huishoudtextiel en merklappen. De collectie toont voorbeelden uit diverse sociale geledingen.

Beoordeling

Aan de hand van de vastgestelde criteria wordt de kwaliteit van de borg op zichzelf goed gevonden. Men denkt daarbij aan de verschillende collecties, de borg zelf en het borgterrein met de gebouwen en tuinen en de aanwezigheid van een restaurant met een topkok. De commissie is echter van mening dat de borg erg lokaal gericht is en geen verbanden legt met gelijksoortige erfgoedinstellingen zoals de andere museale borgen in de provincie, te weinig participeert en te weinig visie toont. Over de organisatie spreekt de commissie haar twijfels uit. Er wordt te weinig publiek bereikt en de plaats van de borg in het bestel is matig. Volgens de commissie formuleert de organisatie geen toekomstperspectief en straalt de borg te weinig dynamiek uit.

Conclusie en advies

Na het bestuderen van het beleidsplan en een gesprek met bestuur en directie van Borg Verhildersum concludeert de commissie het volgende.

Het ontbreekt de organisatie aan een heldere visie om de complexiteit van de landgoedformule tot een samenhangend beleid te smeden. Ook mist de organisatie het inzicht hoe het landgoed weer tot bloei te brengen. Er is sprake van een teruglopend bezoekersaantal. Er ontbreekt een strategie voor de marketing en de pr en er is geen sprake van visie op kwaliteiten en mogelijkheden van het landgoed voor de toekomst. Men toont geen initiatief tot samenwerking met andere borgen of culturele instellingen.

De Borg Verhildersum behoort tot het Gronings cultureel erfgoed en het hart ervan bestaat uit de borg en de borgcollectie. Borg Verhildersum als restaurant functioneert goed, maar legitimeert geen provinciale ondersteuning. De kostuumcollectie is interessant en verdient museale aandacht en conservering. De commissie is van mening dat een provinciale ondersteuning alleen op zijn plaats is om de borg en de collectie in stand te houden. Daarom adviseert de commissie positief voor een bedrag van € 75.000 voor de in stand houding van de collectie.

11. STICHTING VESTING BOURTANGE

Algemeen

Vesting Bourtange is een uniek historisch verdedigingswerk vlakbij de Duitse grens in Oost-Groningen (Westerwolde). De vesting heeft verscheidene bezienswaardigheden en faciliteiten zoals museumgebouwen, vestinglogementen, twee horecagelegenheden, winkels en een trouwlocatie. Bijzonder is dat er in de vesting gewoond wordt, het is ook een dorp. De vesting behoort tot het cultuurhistorisch erfgoed, en is een toonbeeld van de Nederlandse krijgsgeschiedenis. Daarnaast laat de vesting haar rol zien in de geschiedenis van de ontwikkeling van architectuur, stedenbouw en landschap, waterhuishouding en cultuurgeschiedenis. Tussen 1593 en 1851 is Bourtange een belangrijke vesting. In 1851 is de vesting opgeheven en ontstaat een agrarisch dorp. In de zestiger jaren van de vorige eeuw wordt door de gemeente Vlagtwedde een aanvang gemaakt de vesting in haar achttiende-eeuwse staat terug te brengen, toen ze haar grootste omvang had. In 1992 is de reconstructie van de historische vesting klaar en zijn ook de bewoners van Bourtange erin geïntegreerd. Het project heeft het gebied een toeristisch-recreatieve impuls gegeven en is voor de plaatselijke- en regionale economie van groot belang geworden.

De vesting ontvangt in de periode 2009-2012 van de provincie een jaarlijkse subsidie van € 10.000. Voor de periode 2013-2016 vraagt men een structurele subsidie van de provincie van € 20.000 bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 583.614.

Beleid

De Stichting Vesting Bourtange wil haar missie om het materiële en immateriële cultuurhistorisch erfgoed te bewaren, te versterken en uit te dragen voor een breed publiek continueren en door middel van informeren, ervarend leren en enthousiasmeren het verhaal van Bourtange uitdragen en geschiedenis als levend element presenteren. Haar doelstelling is het reconstrueren van de vesting voort te zetten en haar te behouden en te exploiteren in brede zin.

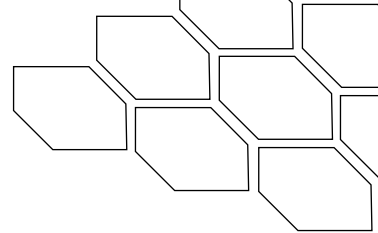
Het openbare karakter van de vesting (er wonen ongeveer 60 mensen) verhindert een strikt bedrijfsmatige exploitatie en een goede museumstructuur. De museale gebouwen hebben geen onderlinge samenhang. De stichting is van plan dit in de komende periode te veranderen en te verbeteren. Voor de museale gebouwen in het algemeen en voor alle gebouwen apart, heeft de stichting een meerjarenbeleid geformuleerd met het doel de nationale- en provinciale geschiedenis te versterken en zo meer 'leering' bij het 'vermaeck' te voegen. De organisatie wil een consistent museaal beleid verwezenlijken. Het aanbod wordt nu te schraal geacht en levert te weinig betalende bezoekers op. De toegang tot de vesting is gratis, die tot de musea niet.

Verdere museale beleidsdoelen voor de komende periode zijn:

- Ontwikkelen nieuw programma wisselexposities voor 'De Baracquen' en herinrichting van de bovenverdieping van dit gebouw.
- Een museumregistratie verkrijgen.
- Behoud- en beheerplan voor de collectie opzetten en de collectieregistratie voortzetten.
- Klimatologische aanpassingen van de ruimtes verder uitbreiden.
- Kennis op peil houden en meer kennis vergaren op het gebied van museaal beleid en collectiebeheer.
- Onderzoek om verschillende locaties zoals bv. Het Kleine Kruithuis, De Kapiteinswoning, De Rosmolen enz. beter te exploiteren. Ook de net gereconstrueerde brede waterzone, de Natte Horizon wordt hierin meegenomen.
- Uitbreiden samenwerking met andere instellingen, ook op educatief gebied.

Collectie

Het grootste deel van de collectie bestaat uit archeologische voorwerpen. Daarnaast is er een algemene collectie rond het Joodse leven in Bourtange, een zeventiende-eeuwse stijlkamer, een collectie beeldende kunst en wat losse onderdelen zoals kanonnen, een houten paard etc. De voorwerpen in bruikleen, van onder meer diverse musea, vormen een erg kleine collectie. De organisatie wil actief collectieonderdelen verwerven en daarvoor een aankoopfonds oprichten. Er wordt in de komende beleidsperiode een verzamel- en afstotingsbeleid geformuleerd.

Beoordeling

De commissie is van mening dat de Stichting Vesting Bourtange zich vooral profileert als een historische evenementenorganisatie waardoor de aandacht voor het erfgoed wat onderbelicht raakt. De beleving van de vesting staat centraal en niet het verhaal erachter. Het museum in de vesting is niet geregistreerd vanwege zijn commerciële aard. De organisatie geeft aan het museale deel van de vesting te willen opwaarderen en af te stemmen op toerisme en recreatie. De commissie is echter van mening dat de organisatie geen blijk geeft van voldoende museale visie en deskundigheid. Het museale beleid voor de komende periode is omvangrijk en ambitieus maar de commissie vindt de tentoonstellingen tot nu toe niet op niveau. Ze vindt het zorgelijk dat de wisselexposities financieel niet gedekt zijn.

Conclusie en advies

De commissie vindt de Vesting Bourtange een belangrijk onderdeel van Het Verhaal van Groningen. De Vesting heeft veel potentie die door de leiding zeker wordt benut. De Vesting heeft een landelijke uitstraling en trekt veel bezoekers. Er zouden beduidend meer inkomsten uit de toegangsprijzen moeten kunnen komen. De organisatie benoemt het probleem maar onderneemt tot nu toe geen actie op dit punt.

De commissie constateert dat er weliswaar een aantal museale gebouwen op het terrein aanwezig is maar vindt dat dit de vesting nog niet tot een museum maakt. Zij meent dat er op dit ogenblik niet voldoende museale deskundigheid aanwezig is om de beleidsplannen ten aanzien van het museale gedeelte van de vesting te realiseren en heeft onvoldoende vertrouwen in de museale kant van de Vesting Bourtange. De commissie adviseert de organisatie geen beleid te maken op de museale collectie, niet museaal te denken maar de toeristische attractiviteit te versterken door meer in te zetten op evenementen en podiumachtige activiteiten. De commissie adviseert de stichting zich tevens te concentreren op landschap en omgeving, mogelijk in samenwerking met de Stichting Het Groninger Landschap. De commissie adviseert financiële expansie te zoeken in de kansen die het landschap biedt. De commissie is van mening dat de Vesting Bourtange buiten de criteria voor een provinciale structurele subsidie valt en adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

12. STICHTING DE BURCHT WEDDE

Algemeen

De Burcht Wedde is een rijksmonument in het dorp Wedde in Westerwolde. In 2010 is er begonnen met de restauratie van de Burcht en de tuinen en buitenterreinen en die is medio 2011 afgerond. Van dit historische erfgoed dienen twee verdiepingen als vakantieverblijf voor kwetsbare kinderen, het kinderhotel. De rest van het gebouw wordt semimuseaal ingericht met een openbare functie. Er komt een horecagelegenheid met terras. De Burcht wordt een plaats voor kunst, cultuur en educatie.

In de huidige cultuurnotaperiode ontvangt de Burcht geen structurele subsidie. Voor de periode 2013-2016 vraagt men aan de provincie een subsidie voor de jaarprogrammering van € 10.000 op een totaal bedrag aan inkomsten van € 55.000.

Beleid

De stichting stelt zich ten doel de Burcht in stand te houden, te beheren en te exploiteren. Zij heeft de wens om op cultureel, historisch en sociaal-maatschappelijk gebied een waardevolle bijdrage te leveren aan de samenleving. Als startende organisatie heeft de stichting een ‘vlottend’ beleidsplan opgesteld. De programmering van de Burcht zal bestaan uit een permanente expositie in het gebouw en wisselexposities in en rondom de Burcht. Er zal een terugkerend jaarprogramma met vaste activiteiten en evenementen met thema’s met een grote belevingswaarde worden opgesteld, aangevuld met projecten en losse activiteiten op het gebied van kunst, cultuur en cultuurhistorie. In 2012 zal er een educatief programma voor de basisschool zijn ontwikkeld. De stichting heeft de intentie archeologisch en historisch onderzoek naar de Burcht te doen. De horecagelegenheid en de buitenterreinen worden commercieel geëxploiteerd. In de toekomst wil de stichting gaan samenwerken met andere erfgoedlocaties in de regio.

Collectie

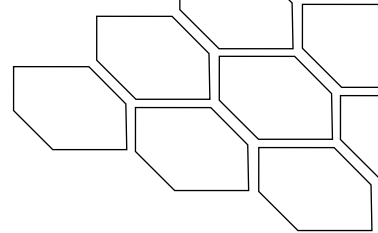
De Burcht wordt aangekleed en ingericht in historische stijl, aangevuld met enkele museale objecten, met het doel verschillende perioden uit de historie van het gebouw zichtbaar te maken.

Beoordeling

De commissie vindt dat de stichting niet voldoet aan de door de provincie gestelde voorwaarden omdat ze op alle criteria matig tot negatief scoort. Het hoge ambitieniveau wordt in het beleidsplan niet gefundeerd door voldoende professionele inzet. De commissie vindt dat de Burcht een semimuseaal karakter heeft met een open functie en een geringe erfgoedwaarde. Ze meent dat de organisatie een beperkte visie op erfgoedbeleid heeft. De exploitatie van het gebouw staat centraal.

Conclusie en advies

De commissie concludeert dat de stichting een hoog ambitieniveau heeft. Ze denkt dat de Burcht de potentie heeft om commercieel uitgebaat te worden. Ze constateert dat de stichting onvoldoende professionele expertise in huis heeft om te voldoen aan de gestelde criteria en adviseert de provincie het subsidieverzoek niet te honoreren.

13. STICHTING DE KOETSEWAGEN

Algemeen

De Stichting de Koetsewagen stelt zich ten doel haar collectie inzetbare, authentieke rijtuigen (22) in de provincie Groningen in stand te houden en te laten rijden. De stichting exploiteert de rijtuigen niet zelf, maar dit gebeurt door één of meer stalhouders waardoor de taakomschrijving luidt: het doen exploiteren van stalhouderijen of koetshuizen. Doel van deze constructie is het voortbestaan van de collectie niet afhankelijk te laten zijn van het wel en wee van een exploiterende stalhouderij waardoor Groningen blijft voorzien van een unieke verzameling authentieke historische koetsen die niet alleen passagiers maar ook toeschouwers laat genieten van dit mooie cultuurgood.

De stichting ontvangt in de lopende cultuurnotaperiode geen structurele subsidie van de provincie. Voor de periode 2013-2016 vraagt men vier keer een bijdrage van € 5.500 om twee Berline koetsen te kunnen opknappen.

Beleid

De stichting restaureert rijtuigen, ondersteunt een stalhouderij, organiseert toeristische tochten door de stad en de provincie en bevordert het gebruik van rijtuigen. In de komende beleidsperiode wil zij de gevraagde gelden aanwenden voor de restauratie van twee Berlines, gesloten vierkante koetsen.

Collectie

Tweëntwintig koetsen, volgens de website, waaronder: Coupés, een Calèche, Berlines, Glaslandauers, een Landauer en een aantal Brikken.

Beoordeling

De stichting vraagt een bedrag voor onderhoud en reparatie. Deze aanvraag valt buiten de provinciale criteria voor structurele ondersteuning.

Conclusie en advies

De commissie ziet, gelet op de door de provincie gestelde criteria, geen reden om te adviseren de aanvraag te honoreren.

14. STREEKHISTORISCH CENTRUM STADSKANAAL

Algemeen

Het Streekhistorisch Centrum Stadskanaal (SHC) is een museum met een collectie objecten en een archief dat zich richt op de geschiedenis van de Kanaalstreek en Westerwolde. Het museum is sinds 1975 gevestigd in Huize ter Marse, naast de Watertoren van Stadskanaal.

In de lopende cultuurnotaperiode ontvangt het Streekhistorisch Centrum Stadskanaal geen structurele subsidie van de provincie. Voor de periode 2013-2016 vraagt men een subsidie van € 10.000 bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 124.188.

Beleid

Het SHC wil door het organiseren van tentoonstellingen, het geven van lezingen, het maken van beeldpresentaties en door middel van educatieve activiteiten voor het onderwijs de kennis van de geschiedenis van de Kanaalstreek en Westerwolde overdragen en de belangstelling ervoor vergroten. Het SHC wil zich profileren als laagdrempelig centrum voor de hele zuidoosthoek van de provincie Groningen en het aangrenzende Drentse veengebied en daarbij een gidsfunctie vervullen. Het SHC heeft de intentie zich in de toekomst in te zetten voor meer samenwerking met soortgelijke instellingen in de regio en wil in de gemeenten Vlagtwedde en Bellingwedde een dependance opzetten. Op organisatieniveau wil de stichting kijken of het mogelijk is structureel samen te werken met het Veenkoloniaal Museum in Veendam.

Er bestaan plannen voor het verbeteren en uitbreiden van de huisvesting met onder meer het doel beter geoutilleerd te zijn voor het ontvangen van het publiek. De organisatie heeft het plan het 250-jarige bestaan van het Stadskanaal te vieren en daarvoor een plan te maken in samenwerking met Het Veenkoloniaal Museum, De Groninger Archieven en de V.V.V. Stadskanaal. Er zal meer en vraaggericht ingezet worden op educatie. De website wordt vernieuwd en interactief gemaakt. Men zet de lijn naar commercialisering voort.

Collectie

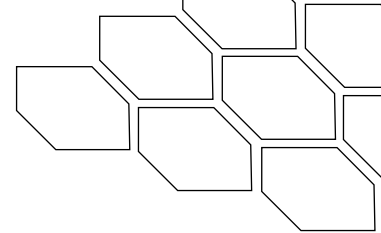
De collectie bestaat uit een archief met beeldmateriaal, documenten, boeken, kranten- en tijdschriftenknipsels en een voorwerpencollectie (huishoudelijke gebruiksvoorwerpen, landbouwgereedschappen, objecten met betrekking tot de scheepvaart, textiel en voorwerpen gerelateerd aan diverse bedrijven en ambachten uit de streek). De organisatie vindt dat de collectie bijdraagt aan Het Verhaal van Groningen. De collectie belicht de ontwikkeling van de Kanaalstreek met de scheepsbouw als leidend thema, de bewoningsgeschiedenis, kleinschalige landbouw en ontginning van het gebied, en bestuurshistorie van Westerwolde. De collectie wordt getoond in vaste en wisselende presentaties. Er is een aanvang gemaakt met de digitalisering van de collectie.

Beoordeling

De commissie acht het product en de organisatie van onvoldoende niveau. De instelling is erg lokaal gericht en levert daardoor een te geringe bijdrage aan het borgen en versterken van de regionale identiteit. De commissie vindt dat het SHC in de provincie geen rol van belang speelt, dat het onvoldoende bijdraagt aan Het Verhaal van Groningen en dat de organisatie onvoldoende verbindingen legt. Daarnaast zijn het publieksbereik en de bezoekersaantallen te gering.

Conclusie en advies

De commissie concludeert dat het Streekhistorisch Centrum geen meerwaarde heeft voor Het Verhaal van Groningen. Het Veenkoloniaal Museum in Veendam vervult al een groot deel van deze taak en het Streekhistorisch Centrum voegt hieraan onvoldoende toe. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

15. KLOOSTER TER APEL

Algemeen

Het Klooster Ter Apel is een voormalig middeleeuws klooster waarin het Museum voor Klooster- en Kerkgeschiedenis & Religieuze Kunst gevestigd is. De voormalige lekenkerk van het klooster doet dienst als hervormde kerk. Sinds 1992 behoort het Klooster Ter Apel tot de Top 100 van de Nederlandse UNESCO-monumenten.

In de periode 2009-2012 ontvangt het Klooster van de provincie een subsidie van € 125.600 per jaar. Voor de periode 2013-2016 vraagt men € 128.000 bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 373.000.

Beleid

De Stichting Klooster Ter Apel heeft als taak het in stand houden van het klooster en het presenteren van het kloosterleven in Noord-Nederland, de geschiedenis van het klooster Ter Apel en de kerkgeschiedenis. In 2009 en 2010 zijn er restauratiewerkzaamheden uitgevoerd in het kader van het Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten. Om in aanmerking te komen voor subsidiëring door het rijk werkt de stichting samen met de Stichting Oude Groninger Kerken. De afgelopen jaren is er gewerkt aan de herinrichting van het gebouw. De vertrekken van het klooster kregen hun oorspronkelijke benaming terug en enkele ervan werden weer zichtbaar gemaakt. Zo is er weer een kapittelzaal, een priorkamer, een ziekenzaal en zijn er weer kloostercellen.

Beoordeling

De commissie vindt het klooster Ter Apel van grote waarde voor de collectie Groningen en Het Verhaal van Groningen. Als enig middeleeuws plattelandsklooster in Nederland is het gebouw ook van nationale betekenis. De instandhouding van het klooster heeft grote prioriteit. De stichting heeft zich de afgelopen periode ingezet om in het gebouw het kloosterleven weer zichtbaar te maken. De commissie is te spreken over de exploitatie. Maar de manier waarop de collectie wordt getoond en het kloosterleven voor het publiek inzichtelijk wordt gemaakt overtuigt niet. Het museale gedeelte van het klooster is niet op niveau en zou verbeterd moeten worden. De commissie vindt dat het Museum voor Klooster- en Kerkgeschiedenis & Religieuze Kunst geen museale uitstraling heeft. Zij heeft kennis genomen van de beleidsplannen en meent dat het de organisatie ontbreekt aan een visie op de museale collectie. Evenmin heeft de organisatie een visie op de vraag hoe het klooster kan bijdragen aan Het Verhaal van Groningen en het ontbreekt haar aan relaties in het bestel.

Conclusie en advies

De commissie vindt het van belang dat er meer nadruk wordt gelegd op de unieke positie van dit klooster, ook landelijk, en meent dat de organisatie er niet in slaagt de maatschappelijke relevantie ervan in deze tijd duidelijk te maken. Zij vindt dat het klooster nu te veel als decor fungeert en ziet duidelijk mogelijkheden om de intrinsieke waarde ervan binnen Het Verhaal van Groningen, onder meer als economisch centrum uit het verleden, zichtbaar te maken. De commissie is van mening dat Groningen een prachtig klooster bezit met veel potentie onder leiding van een professionele organisatie. Zij adviseert die organisatie zich meer te richten op het zichtbaar maken van dit historisch erfgoed en de UNESCO status uit te buiten en in te zetten ter promotie. De commissie ziet mogelijkheden het gebouw gedeeltelijk commercieel uit te buiten en adviseert de organisatie zich hierop toe te leggen en minder versnipperd te opereren. Dit zal het ontwikkelen van de identiteit van het klooster ten goede komen.

Gezien de culturele waarde van het kloostergebouw is de commissie van mening dat het klooster in aanmerking moet komen voor structurele subsidie maar alleen als er vooraf voldaan wordt aan een aantal voorwaarden. De belangrijkste voorwaarde is dat het museum een heldere visie met betrekking tot het kloostergebouw en de museale collectie ontwikkelt. Daarnaast vraagt de commissie het klooster een museaal beleidsplan te ontwikkelen en te presenteren. De commissie adviseert, onder deze voorwaarden, positief.

16. STICHTING DOMIES TOEN

Algemeen

Domies Toen is een oude pastorietaan in Engelse landschapsstijl naast de Petruskerk in Pieterburen. Het is een erkend museum vanwege zijn volledige collectie Groninger stinzenplanten en een erkende botanische tuin.

In de lopende cultuurnotaperiode ontvangt Domies Toen van de provincie geen structurele subsidie. Voor de periode 2013-2016 vraagt men € 10.000 per jaar bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 53.100.

Beleid

Domies Toen wil haar beleid handhaven en zich sterk maken voor het behoud van kwetsbare en bedreigde plantensoorten. Het wil een tuin zijn waarin kwalitatief goede, duidelijke plantencollecties te onderscheiden zijn. De stichting stelt zich ten doel de geschiedenis van het Hoogeland verder uit te dragen door het publiek de veranderingen te tonen die het Groninger landschap de laatste 150 jaar heeft doorgemaakt. Het wil een bijdrage leveren aan het leren lezen van het landschap door het tonen van verschillende landschappelijke elementen die weinig meer te zien zijn. In samenwerking met andere Groninger erfgoedorganisaties is er een erfgoededucatieproject ontwikkeld. Voor kinderen en scholen is er een ontdekkingstocht door de tuin. In de komende beleidsperiode wordt er een project opgezet in samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Botanische Tuinen over het belang van biodiversiteit en duurzaamheid. Dit betekent voor de tuin een uitbreiding van de collectie beschermde planten en een groter publieksbereik. De collectie wordt zichtbaar gemaakt op het internet. De instelling wil de samenwerking met de borgen en musea verbreden met het doel Het Verhaal van Groningen te verdiepen. Domies Toen wil zich presenteren als kenniscentrum over de omgeving en inspelen op de gevolgen van de verzilting van de landbouwgronden. Er staan publicitaire acties op stapel ter vergroting van de naamsbekendheid. De Stichting werkt hiervoor samen met de Stichting Oude Groninger kerken en Het Groninger Landschap.

Collectie

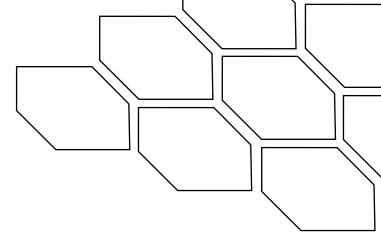
Op het terrein zijn een slingeruin en een kruidentuin. Ook zijn er landschappelijke elementen zoals akkerranden, bloemrijke hooilanden, bloemrijke bermen met bijzondere soorten planten te vinden. De verzameling planten bestaat uit boerderijplanten, middeleeuwse kruiden en bedreigde inheemse soorten. De verzameling stinzenplanten is uniek in haar soort. Domies Toen verhaalt, aan de hand van de tuin en de planten, de rijke cultuurgeschiedenis van Groningen en kan gezien worden als een cultuurhistorisch monument.

Beoordeling

De commissie beschouwt Domies Toen als een goede aanvulling op het cultuurhistorisch aanbod in de provincie Groningen. Het heeft een interessant verleden en is een verrassend element in het aanbod. De instelling geeft blijk van een doordachte visie op de collectie en de verbinding met Het Verhaal van Groningen. Ook de presentatie van de collectie is helder. De instelling heeft aandacht voor verbindingen met andere collecties, partners en sectoren in de provincie. Ze toont een aanpak gericht op het gebruik van de digitale omgeving om zo het publieksbereik te vergroten. De commissie vindt het publieksbereik nu nog te laag en het ontbreekt nog te veel aan samenwerking met andere (erfgoed)instellingen.

Conclusie en advies

De commissie beoordeelt de Stichting Domies Toen positief, maar adviseert meer aandacht te besteden aan digitalisering. De publieksparticipatie en het publieksbereik vindt de commissie nog niet voldoende en ze adviseert de organisatie plannen voor verbetering te ontwikkelen. De commissie vindt de tuin en de unieke collectie stinzenplanten een belangrijke toevoeging aan het Groninger erfgoed. Ze is van mening dat de tuin op heel eigen wijze, als landschapselement, een bijdrage levert aan het verbreden en verdiepen van Het Verhaal van Groningen. De commissie is te spreken over de creatieve initiatieven die de organisatie toont. De commissie adviseert positief.

17. STICHTING OUDE GRONINGER KERKEN

Algemeen

De Stichting Oude Groninger Kerken stelt zich al meer dan 40 jaar ten doel de historische kerkgebouwen en hun omgeving in de provincie Groningen te behouden en bij het publiek hergebruik van religieus erfgoed te bevorderen. Daarnaast staat niet alleen het behoud van dit monumentale erfgoed centraal maar ook het wekken van belangstelling voor de rijke geschiedenis van de provincie Groningen en het Groninger landschap, waarin de oude kerken als beeldbepalende elementen fungeren. De organisatie is gehuisvest in de Remonstrantse kerk in de stad Groningen en is een van de grootste particuliere monumentenorganisaties van Nederland. Het heeft daarmee een voorbeeldfunctie op het gebied van instandhouding, locatiebeheer en publieksbereik zowel regionaal als nationaal. De organisatie heeft sinds 2008 de status van Aangewezen Organisatie voor Monumentenbehoud (AOM) en een CBF -keur (Centraal Bureau Fondsenwerving).

De stichting ontvangt in de periode 2009-2012 van de provincie een subsidie van € 77.000 per jaar. Voor de periode 2013-2016 vraagt men een subsidie van € 100.000 bij een bedrag aan inkomsten van € 1.873.000.

Beleid

De stichting bouwt de komende periode voort op het beleid van de afgelopen jaren en zal de historische gebouwen blijven restaureren en beheren. In de komende beleidsperiode wordt meer aandacht besteed aan het interieur van de gebouwen, aanwezige orgels, de omgeving van de kerk, de grafcultuur en de verhalen. De stichting stelt zich tevens ten doel de eeuwenoude Groninger kerken niet alleen als gebouw te behouden, maar ze ook als ontmoetingspunt en als middelpunt van het lokale en regionale culturele leven te blijven inzetten en te versterken.

De stichting participeert sinds enkele jaren in diverse projecten op het gebied van presentatie en educatie, deze activiteiten zullen de komende jaren worden gecontinueerd en uitgebreid, bijvoorbeeld door veel te investeren in erfgoededucatie, het vergroten van de participatie van onderwijsinstellingen en het verder ontwikkelen van een doorgaande leerlijn. Ook worden de samenwerkingsverbanden binnen de erfgoedsector en met instellingen op het gebied van kunst en cultuur in brede zin vergroot. De toename van het aantal activiteiten die deze samenwerking met zich meebrengt zal ten goede komen aan het versterken en borgen van de regionale identiteit en zal zowel de historische culturele infrastructuur in stad en ommeland bevorderen als de leefbaarheid en vitaliteit van lokale gemeenschappen en participatie van de bewoners aan cultuur. Door middel van deze samenwerking met andere culturele organisaties probeert de stichting de publieksparticipatie te verhogen door onder meer de doelgroep uit te breiden naar de leeftijdscategorie volwassenen onder de 45 jaar. In deze beleidsperiode wordt ook verwacht dat bij de activiteiten de samenwerking met Duitse organisaties zal toenemen. Dit alles zal de toeristische aantrekkelijkheid van stad en provincie vergroten. Er zal de komende jaren verder ingezet worden op de website van Het Verhaal van Groningen en de digitale ontwikkeling van de informatieverstrekking. Ten behoeve van promotie en publieksparticipatie zullen de sociale media ingezet worden.

De stichting vraagt een structurele ondersteuning van € 100.000 op jaarbasis. Deze gelden zullen worden gebruikt voor instandhouding en exploitatie en het vergroten van het publieksbereik. De verwachte uitbreiding van de collectie zal een druk leggen op de organisatie. Een deel van de gelden zal gebruikt worden om dit op te vangen.

Collectie

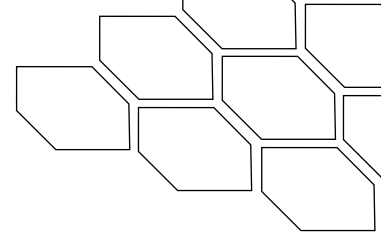
De religieuze gebouwen in de provincie zijn van onschatbare cultuurhistorische waarde. De stichting heeft nu ongeveer zestig gebouwen in bezit en verwacht een toename van het aantal gebouwen naar zeventig in 2013, tot tachtig in 2016.

Beoordeling

De stichting scoort op alle gestelde criteria goed tot zeer goed en uitstekend op het borgen van de regionale identiteit. De commissie vindt dat de organisatie een gestage groei laat zien met een daaraan verbonden visie. De organisatie geeft blijk van creatief ondernemerschap en heeft plannen voor herbesteding van de kerken. De commissie is positief over de activiteiten die hierbij ontwikkeld worden. De commissie waardeert het feit dat de organisatie aandacht heeft voor de maatschappelijke relevantie van dit erfgoed.

Conclusie en advies

De commissie is vol lof over de stichting en onderschrijft haar belangrijke maatschappelijke functie. De commissie adviseert de stichting tevens initiatieven te ontwikkelen ten behoeve van publieksonderzoek om inzicht te krijgen in de bezoekersaantallen en te weten te komen hoe meer publiek te genereren. De commissie adviseert de organisatie alle kennis te digitaliseren. Mede hiervoor vraagt de organisatie een provinciale ondersteuning. De commissie adviseert positief.

18. STICHTING GRONINGS AUDIOVISUEEL ARCHIEF (GAVA)

Algemeen

Het Gronings AudioVisueel Archief, GAVA, is de basisvoorziening voor het beheer en de presentatie van het Groningse audiovisuele erfgoed. Het GAVA houdt kantoor in het gebouw van de Groninger Archieven in de stad Groningen. Het beschikt daar tevens over een studio, een geconditioneerde filmkluis en een depot voor audiovisueel materiaal. Het GAVA fungeert als nationaal en regionaal expertisecentrum voor beheer, bewerking en presentatie van audio, film en video. Het draagt bij aan het collectieve geheugen van Groningen en aan de dialoog tussen erfgoed en diverse kunstvormen. Het ondersteunt erfgoededucatie met historisch materiaal uit de collectie en levert materiaal uit zijn collectie aan lokale, regionale, nationale en internationale zenders. Het GAVA vertegenwoordigt Groningen in landelijke netwerken audiovisuele archivering.

Het GAVA ontvangt in de periode 2009-2012 van de provincie een structurele subsidie van € 30.500 per jaar en vraagt voor de periode 2013-2016 een subsidie van € 32.340 bij een bedrag aan inkomsten van € 93.102.

Beleid

Het GAVA stelt zich ten doel het audiovisuele erfgoed van de provincie Groningen veilig te stellen, te beheren, te hergebruiken en doorlopend te presenteren in een zo rijk mogelijke context, met een zo hoog mogelijke kwaliteit en voor een zo breed mogelijk publiek. Daarom zal er de komende beleidsperiode geïnvesteerd worden in techniek. Men zoekt altijd samenwerking met andere erfgoed- en verwante organisaties om de samenhang van het erfgoed te verduidelijken en door verdieping een meerwaarde te geven. Deze samenwerking wordt in de komende beleidsperiode geïntensiveerd. Het GAVA breidt haar online catalogus uit en is van plan een nieuw project te starten in de vorm van een eigen internetkanaal. De organisatie zal zich de komende jaren nadrukkelijker ontwikkelen tot een onderzoek- en ontmoetingscentrum waarbij de rol van het publiek zal veranderen. Hiertoe zal de studiezaal worden aangepast. Het GAVA wil haar site een extra dimensie geven door in de toekomst het audio- en videomateriaal van het poparchief toe te voegen. Het wil een opvolger creëren voor het experimentele Format GAVA (een coproductie van Studio Frank & Lisa, Noorderzon en het Gronings AudioVisueel Archief).

Collectie

Het GAVA beschikt over een eigen snelgroeïende collectie audiovisueel materiaal. Daarnaast beheert het collecties van Groninger musea, archieven en culturele instellingen en ze hebben op dit moment 4.700 films, 15.000 video's en 4.000 geluidsdragers. Het beheer van de collectie bestaat uit registratie, conservering, beschrijving van de inhoud, digitalisering en publicatie. Van groot belang in de collectie is de historische verzameling afspeelapparatuur voor het audiovisuele materiaal. De collectie van het GAVA is een belangrijk onderdeel van de Collectie Groningen. Het GAVA participeert in de stuurgroep van Het Verhaal van Groningen, neemt deel aan de planvorming en ondersteunt de site voor het audiovisuele deel van de collectie Groningen.

Beoordeling

Het GAVA scoort op alle door de provincie gestelde criteria goed en draagt daarmee bij aan de meerwaarde van het erfgoed voor onze samenleving. Het GAVA werkt aan de ontsluiting van dit erfgoed en maakt het daarmee toegankelijk voor andere instellingen en voor de kunstensector. De organisatie levert op die manier een bijdrage aan creativiteit en innovatie. Regionaal en nationaal is er sprake van een goede samenwerking met andere instellingen.

Conclusie en advies

De commissie is van mening dat het Gronings AudioVisueel Archief door de nauwe verstrengeling met de Groninger Archieven niet als zelfstandige organisatie kan worden beoordeeld volgens de provinciale subsidiecriteria. De aparte subsidiëring lijkt alleen nog een financiële constructie te zijn. De commissie adviseert deze situatie om te zetten in een formeel opgaan van GAVA in de Groninger Archieven. De taken die GAVA uitvoert vindt de commissie van belang en daarom adviseert de commissie de gevraagde gelden voor de komende periode toe te kennen. Randvoorwaardelijk is dat de volledige integratie van GAVA in de Groninger Archieven organisatorisch en juridisch wordt onderzocht.

19. STICHTING OORLOGS- EN VERZETSCENTRUM GRONINGEN

Algemeen

De Stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen (OVCG) is een documentatie- en informatiecentrum dat kantoor houdt bij de Groninger Archieven. De stichting verzamelt en beheert het archief van de stad en provincie Groningen uit de periode van de Duitse bezetting en de periode van wederopbouw tot 1950. De instelling bedient particulieren, onderzoekers, media, onderwijs, regionale, landelijke en internationale instellingen.

De stichting krijgt in de periode 2009-2012 van de provincie een structurele subsidie van € 10.000 per jaar en vraagt voor de periode 2013-2016 een subsidie van € 10.500 bij een bedrag aan inkomsten van € 48.700.

Beleid

De instelling heeft niet de ambitie een museum te zijn of te worden. Ze presenteert zich sinds 2009 als Verzetscentrum en wil een instelling zijn voor educatie en expertise. De stichting stelt zich tot doel de herinnering aan de bezettingstijd levend te houden en informatie te geven over de periode 1940-1945 en de nasleep ervan. In het bijzonder concentreert de stichting zich op het verzet in stad en provincie Groningen en op historische en actuele thema's die daaraan verwant zijn. De organisatie gaat door met het verwerven, behouden, registreren, documenteren en digitaliseren van materiële getuigenissen. De OVCG brengt haar kennis over door middel van publicaties, tentoonstellingen en digitale presentaties op het internet. De stichting wil dit beleid continueren. In de komende beleidsperiode heeft de organisatie educatie tot speerpunt gemaakt met onder meer het plan algemene thema's uit de Tweede Wereldoorlog te verbinden aan de actualiteit met het doel betekenis te geven aan fundamentele grondrechten en aan het begrip vrijheid. De activiteiten die de organisatie ontwikkelt zijn vraaggericht en komen uit de samenleving. De organisatie werkt samen met landelijke organisaties zoals het Nationaal Comité 4 en 5 mei, het NIOD en het Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

Collectie

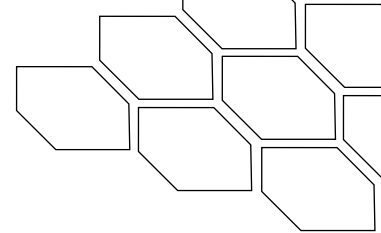
Het archief bestaat uit een papieren collectie zoals documenten, affiches, foto's, kranten, tijdschriften en boeken, een audiovisuele collectie en meer dan 10.000 objecten. Deze collectie belicht een indrukwekkende periode in Het Verhaal van Groningen. Daarnaast verzamelt de stichting oorlogsmateriaal.

Beoordeling

De Stichting voldoet aan veel criteria. De visie op de organisatie en de presentatie vindt de commissie echter niet voldoende. Men slaagt er onvoldoende in om dat wat de organisatie representeert goed over het voetlicht te brengen. De commissie vindt dat de organisatie geen blijk geeft van visie, geen strategie heeft en geen toekomstperspectief formuleert.

Conclusie en advies

De commissie vindt het OVCG niet meer een herkenbare organisatie omdat het erg verweven is met de Groninger Archieven. Volgens de provinciale subsidiecriteria kan het daardoor niet als volwaardige organisatie worden beschouwd. De commissie constateert wel dat de themagebonden missie van het centrum versterkt wordt door het belangrijke netwerk dat de stichting onderhoudt. De commissie zou het een goede zaak vinden als het OVCG concrete stappen zou nemen om als organisatie helemaal op te gaan in de Groninger Archieven. De commissie is van mening dat het samengaan van beiden de professionaliteit van het OVCG kan bevorderen. De commissie adviseert positief maar raadt de provincie aan om als randvoorwaarde te stellen dat de mogelijkheid van volledige integratie van het OVC in de Groninger Archieven wordt onderzocht, waarbij borging van het bestaande netwerk een belangrijk aandachtspunt is.

20. STICHTING HUIS VAN DE GRONINGER CULTUUR

Algemeen

Het Huis van de Groninger Cultuur (HGC) heeft een platformfunctie en is een aanspreekpunt op het gebied van de Groninger taal, geschiedenis, kunstzinnige uitingen, gewoontes en gebruiken. Het HGC onderhoudt contacten met het culturele veld en helpt culturele organisaties bij het ontwikkelen van activiteiten en evenementen, educatieve projecten en onderzoek. Het HGC laat zich bij zijn werkzaamheden en activiteiten inspireren door de gedachte dat het cultureel erfgoed een waardevol en onmisbaar onderdeel is van de Groningse samenleving. Het is initiator en uitvoerder van beleid en neemt zitting in en werkt samen met bovenregionale en nationale organisaties op het gebied van cultuur. Het HGC houdt kantoor in de Groninger Archieven.

In de periode 2009-2012 ontvangt de organisatie van de provincie een subsidie van € 335.730 per jaar. Voor de periode 2013-2016 vraagt men een subsidie van € 325.036 bij een bedrag aan inkomsten van € 360.442.

Beleid

Het HGC is een uitvoerende projectorganisatie die zich ten doel stelt de samenhang tussen provinciale, regionale en lokale erfgoedorganisaties in de provincie Groningen te vergroten en te verbeteren, de culturele erfgoedorganisaties een centraal aanspreekpunt te geven en de activiteiten van het culturele veld duidelijker zichtbaar te maken voor een groter publiek. Het HGC stimuleert en ondersteunt daarom activiteiten en organisaties gericht op het ontwikkelen, verspreiden, behouden en beschermen van de Groninger cultuur en informeert daarnaast particulieren, culturele organisaties, instellingen en overheden in de provincie Groningen. Het HGC kan culturele initiatieven ondersteunen en begeleiden door praktische informatie te geven en een bemiddelende rol te vervullen voor culturele organisaties en instellingen en overheden. Het HGC heeft het beheer over een verdeelsubsidie voor incidentele activiteiten in de sector Groninger cultuur.

In de loop der jaren is het HGC steeds meer overgegaan tot het initiëren, organiseren en realiseren van eigen projecten en activiteiten en het realiseren van producten, publicaties, media- en digitale producties, op het gebied van de Groninger cultuur in samenwerking met andere culturele organisaties. Het HGC houdt zich, in samenwerking met de Stichting Grunneger Toal, bezig met volwasseneneducatie en projectonderwijs op de basisscholen.

Het HGC wil de komende jaren zijn expertise op het gebied van het Groninger erfgoed en de aanwezige facilitaire mogelijkheden uitbreiden en verbeteren. Het HGC heeft de intentie, in samenwerking met RHC Groninger Archieven, GAVA, Stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen, Poparchief Groningen, de Cultuurhistorische Vereniging Stad & Land en de Stichting Historische Publicaties, toe te werken naar het realiseren van een algemeen erfgoedhuis voor Groningen.

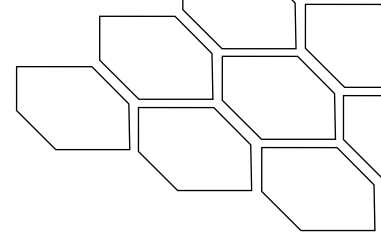
Beoordeling

De commissie oordeelt positief over de organisatie, het publieksbereik, het bovenlokaal functioneren en het versterken van de regionale identiteit. Ook over het participeren in het veld en het leggen van verbindingen evenals over de samenwerkingsverbanden is zij positief. Zij vindt echter wel dat het HGC zich als expertiseplatform beter zou kunnen presenteren. De plaats van het HGC in het bestel is niet voldoende geprononceerd. De commissie is van mening dat de organisatie zich meer moet toeleggen op haar adviestaken. Daarbij mag ook meer aandacht zijn voor innoverende middelen, het gebruik van sociale media en digitalisering. Bovendien kan sterker worden ingezet op lokale, regionale en provinciale samenhang. Ook het zelf verwerven van middelen zou meer aandacht moeten krijgen. Nu wordt er erg zwaar geleund op de provinciale subsidie. De commissie is over het geheel gezien redelijk positief over het werk van de instelling.

Conclusie en advies

De commissie vindt dat het Huis van de Groninger Cultuur zich in de komende periode moet richten op de versterking van de kerntaak, de organisatie en ondersteuning van provinciebrede evenementen en activiteiten. De platformfunctie is belangrijk maar zal aan intensiteit en effectiviteit winnen als de relevante werkprocessen worden gecombineerd met de adviestaken van het Museumhuis. Een intensieve samenwerking in de vorm van een fusiemodel leidt tot de schaalvergroting die in de komende jaren nodig is om de uitdaging van de maximalisering van het maatschappelijk rendement van erfgoed aan te gaan. Voor zowel het HGC als het Museumhuis geldt dat innovatie en vermaatschappelijking van erfgoed, vooral via digitalisering en sociale media, de kritische factoren voor de komende jaren zijn. Een samengaan van beide organisaties zal de culturele infrastructuur van de provincie versterken en slagvaardiger maken.

Het Huis van de Groninger Cultuur heeft de ambitie om de kern te worden van een Erfgoedhuis Groningen. Diezelfde ambitie heeft Erfgoedpartners (Museumhuis/Molenhuis). De commissie vindt het vreemd dat twee vrijwel geheel door de provincie gesubsidieerde instellingen zonder overleg dezelfde functionele ambitie hebben. De instellingen hebben een verschillende achterban. Maar het doel, het beter voor het voetlicht brengen van Het Verhaal van Groningen, is hetzelfde. Vooral waar het gaat om beheer, organisatie, beleid, PR, marketing, publieksbereik ligt het meer voor de hand dat de erfgoedkwaliteit vanuit één organisatie wordt verbeterd. Dat eerdere pogingen om tot een intensieve samenwerking te komen zijn gestrand, kan niet beletten dat de commissie nadrukkelijk adviseert de aanvullende kwaliteiten en netwerken van Erfgoedpartners en de Stichting Huis van de Groninger Cultuur te bundelen. Onder de voorwaarde dat het proces tot een fusie in gang wordt gezet adviseert de commissie positief met een bedrag van € 500.000 voor de functie. Voor de Stichting Huis van de Groninger Cultuur wordt tot die tijd een subsidie van € 250.000 geadviseerd.

21. HET MUSEUMHUIS GRONINGEN/HET GRONINGER MOLENHUIS

Algemeen

- 1- Het Museumhuis Groningen is een koepelorganisatie voor musea en erfgoedinstellingen in de provincie Groningen. Het functioneert als een kennis- en adviescentrum voor de achterban en voor overheden en is een platform voor de Groninger borgen. Het MG initieert integrale projecten op het gebied van erfgoed, kunst en natuur en voert ze uit.
- 2- Het Groninger Molenhuis is samen met het Museumhuis Groningen gevestigd in een pand in het centrum van de stad Groningen en vormt de koepelorganisatie voor de Groninger molens. In de periode 2009-2012 ontvangt het Museumhuis van de provincie een structurele subsidie van € 211.200 per jaar en het Molenhuis van € 153.967.

Als Erfgoedpartners vraagt men voor de periode 2013-2016 gezamenlijk € 400.000 per jaar met een bedrag aan inkomsten van € 410.000.

Beleid

Het Museumhuis Groningen en Het Groninger Molenhuis hebben een gezamenlijk en een afzonderlijk beleid.

- Ad 1- Het Museumhuis wil vooral een voorwaardescheppende functie hebben en onderhoudt daartoe een uitgebreid netwerk binnen de culturele wereld van de provincie Groningen. Het daagt de culturele wereld uit te komen met nieuwe oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken en stimuleert het culturele veld tot kwaliteitszorg en kwaliteitsverbetering.
- Ad 2- Het Molenhuis is de koepelorganisatie voor molens in de provincie Groningen en ondersteunt moleneigenaren bij het in stand houden van de molens of het verbeteren van de conditie ervan. Het Groninger Molenhuis is tevens een informatie- en kenniscentrum voor overheden en geïnteresseerd publiek en functioneert in een regionaal- en landelijk erfgoednetwerk.

Het Museumhuis en het Molenhuis hebben besloten de samenwerking te intensiveren en de organisaties samen te voegen om zo kwalitatief en kwantitatief meer te kunnen bereiken. Beide organisaties blijven echter wel de doelgroepen die ze bedienen als zelfstandige organisatie benaderen. Er wordt onderzocht of het mogelijk is een nieuwe stichting op te richten, Erfgoed Groningen, die een gemeenschappelijk budget beheert en personeel gezamenlijk inzet. Daarbij wordt de naam 'Erfgoedpartners' gebruikt.

Beoordeling

De commissie is positief over het product, de organisatie en het bereik van de doelgroep door de beide instellingen. De commissie vindt de plaats in het bestel van het Museumhuis onvoldoende duidelijk en is van mening dat de organisatie te weinig verbindingen legt buiten de eigen kring. De commissie vindt dat het Museumhuis zijn adviesfunctie en expertise actiever kan inzetten vooral wat betreft hedendaagse ontwikkelingen en verbindingen. De samenwerking met andere partners in de erfgoedwereld mag duidelijker. Er zou een grotere inspanning kunnen worden geleverd voor het verwerven van eigen inkomsten. De instelling is nu vrijwel volledig afhankelijk van een provinciale subsidie. Over het geheel beoordeelt de commissie de stichting matig positief.

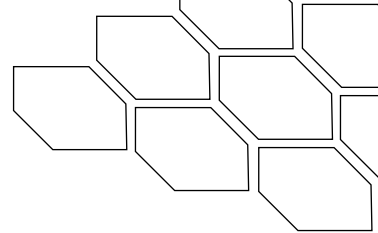
Conclusie en advies

De commissie vindt dat Erfgoedpartners een wat zoekende indruk maakt. Het plan zou meer vernieuwing en professionalisering mogen uitstralen. De commissie vindt dat het Museumhuis naast de traditionele ondersteuning zijn aandacht nog meer moet verleggen naar innovatie op alle relevante gebieden die te maken hebben met musea, borgen en molens, vooral waar het gaat om het vergroten van het publieksbereik. De commissie vindt dat de musea moeten worden meegenomen in de nieuwe tijd en vraaggestuurd moeten gaan denken.

De commissie is van mening dat de kerntaak advisering in de komende jaren een nieuwe dimensie kan en moet krijgen. Er is een duidelijke verschuiving waarneembaar van de klassieke adviesbehoefte op het gebied van behoud en beheer naar adviesbehoefte op het terrein van digitalisering, onderzoekbaarheid, vindbaarheid, pr en marketing. Het erfgoedveld kan zijn maatschappelijke relevantie enorm versterken binnen en met de sociale media.

Schaalvergroting om de benodigde middelen en kennis te verwerven en te borgen is daarbij noodzakelijk. Intensieve samenwerking met het Huis van de Groninger Cultuur in een vorm van fusie biedt die noodzakelijke schaalvergroting en levert de basisvoorwaarden om de innovatie van de adviesfunctie te realiseren. Dit is belangrijker dan het opschuiven van het Museumhuis naar een projectorganisatie. Hier moet het initiatief aan de instellingen zelf worden gelaten. Juist de samenwerking met de Stichting Huis van de Groninger Cultuur maakt versterking van de adviesfunctie mogelijk. Dit is een belangrijke kans voor het Molenhuis om zijn meerwaarde voor het bestel aan te tonen. Het samengaan van het Museumhuis en het Huis van de Groninger Cultuur zal een belangrijke versterking van de culturele infrastructuur van de provincie betekenen en zal duidelijkheid in taken en verantwoordelijkheden scheppen.

Erfgoedpartners ziet zich als de start en kern van een Erfgoedhuis Groningen. Diezelfde ambitie heeft het Huis van de Groninger Cultuur. De commissie vindt het vreemd dat twee vrijwel geheel door de provincie gesubsidieerde instellingen zonder overleg dezelfde functionele ambitie hebben. De instellingen hebben een verschillende achterban. Maar het doel, het beter voor het voetlicht brengen van Het Verhaal van Groningen, is hetzelfde. Vooral als het gaat om beheer, organisatie, beleid, pr, marketing, publieksbereik ligt het meer voor de hand wanneer de erfgoedkwaliteit vanuit één organisatie wordt verbeterd. Dat eerdere pogingen om tot intensieve samenwerking te komen zijn gestrand, weerhoudt de commissie er niet van een nadrukkelijk advies uit te brengen tot bundeling van de aanvullende kwaliteiten en netwerken van Erfgoedpartners en de Stichting Huis van de Groninger Cultuur. Onder die voorwaarde adviseert de commissie positief en voor die functie een bedrag van € 500.000 te reserveren. Onder de voorwaarde dat dit proces in gang wordt gezet, adviseert de commissie Erfgoedpartners (Museumhuis Groningen/Groninger Molenhuis) een subsidie van € 250.000 te verlenen.

22. BUREAU GRONINGER TAAL EN CULTUUR

Algemeen

Het Bureau Groninger Taal en Cultuur (BGTC) is onderdeel van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG), Faculteit der Letteren. Het BGTC houdt zich als enige instelling in de provincie wetenschappelijk bezig met de Groninger taal. Het BGTC doet onderzoek naar het Gronings en de streektaalgebonden cultuur in het verleden en heden. Het Bureau initieert publieke belangstelling voor het Gronings en vervult de rol van vraagbaak voor zaken met betrekking tot deze taal. Het BGTC, waaraan de hoogleraar Groninger taal en cultuur en de streektaalfunctionaris zijn verbonden, is een initiatief van de Provincie Groningen en de RUG. De provincie Groningen heeft als enige provincie in Nederland haar streektaal verankerd binnen de universiteit in haar provincie.

Het BGTC ontvangt in de periode 2009-2012 van de provincie een subsidie van € 115.770 per jaar en vraagt voor de periode 2013-2016 een subsidie van € 119.200 bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 164.200.

Beleid

In de komende beleidsperiode wil het BGTC haar beleid continueren, fundamenteel onderzoek doen naar het Gronings, kritisch reflecteren op het studieveld, stimuleren van het gebruik en aandacht voor het Gronings en functioneren als vraagbaak. Daarnaast wil het Bureau zich richten op het versterken en vergroten van het publieksbereik door het ontwikkelen van nieuwe activiteiten, onder meer door verdere digitalisering en het zoeken van nieuwe samenwerkingsverbanden met andere partijen uit het cultureel erfgoed veld. Dit met het doel het Gronings immaterieel erfgoed steviger te positioneren in het culturele veld.

In het toekomstig beleid komt een accent te liggen op uitgebreid taalonderzoek naar de jongste generatie dialectsprekers. Het gebruik van nieuwe media hierbij zal de onderzoeksmogelijkheden vergroten en verdiepen. Het BGTC gaat een digitaliseringslag maken, de onderzoekscollectie wordt digitaal ontsloten en de kennis van het Gronings wordt langs digitale weg vermeerderd. Het BGTC gaat door met het bieden van vraaggerichte ondersteuning bij de ontwikkeling van educatief materiaal voor het onderwijs in de Groninger taal. De educatieve activiteiten van het BGTC liggen op het gebied van volwasseneneducatie en het voortgezet onderwijs. De hoogleraar houdt zich, naast onderwijs en onderzoek, bezig met een project dat als werktitel Biografie van het Gronings heeft (streefdatum publicatie 2015). De streektaalfunctionaris is bezig met een nieuw correspondentenonderzoek en werkt aan een proefschrift over literaire dialectbijdragen in Noord-Nederlandse almanakken in de periode 1600-1940.

Beoordeling

De commissie is positief over het product, het borgen van het product, de organisatie, de verbindingen die de organisatie legt, het publieksbereik, de plaats in het bestel en over de inzet op de versterking van de regionale identiteit. De organisatie opereert bovenlokaal, participeert goed, legt verbindingen en werkt samen met andere organisaties. De commissie vindt het BGTC een belangrijke partner in de realisatie van Het Verhaal van Groningen. Zij vindt de wetenschappelijke taak van het Bureau uniek maar het werk ervan zou beter tot zijn recht komen wanneer meer tijd en aandacht aan de presentatie zou worden besteed.

Conclusie en advies

De commissie adviseert de stichting ondersteuning op het gebied van presentatie te zoeken bij Het Huis van de Groninger Cultuur of Het Museumhuis. Zij is van mening dat dit de werkzaamheden van de stichting beter voor het voetlicht zal brengen. De commissie adviseert positief.

23. STICHTING GRUNNEGER TOAL

Algemeen

De Stichting Grunneger Toal (SGT) stelt zich ten doel de belangstelling voor, de kennis over en het gebruik van de Groninger taal te bevorderen. De stichting is een koepelorganisatie die de activiteiten van tien organisaties, die zich bezighouden met de Groninger taal en cultuur, ondersteunt. De stichting geeft cursussen en organiseert culturele ontmoetingen, stimuleert het gebruik van het Gronings in het onderwijs en geeft informatie over de Groningstalige cultuur. De stichting organiseert cursussen Gronings en verzorgt publicaties, performances en gezamenlijke projecten. De stichting is gevestigd in het Grunneger Cultuurcentrum in Scheemda en heeft daar een loketfunctie, wat haar tot een laagdrempelige organisatie maakt.

De SGT ontvangt in de periode 2009-2012 van de provincie een structurele subsidie van € 18.000 per jaar en vraagt voor de periode 2013-2016 een subsidie van € 18.300 bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 20.950.

Beleid

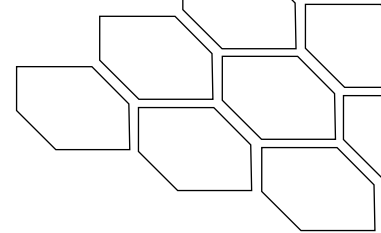
De SGT wil haar invloed structureel aanwenden om de belangen van de Groninger taal en cultuur te behartigen bij provinciale en gemeentelijke overheden, de massamedia en het onderwijs. De stichting richt zich in het bijzonder op educatie, regulier onderwijs en onderwijs aan volwassenen. Hiervoor worden projecten ontwikkeld en uitgevoerd. In 2011 word een uitgebreide digitale methode voor alle groepen van het basisonderwijs gepresenteerd. De lesstof wordt breed via een website, en niet alleen voor scholen, toegankelijk gemaakt. De stichting heeft aandacht voor deskundigheidsbevordering en werkt samen met het Huis van de Groninger Cultuur, provinciale instanties voor cultuureducatie (Kunststation C en het IVAK) en andere culturele instellingen. De SGT participeert in samenwerkingsprojecten en de kennissite van Het Verhaal van Groningen. Jaarlijks worden er activiteiten georganiseerd zoals de Dag van de Grunneger Toal, de Pervinzioale Schriefwedstrijd en de SGT participeert in de landelijke Poëziemarathon in de stad Groningen.

Beoordeling

Alle functies binnen de organisatie, behalve die van cursuscoördinator, worden ingevuld door vrijwilligers. De commissie is van mening dat de organisatie zich daardoor als expertisecentrum onvoldoende professioneel kan inzetten, ook wat het organiserend vermogen betreft. Het baart de commissie zorgen dat de SGT niet kostendekkend werkt. De commissie vindt dat het publieksbereik uitgebreid moet worden opdat het promoten van de Groninger taal verbetert. De commissie is van mening dat de SGT bovenlokaal opereert en goed zorgdraagt voor het borgen en versterken van de regionale identiteit. Het leggen van verbindingen met soortgelijke instellingen wordt positief beoordeeld.

Conclusie en advies

De commissie vindt dat de Stichting Grunneger Toal haar functie als expertise platform te weinig benut en stelt als voorwaarde dat de stichting de mogelijkheden onderzoekt om aansluiting te vinden bij het Huis van de Groninger Cultuur, een professionele organisatie, om op de punten die de commissie matig of negatief beoordeeld heeft een professionaliteitsslag te maken. De commissie adviseert positief.

24. STICHTING GRONINGEN ORGELLAND

Algemeen en Beleid

De Stichting Groningen Orgelland (SGO) is een koepelorganisatie voor de orgelcultuur in Groningen die zich ten doel stelt het behoud en herstel van waardevolle orgels in de provincie Groningen te bevorderen en de belangstelling voor dit cultureel erfgoed te vergroten. Het wil een platform zijn voor de orgelcultuur. De SGO wordt in haar rol van koepelorganisatie, ook internationaal, aangesproken op haar expertise en betrokken bij ontwikkelingen rondom het orgelbezit. Daarom wil het bestuur haar taken de komende tijd gaan uitbreiden.

De SGO werkt samen met 40 plaatselijke orgelcommissies en andere verwante organisaties en stelt in overleg jaarlijks een concertagenda samen. De SGO wil in de komende beleidsperiode sponsoren zoeken om het gat te vullen dat door de afschaffing van de BRIM (Besluit Rijksregeling Instandhouding Monumenten) ontstaat. Zo hoop de stichting de voortgang van de restauratie en het herstel van orgels veilig te kunnen stellen. Er bestaan plannen voor het uitbreiden van de eigen website met klank- en beelddocumentatie van Groninger orgels en voor een bijdrage aan de website van Het Verhaal van Groningen. De SGO participeert in een internationaal Nederlands-Duits project over het werk van orgelbouwer Arp Schnitger als opmaat tot een groter wetenschappelijk project dat moet resulteren in een boekuitgave. Dit project wordt onder meer ingezet om de status van UNESCO Werelderfgoed te verwerven.

De verschillende samenwerkingsverbanden (Stichting Oude Groninger Kerken, Museumhuis Groningen, Arp Schnitger Gesellschaft Oldenburg, Marketing Groningen, Huis van de Groninger Cultuur) worden in de komende beleidsperiode verder geïntensiveerd. De activiteiten, lezingen, excursies, concertagenda en educatie, worden gecontinueerd, het orgelinformatie- en documentatiecentrum zal worden uitgebreid ten behoeve van het publiek. Op het gebied van educatie zal ook meer samenwerking met andere instellingen worden gezocht.

De stichting ontvangt in de periode 2009-2012 van de provincie een structurele subsidie van € 12.700 en men vraagt voor de periode 2013-2016 een structurele ondersteuning van € 55.000 op jaarbasis bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 93.000.

Beoordeling

De commissie ziet de Groninger orgelcultuur als een uniek en rijk erfgoed. Zij ziet voldoende inhoudelijke kwaliteit bij de deskundige vrijwilligers, maar mist een professionele organisatie. Zij vindt dat de stichting als expertiseplatform beter ingezet kan worden en zo de regionale identiteit meer kan versterken en haar plaats in het bestel verstevigen. De commissie vindt dat de stichting onvoldoende samenwerkt met andere instellingen en vindt het publieksbereik zeer matig.

Conclusie en advies

De commissie oordeelt positief over de Stichting Groningen Orgelland, maar adviseert de stichting een professionaliseringslag te maken en in eerste instantie samenwerking te zoeken met de Stichting Oude Groninger Kerken, op het gebied van organisatietaken, pr, marketing, educatie en programmering, bijvoorbeeld door in personele unie deze taken uit te laten voeren. De commissie raadt de stichting aan actief te zoeken naar oorzaken die de huidige pogingen tot verdere samenwerking in de weg staan. Ze adviseert de stichting de mogelijkheden te onderzoeken om binnen vier jaar samen te gaan met de Stichting Oude Groninger Kerken. De commissie is van mening dat deze fusie de profilering van de Groninger orgelcultuur ten goede zal komen en het publieksbereik en de plaats in het bestel zal verhogen. Ook adviseert de commissie de programmering te vernieuwen en te zoeken naar mogelijkheden om het orgel anders dan op de traditionele manier in te zetten.

De commissie vindt dat het de stichting ontbreekt aan een strategisch plan en dat ze geen visie op middellange termijn toont. De commissie adviseert positief onder voorwaarde dat de stichting intensief gaat samenwerken met de Stichting Oude Groninger Kerken.

25/26. STICHTING LIBAU STEUNPUNT CULTUREEL ERFGOED/MONUMENTENWACHT**Algemeen**

De Stichting Libau Steunpunt Cultureel Erfgoed (ook genoemd Libau Steunpunt Monumenten) is onderdeel van de Stichting Libau. Stichting Libau is een onafhankelijke adviesorganisatie voor ruimtelijke kwaliteit in de provincie Groningen. Sinds 2002 is de Stichting Monumentenwacht bij Libau ondergebracht.

Libau ontvangt in de periode 2009-2012 van de provincie een structurele subsidie van € 153.967 per jaar; de Monumentenwacht krijgt € 210.400. Men vraagt voor de periode 2013-2016 respectievelijk € 165.125 en € 229.625. De totale inkomsten van Libau bedragen € 300.250 en die van de Monumentenwacht € 415.950 per jaar.

Beleid

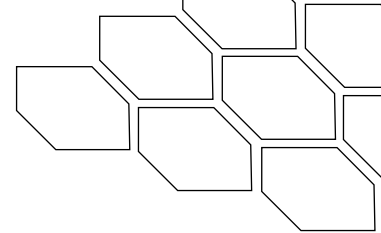
Stichting Libau stelt zich tot doel de bouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Groningen in stand te houden en te bevorderen. De stichting functioneert als steunpunt voor alle organisaties, provincie en gemeenten en particulieren die betrokken zijn bij het cultureel erfgoed.

Beoordeling

De commissie beoordeelt de kwaliteit en visie van de organisatie positief. De aard van het werk van de Stichting Libau Steunpunt Cultureel Erfgoed en de Monumentenwacht, het geven van bouwtechnische adviezen, maakt dat het voor de commissie niet mogelijk is over de uitvoering van dat werk en over de prijs/kwaliteitsverhouding een inhoudelijk oordeel te geven.

Conclusie en advies

De commissie spreekt zich niet uit over het werk en het beleid van Libau en de Monumentenwacht. Gelet op de marktpositie van Libau/Monumentenzorg acht de commissie het wenselijk en mogelijk dat de organisatie haar inkomsten uit de markt vergroot en/of de organisatie zo flexibel maakt dat fluctuaties in de markt -- inclusief de onder druk van de bezuinigingen krimpende overheidsbijdrage -- opgevangen kunnen worden. In het kader van de provinciebrede bezuinigingen adviseert de commissie op beide organisaties een korting van 9% op basis van de subsidie van 2009 toe te passen. De commissie adviseert de provincie de Stichting Libau voor de komende beleidsperiode structureel te ondersteunen met € 140.000 en de Stichting Monumentenzorg met € 192.500 op jaarbasis.

27. STICHTING BEHOUD KERKELIJKE GEBOUWEN GRONINGEN-DRENTHE (SBKGD)

Algemeen

De Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen Groningen-Drenthe (SBKGD) heeft als doel haar leden en andere (kerk)eigenaren te helpen bij de instandhouding van kerkelijke gebouwen, inclusief de orgels en andere inventaris. De stichting is opgericht in 1984 door de Vereniging van Kerkvoogdijen afdeling Groningen en de Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen Groningen (SBKGG) en houdt kantoor in Veendam. Tot 1990 was de SBKGG alleen werkzaam in de provincie Groningen. In 1990 kwam daar de provincie Drenthe bij en veranderde de naam in Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen Groningen- Drenthe (SBKGD). De begeleiding en de controle op de uitvoering van onder meer restauraties, herstel en onderhoud is in handen van de SBKGD, architecten en adviseurs. Op het gebied van de monumentenzorg is de SBKGD een schakel tussen opdrachtgever, overheden, ondernemers en subsidieverstrekkers.

De stichting ontvangt in de periode 2009-2012 van de provincie een structurele subsidie van € 15.000 per jaar en vraagt voor de periode 2013-2016 een subsidie van € 25.000 bij een totaal bedrag aan inkomsten van € 141.000.

Beleid

De stichting zet zich in om eigenaren en beheerders van kerkgebouwen in de provincies Groningen en Drenthe bij te staan in zaken betreffende restauratie, herstel en onderhoud van de gebouwen en de tot die gebouwen behorende orgels. In goed overleg met onder meer de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, monumentencommissies, restauratiearchitecten en orgel- en klokkenadviseurs worden plannen opgesteld voor instandhouding en restauratie.

In de provincie Groningen maken ongeveer honderd eigenaren van monumentale kerkgebouwen gebruik van deze ondersteuning. De stichting vindt dat de waarde van de door de stichting geïnitieerde, ondersteunde en mogelijk gemaakte instandhoudings- en restauratieplannen en de realisering daarvan ver uitstijgt boven het belang van de eigenaren maar ook boven het lokale belang. De monumentale kerken zijn immers onlosmakelijk verweven met de provincie, de regionale identiteit en het landschap. Ze vormen een essentieel onderdeel daarvan. De stichting ontwikkelt beleid om te komen tot een verbreding van haar dienstverlening door naast het bijstaan van eigenaren/beheerders van monumentale kerkgebouwen in zaken van restauratie en instandhouding ze te stimuleren het erfgoed breder in te zetten dan alleen lokaal. Daarbij wordt naar meer onderlinge samenwerking gestreefd.

De SBKGD wil de colleges van kerkrentmeesters, de plaatselijke beheerders, hierin stimuleren en ondersteunen. In sommige situaties zullen plannen moeten worden ontwikkeld om tot volledig of nagenoeg volledig hergebruik of een volledige herbesteding van gebouwen te komen. Hiervoor zullen naast de al bestaande ook nieuwe contacten moeten worden gelegd.

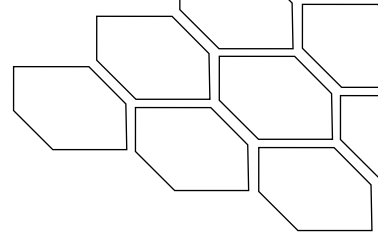
Beoordeling

De stichting wil haar dienstverlening verbreden door het opzetten van allerlei samenwerkingsverbanden. Het initiëren van de samenwerkingsverbanden ziet de commissie als een voorwaarde om de kerntaak goed te kunnen uitoefenen. De kosten verbonden aan de verbreding van diensten dienen primair binnen de financiële verhouding met de afnemers van de diensten te worden verrekend. Overheidssteun is hier in eerste instantie niet aan de orde.

Conclusie en advies

De Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen Groningen-Drenthe speelt een belangrijke rol in het behoud van kerkelijk erfgoed en levert daarmee een bijdrage aan Het Verhaal van Groningen. Wel benadrukt de commissie dat het hier gaat om een faciliterende rol voor een specifieke groep van kerkeigenaren die een eigen verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van het beheer van zijn bezittingen. De commissie is daarom van mening dat de financiële systematiek van de SBKGD in eerste instantie gestoeld moet zijn op een bedrijfsmatige verhouding tussen dienstenaanbieders en dienstenaafnemers. Het is volgens de commissie mogelijk om de door de SBKGD gesignaleerde financiële ontwikkelingen op te vangen binnen dit bedrijfsmatige model.

Gelet op het belang van het behoud van kerkelijk erfgoed adviseert de commissie toch om de werkzaamheden van de SBKGD in de komende periode te ondersteunen, zij het met een lager bedrag dan gevraagd. Wel verbindt de commissie hieraan de voorwaarde dat de SBKGD in overleg treedt met de Stichting Oude Groninger Kerken om te onderzoeken of er mogelijkheden tot samenwerking zijn. Bundeling van deskundigheid en werkprocessen kan tot efficiencyverbetering en versterking van de financiële positie leiden.

4.1. KADER

Op het gebied van de kunsten heeft de provincie veruit de grootste beleidswijziging van de drie sectoren doorgevoerd, wat alleen al blijkt uit het feit dat het bovenschrift uit de laatste nota “Dynamiek in de kunsten van stad en regio” is veranderd in “Het leveren van een bijdrage door professionele kunsten aan de promotionele en economische waarde van de provincie Groningen”.

Een essentiële verandering, waarop de commissie later in dit advies nog zal terugkomen. In de lopende beleidsperiode heeft dit programma de volgende beleidsdoelstellingen:

- dynamiek bevorderen;
- talentontwikkeling bevorderen;
- verbinding leggen tussen kunst en economie;
- mogelijk maken van internationale kunstprojecten;
- verbinding leggen tussen kunst en ruimte.

In de provinciale kaderbrief van medio mei 2010 wordt de verandering enigszins eufemistisch omschreven als “aangescherpt tot het ondersteunen van het culturele klimaat en het leveren van een bijdrage aan het versterken van de economie, pr/marketing en het vestigingsklimaat”.

De Kunstraad Groningen heeft een advies uitgebracht over de oorspronkelijke tekst in de kadernota en dat heeft ertoe geleid dat bij de beoordeling de artistieke kwaliteit voorop staat en dat de promotionele/economische waarde wat minder prominent is geformuleerd.

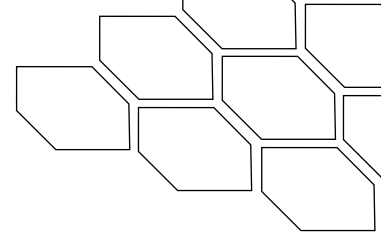
Voor de instellingen die een subsidieverzoek indienden, golden de algemene beoordelingscriteria (kwaliteit van het product, professionele kwaliteit van de organisatie, publieksbereik en opbouw, plaats in het bestel) en de bestuurlijke uitgangspunten (uitstijgen boven het lokale, borgen en versterken van de regionale identiteit, leggen van verbindingen en spreiding en participatie).

Daarnaast gelden de specifieke criteria met de expliciete benoeming van de artistieke kwaliteit en de aanvullende punten ten aanzien van de promotionele en economische waarde:

- De aanvrager richt zich op bezoekers van binnen en buiten de provincie Groningen.
- De aanvrager zet zich aantoonbaar in om het aantal bezoekers van buiten de provincie Groningen te vergroten.
- De aanvrager spant zich in voor een goede promotie/communicatie naar en met potentieel publiek en de media (...).
- De aanvrager genereert minimaal landelijke media-aandacht en investeert hiermee in de promotie en naamsbekendheid van (de provincie) Groningen (...).
- De aanvrager geeft aan hoe hij in de toekomst informatie betreffende de gerealiseerde aantallen met betrekking tot bovenstaande onderdelen gaat vergaren.
- De aanvrager voldoet aan alle criteria.

In de huidige cultuurnota worden onder het programma Dynamiek in de Kunsten van stad en regio 22 instellingen structureel gesubsidieerd. Daarvan hebben er 20 opnieuw een aanvraag ingediend. Bovendien heeft de commissie kunsten ook de aanvragen behandeld van vier instellingen die in de huidige cultuurnotaperiode vanuit het programma Culturele Netwerken worden gesubsidieerd. Dat programma omvat in de nieuwe periode alleen steunfunctie-instellingen. Theatergroep Waark was voorheen ondergebracht bij Het Verhaal van Groningen, maar voldoet niet aan de criteria daarvoor. Daarom werd ook de aanvraag van die instelling aan de commissie kunsten voorgelegd. Daarnaast waren er 14 nieuwe instellingen die een aanvraag hebben ingediend.

Dat brengt het totaal op 39 aanvragen. In de lopende cultuurnotaperiode is een bedrag beschikbaar van € 2.163.400. Dat is nu € 1.650.000, een korting van 23%. Er is in totaal een bedrag van € 3.436.802 aangevraagd. Dat is dus ruim twee keer zoveel als beschikbaar.

4.2. DE HUIDIGE SITUATIE

Alle subsidiebesluiten zijn in het verleden ongetwijfeld doordacht genomen. Maar het geheel aan instellingen en vooral de mate waarin de provincie bijdraagt aan de subsidie voor die instellingen draagt de sporen van de verschillende momenten waarop die besluiten tot stand zijn gekomen. In sommige gevallen is de provinciale bijdrage slechts een fractie van de inkomsten (bv. Noord Nederlands Orkest, 0,3%; Grand Theatre, 2,4%) terwijl enkele andere instellingen voor een veel groter deel van de provincie afhankelijk zijn (De Noorderlingen, Liga 68, Theater te Water, alle rond de 19%). Verreweg het grootste bedrag gaat naar het Groninger Museum (€ 1.228.100/11,9%).

In vrijwel geen enkel geval is de provincie de hoofdsubsidiënt en bijna alle instellingen die in de huidige cultuurnota zijn opgenomen hebben nog minstens twee andere subsidiegevers. In veel gevallen is dat de gemeente Groningen, maar ook het Rijk en landelijke fondsen behoren tot de medesubsidiënten. De instellingen bij het programma kunsten wijken daarmee af van die bij erfgoed en steuninstellingen. Die zijn voor een groter deel afhankelijk van de provincie en daarnaast van andere regionale subsidiegevers.

Zoals ook al aan de orde is gesteld in de reactie van de Kunstraad op de kaderbrief, is het feit dat de provincie eerder besluiten wil nemen dan de gemeente Groningen en het Rijk een lastige zaak. Nu kan er immers van overleg over concrete instellingen geen sprake zijn. Het betekent vooral ook dat het moeilijk is om tot een adviesbedrag te komen, omdat er zoveel onduidelijkheid is over de medesubsidiënten. Aangezien de gemeente Groningen haar kader voor de nieuwe periode pas in de zomer van 2011 vaststelt, is het moeilijk om nu te adviseren over een mogelijke verdeling van taken, functies en geld tussen de beide overheden. Bij de adviezen over de instellingen komt de commissie hierop terug.

4.3. ALGEMEEN BEELD

Gelet op de oorspronkelijke taakverdeling tussen de overheden is het geen toeval dat de provincie vooral inhoud subsidieert en geen infrastructuur. Een uitzondering wordt gevormd door de bijdragen aan het Groninger Museum en het Grafisch Museum. Veel bijdragen gaan naar festivals. Daarnaast heeft de aandacht voor talentontwikkeling in de voorgaande jaren ook een aantal vaste subsidierelaties opgeleverd. Daarbij is het opmerkelijk hoe weinig de aanvragers rekening hebben gehouden met de nieuwe criteria. Natuurlijk is het een goede zaak dat men de eigen visie als uitgangspunt neemt, maar als er niet of nauwelijks wordt ingegaan op de provinciale criteria loopt men toch een groot risico op afwijzing. Een instelling zou toch op z'n minst moeten aangeven hoe zij zich verhoudt tot die criteria. De commissie heeft sterk de indruk dat de tamelijk evidente beleidswijziging met een opvallende nadruk op economie en promotie door het kunstenveld niet echt is opgemerkt. Toch staat deze beleidsvisie zowel in de kaderbrief als in de brief met criteria die aan de instellingen is verzonden. De commissie meent dat de provincie duidelijker had mogen aangeven welke beleidsdoelstellingen nadrukkelijk niet meer van toepassing zijn.

Veel beleidsplannen zijn erg breedspakig. Dat draagt niet bij tot de helderheid. Veel taal, veel details. Het zou goed zijn als er een volgende keer gevraagd zou worden om in een zeker format te werken en de zegswijze "In de beperking toont zich de meester" als motto in gedachten te houden. Veel plannen gaan onvoldoende in op de publieksbenadering. De specifieke positie van Groningen (veel studenten, veel kennisinstellingen, ver van de Randstad, centrum van het Noorden) komt lang niet altijd aan bod. Ook is er weinig sprake van samenwerkingsverbanden. Verder ontbreekt het vaak aan een kwantificering van de doelstellingen ten aanzien van het publieksbereik en aan een duidelijk inzicht in de media-aandacht die er al is en die men denkt te kunnen genereren.

Een aantal instellingen (met name De Citadel, Noorderzon en Noorderlicht) gaat nadrukkelijk uitvoeriger in op hun rol in de samenleving. De commissie heeft daar waardering voor. Verder is het opmerkelijk dat de professionele kunsten in hoge mate zijn geconcentreerd in de stad Groningen. Daarmee zijn die overigens nog geen louter stedelijke aangelegenheid. De culturele aantrekkelijkheid van de stad Groningen heeft duidelijk zijn uitstraling op de provincie Groningen.

4.4. VISIE

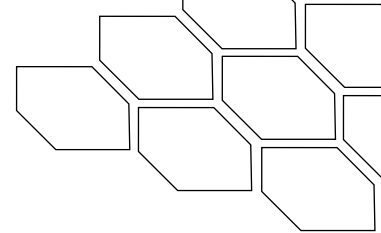
Vrijwel alle subsidievragende instellingen op het gebied van de professionele kunst zijn in de stad Groningen gevestigd. Het maken en presenteren van professionele kunst is overal ter wereld vooral een stedelijke aangelegenheid. In deze regio wat het scheppingsproces betreft wellicht met uitzondering van de beeldende kunst: veel kunstenaars hebben ateliers op het Groningse platteland. Waar in sommige provincies meerdere grote steden zijn, in Groningen speelt de stad een centrale rol.

Groningen is de vijfde cultuurstad van het land en dat is merkbaar. Er gebeurt veel op het gebied van vrijwel alle kunstdisciplines. Het maakt Groningen aantrekkelijk om te wonen en te werken en om te bezoeken. Ook de provincie Groningen mag en moet daarover trots uitstralen. Groningen moet het, wat werkgelegenheid betreft, in hoge mate hebben van kennisinstellingen zoals de Rijksuniversiteit, de Hanzehogeschool, de ziekenhuizen en Energy Valley. Medewerkers van deze instellingen behoren veelal tot de bevolkingsgroepen die prijs stellen op goede culturele voorzieningen.

Er zijn zeker verschillen tussen stad en ommeland. De stad Groningen is onmiskenbaar het epicentrum op het gebied van de professionele kunsten, niet alleen van de provincie maar van het hele Noorden. Het cultureel erfgoed is zowel in als buiten de stad te vinden. De amateurkunst bloeit zowel in de stad als overal in het ommeland. In dat licht moet de commissie wijzen op de gevolgen die de nieuwe criteria in het programma kunsten hebben voor de kunst in de provincie. Zowel de beperking tot de professionele kunst als de economische en toeristische criteria pakken slecht uit voor initiatieven van buiten de stad Groningen. Noch in professionaliteit, noch in economisch belang kunnen zij voldoen aan de eisen. De commissie neemt aan dat de provincie zich bewust is geweest van de impact van deze criteria. Overigens heeft een goed stedelijk cultureel aanbod ook een positieve werking op de aantrekkingskracht van steden en dorpen in de wijde omgeving. Ook voor bezoekers is Groningen de cultuurstad van het Noorden. Dat stelt eisen aan het niveau, want Groningen wordt eerder bezocht door mensen die doelbewust afkomen op de kwaliteit van het Gronings aanbod dan door toevallige passanten. Het aanbod moet dus door zijn kwaliteit prikkelen en uitnodigen tot bezoek.

De commissie heeft de economische en promotionele criteria in dat licht gezien. Het economisch belang moet ruimer worden opgevat dan het direct zichtbare verband tussen bijvoorbeeld cultuurbezoek en omzet. De stad en de provincie Groningen hebben belang bij een brede en diepe culturele infrastructuur. Zoals ook omschreven in de provinciale criteria heeft de commissie dus niet alleen gekeken naar de aantrekkingskracht voor bezoekers en toeristen, maar ook naar de mate waarin een instelling een wezenlijke bijdrage levert aan een hoogwaardige culturele infrastructuur. Die infrastructuur is ook van belang voor een goed leef- en vestigingsklimaat. Mede daarom heeft de commissie ook gekeken naar de mate waarin instellingen zich bewust zijn van hun rol in de samenleving en waarin zij bijdragen aan een dynamisch kunstklimaat. Daarvoor is het ook van belang dat er een samenhang is in de keten van instellingen in een bepaalde discipline, dat er sprake is van doorstroom en van samenwerking. Dat is bijvoorbeeld goed te zien op het gebied van de popmuziek. Zeker als er ook sprake zal zijn van een organisatie met ondersteunende taken op het gebied van de popmuziek, zien we een keten van het kroegcircuit, via Simplon naar Vera en De Oosterpoort. Op het gebied van theater valt natuurlijk het ontbreken van een kunstvakopleiding op. Daardoor zijn instellingen als De Noorderlingen en het samenwerkingsverband Station Noord van belang voor de infrastructuur. Zoals ook de samenwerking van instellingen als het Grand Theatre, De Citadel en het Noord Nederlands Toneel aan die samenhang bijdraagt.

Van eenzelfde orde is de lijn van de amateurmuziek via het Haydn Jeugd Strijkorkest naar het Conservatorium, professionele ensembles en orkesten en een brede uitvoeringspraktijk in en tot ver buiten de grenzen van Groningen. Opvallend is het ontbreken van heel expliciete verbanden tussen Academie Minerva en het Frank Mohr Instituut en de diverse kleine instellingen voor vernieuwende hedendaagse beeldende kunst, het Centrum Beeldende Kunst en het Groninger Museum. De beeldende kunstwereld buiten de stad Groningen lijkt weer los te staan van het stedelijk circuit. Er is in de stad wel overleg maar vrijwel geen afstemming.

4.5. FINANCIËN

De commissie stond voor de zware opgave een advies uit te brengen in een situatie waarin meer dan twee keer zo veel subsidie werd aangevraagd dan er beschikbaar was. Dat kwam door de combinatie van de bezuinigingsdoelstellingen van de provincie enerzijds en het grote aantal nieuwe aanvragen en de soms beduidend hogere bedragen die door de bestaande instellingen werden aangevraagd anderzijds.

De advisering werd nog bemoeilijk doordat de provincie een jaar voorop loopt met zijn cultuurnotaprocedure, waardoor, zoals al eerder is opgemerkt, afstemming met andere overheden niet mogelijk is. Het is daardoor lang niet altijd duidelijk wat de uiteindelijke consequenties zijn van het advies en de daarop volgende besluitvorming. Die consequenties zijn ook lastig te overzien omdat de provincie in de sector kunsten maar voor enkele instellingen hoofdsubsidiënt is.

Om de situatie pregnant te schetsen: wanneer het subsidieverzoek van het Groninger Museum geheel gehonoreerd zou worden, zou er voor alle andere 38 instellingen gezamenlijk nog ruim 3 ton overblijven. Dat vond de commissie een onwenselijke situatie. Daarom is zij om te beginnen bij alle positief gewaardeerde instellingen uitgegaan van het bedrag dat in 2009 beschikbaar was. Vervolgens is een lijst opgesteld op basis van een prioriteitsvolgorde, die door de commissie is gemaakt aan de hand van zowel de provinciale criteria als de inhoudelijke waardering. Ook pluriformiteit en provinciaal belang zijn daarbij meegewogen. Dat betekent dat er na zes instellingen een 'zaaglijn' komt te liggen. De instellingen die daaronder staan, krijgen wel een positief advies, maar ze passen niet binnen het provinciale budget. Zie hiervoor de kolom Advies 1.

Daarmee zou een aanzienlijk aantal instellingen dat wel voldoet aan de criteria toch afvallen. Er is daarom naar een alternatief gezocht, dat de commissie vond in de toepassing van een korting op de provinciale bijdrage aan het Groninger Museum. Daarvoor is gekozen omdat het Groninger Museum de gemeente Groningen als enige andere grote medesubsidiënt heeft, terwijl veel andere instellingen meerdere medesubsidiënten hebben. De subsidie aan het, overigens hoog gewaardeerde, Groninger Museum moet tussen beide overheden opgelost kunnen worden. Dit te meer omdat de instellingen die op deze manier boven de provinciale zaaglijn uitkomen merendeels in de stad Groningen zijn gevestigd. Bovendien acht de commissie het mogelijk dat het Groninger Museum vanuit de afgesplitste commerciële onderdelen meer inkomsten zal gaan verwerven dan nu wat voorzichtig geraamd. De consequenties van deze keuze staan in de kolom 'Advies 2'.

4.6. FINANCIEEL OVERZICHT PER INSTELLING

Hieronder geven wij weer:

- Een overzicht van de 14 instellingen met een positief advies, in volgorde van prioriteit.
- Een overzicht van de overige 25 instellingen, per kunstdiscipline.
- Het bedrag dat de instelling in 2009 ontving als structurele subsidie van de provincie Groningen.
- Het percentage dat de provinciale structurele subsidie in 2009 bedroeg van de totale inkomsten van deze instelling.
- Idem het voor 2013 gevraagde bedrag.
- Idem het gevraagde percentage van het provinciale aandeel in 2013.
- Advies 1.
- Advies 2 (als 1 maar dan met een korting van € 300.000 op het Groninger Museum).

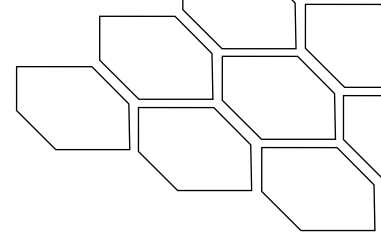
In volgorde van prioriteit.

Instelling	Subsidie 09-12	In percentage	Gevraagd 13-16	In percentage	Advies 1	Advies 2
1. Groninger Museum	1.228.100	11,9	1.289.406	15,4	1.228.000	935.000
2. Noorderzon	111.100	7	184.000	9,6	111.000	111.000
3. Noorderlicht	116.100	10,7	150.000	10,5	116.000	116.000
4. Noorderslag	111.400	6,5	195.000	7,9	111.000	111.000
5. Theater De Citadel	45.000	5,8	45.000	5,5	45.000	45.000
6. Liga 68	56.700	18,1	85.000	18	56.000	56.000
'zaaglijn'					1.667.000	
7. Stichting Beeldlijn	17.000	19,9	17.000	32,7		17.000
8. Stichting Literaire Activiteiten Groningen	-	-	60.000	46		30.000
9. De Noorderlingen	100.600	34,2	119.721	30,2		100.000
10. Jonge Harten Festival	17.000	5,3	19.000	5,4		17.000
11. Urban House	30.000	11	70.000	18,7		30.000
12. Haydn Jeugd Strijkorkest	-	-	20.000	1,1		15.000
13. Peter de Grote Festival	37.500	-	37.500	-		37.500
14. Grand Theatre	53.500	2,4	30.000	1,5		30.000
Totaal	1.924.000		2.321.627			1.650.500

Beschikbaar budget: € 1.650.000

Ten aanzien van de volgende instellingen adviseert de commissie het subsidieverzoek niet te honoreren. De instellingen zijn geordend per kunstdiscipline, niet in prioriteit.

Instelling	Subsidie 09-12	In percentage	Gevraagd 13-16	In percentage	Advies
15. Prinses Christina Concours	5.700	0,4	8.000	0,6	-
16. Haydn Muziek Festival	2.300	12,2	4.800	20,8	-
17. Noord Nederlands Orkest	20.000	0,3	30.000	0,4	-
18. Jungle Warriors	50.000	-	150.000	33,3	-
19. Ragamala Nada Yoga	-	-	10.000	34,5	-
20. Muziek over Groningen	-	-	90.000	26	-
21. Productiehuis Popcultuur Groningen	-	-	50.000	9,5	-
22. Op Roakeldais	12.300	9	12.500	6,5	-
23. Noord Nederlandse Dans	20.000	1,3	25.000	1,5	-
24. Club Guy & Roni	-	-	25.000	11,4	-
25. Theater te Water	40.000	19,4	43.000	20,7	-
26. Tryater	35.900	1,1	75.000	2,4	-
27. Jeugdtheaterschool Wonderboom	-	-	42.500	31,5	-
28. Stichting Broot	-	-	20.000	18,6	-
29. Stranger Things Have Happened	-	-	11.000	57,9	-
30. Vreemd Hoofd	-	-	20.000	13,3	-
31. De Steeg	56.700	24,4	60.000	21,5	-
32. Vertellus	20.000	-	30.000	25	-
33. Theatergroep Waark	10.000	43,4	10.000	21,1	-
34. Het Poëziepaleis	2.300	1	10.000	4,3	-
35. Grafisch Museum	17.000	10,9	25.000	15,7	-
36. NP3	-	-	60.000	20,3	-
37. Wall House #2	-	-	30.000	30	-
38. Kunstprojecten Noorderstation	-	-	2.000	6,8	-
39. Global Art Company	-	-	83.000	23	-
Groverpop	36.900	-	geen aanvraag	-	-
Pavlov	34.000	-	geen aanvraag	-	-
Totaal	363.100		926.800		-
Totaal subsidie 09-12	2.287.100				
Minus instellingen creatieve netwerken	123.700				
Totaal	2.163.400				

4.7. DE INSTELLINGEN

Op de hierna volgende pagina's staan de adviezen per instelling.

1. GRONINGER MUSEUM

Beschrijving

Het Groninger Museum is een museum waarvan de collecties en presentaties op het gebied van kunst en oudheden de basis vormen. Naast de presentatie van de eigen collectie is het de taak van het museum om door middel van wisselende presentaties, onderzoek en publicaties het publiek te informeren over kunst en cultuur in de meest brede zin. De collectie is eigendom van en valt onder verantwoordelijkheid van de Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum. Over het collectiebeleid verantwoordt de directie zich bij het bestuur van de stichting. Er zijn meer dan 50.000 objecten in het bezit van de stichting.

In de periode 2009-2012 ontvangt het Groninger Museum een jaarlijkse provinciale subsidie van € 1.228.100. Voor de periode 2013-2016 vraagt het museum een subsidie van € 1.289.406. De totale jaarlijkse omzet bedraagt € 8.378.939.

Beleid

Het museum werkt vanuit de volgende missie: "De collecties en de presentaties op het gebied van kunst en oudheden vormen samen met educatie de basis van het Groninger Museum. Het museum is extravert en veelkleurig en richt zich op een breed publiek. Met de presentaties van nationale en internationale betekenis wil het Groninger Museum het publiek verwonderen en aanzetten tot meningsvorming." Daarin zijn zowel de stijl -- drama, theater en exuberantie -- als de artistieke, culturele en maatschappelijke ambities geformuleerd. Het museum zoekt in zijn presentaties de grenzen van kunst, design en geschiedenis op, maar wel zo dat een groot en breed publiek zich erin kan herkennen; dat publiek is ten slotte geen passieve ontvanger maar wordt geactiveerd om positie te kiezen.

Het Groninger Museum handhaaft ook voor de periode 2013-2016 deze succesvolle missie, maar men wil deze aanscherpen en daarmee nieuwe accenten leggen: scherper verkennen van grenzen, onderscheidender programmeren, beter aansluiten op het publiek van straks, gericht op omgeving en regio en nog zakelijker opererend.

Beoordeling

De commissie constateert dat het Groninger Museum goed en succesvol functioneert. De organisatie is lerend en verbetert zich voortdurend. De plannen zijn helder en bondig, hoewel de inhoudelijke keuzes niet erg worden onderbouwd. Het Groninger Museum sluit goed aan bij de door de provincie vastgestelde criteria. Vooral de grotere projecten, de zogenoemde blockbusters zijn succesvol. Er komt veel publiek van buiten dat een uitstapje naar Groningen met een bezoek aan het Groninger museum verbindt. Binnenkort gaan in Amsterdam echter drie grote musea na jarenlange sluiting weer open en dat zal ook in Groningen merkbaar zijn. In dat licht zou het geen kwaad kunnen om wat meer nadruk te leggen op het Groningse karakter (historie en kunstenaars) of hier in het toekomstige Forum actiever op in te zetten. Het is mede van belang om het draagvlak in de provincie op peil te houden.

Conclusie en advies

De commissie beschouwt het Groninger Museum als een belangrijke instelling in het Groningse culturele veld. Een investering in het Groninger Museum zal zich zowel in economische als in promotionele zin terugbetalen door de uitstraling naar andere instellingen in stad en ommeland en naar de regionale economie. Er is geen enkele reden om aan de unieke positie van het Groninger Museum te tornen. De commissie ziet de toekomst ervan positief, ook al zijn er wel bedreigingen van buitenaf. De commissie adviseert positief.

2. NOORDERZON

Algemeen

Noorderzon is een jaarlijks elf dagen durend performing arts zomereestival, waarvan het hoofdprogramma plaatsvindt in het Noorderplantsoen. Daarnaast is er een downtown programma op verschillende locaties in de stad Groningen. Het festival is laagdrempelig, heeft een hoge kwaliteit en is bij uitstek een festival met veel cross-over elementen. Noorderzon is in alle opzichten internationaal, breed en divers te noemen. Het heeft naast de internationale component een belangrijke verbinding met stad en ommeland. Het festival trekt met ongeveer 350 voorstellingen ruim 135.000 bezoekers waarvan zo'n 50.000 betalend.

In de beleidsperiode 2009-2013 ontvangt Noorderzon € 111.100. Voor de komende periode vraagt men een provinciale bijdrage van € 184.000 per jaar. De totale omzet bedraagt € 1.909.750 op jaarbasis.

Beleid

De organisatie wil de huidige koers voortzetten omdat deze succesvol is gebleken. Men heeft aantoonbaar een rol en functie geclaimd, zowel regionaal als internationaal. Daardoor is het verwachtingsniveau met betrekking tot de programmering van het festival hoog te noemen. Noorderzon vindt wel dat daarmee het plafond bereikt is. De organisatie stelt dat dit succesvolle pad zowel nationaal als internationaal resultaat heeft opgeleverd, maar dat er meer middelen nodig zijn om autonome kostenstijgingen en de verdere ontwikkeling te kunnen betalen.

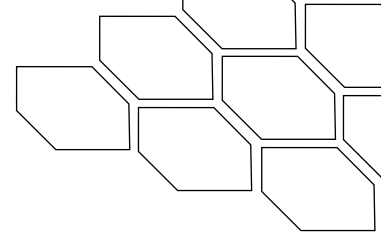
Noorderzon wil zich in de beleidsperiode 2013-2016 verder oriënteren op het uitbreiden en verder inbedden van het downtown gedeelte. Er wordt onderzocht of het mogelijk is om eventueel een klein tweede festivalhart toe te voegen. Men beoogt daarmee niet een tweede Noorderplantsoen met een capaciteit van tienduizenden mensen te creëren, maar juist door een betere spreiding van de bezoekers laat men zien hoe rijk aan cultuur de stad Groningen is. Verder wil men de beter geoutilleerde podia erbij betrekken voor kwetsbare programmaonderdelen. Er is dus eventueel een potentiële maar beperkte groei in de bezoekersaantallen mogelijk. Noorderzon heeft echter niet de wens of ambitie om in 2013-2016 enorm te groeien in kwantiteit. Wel in kwaliteit: in verbetering van service, in het beter bereiken van al die bezoekers. Duurzaamheid staat eveneens hoog in het vaandel.

Beoordeling

De commissie vindt het voorliggende plan uitstekend. Zij spreekt haar vertrouwen uit in de organisatie. Noorderzon beschikt over een sterk team. Er wordt geïnvesteerd in scholing en samenhang in het team. Er is uitgebreide aandacht voor het aspect marketing. De commissie heeft niet de indruk dat de intimiteit van het festival leidt onder de schaalvergroting. Vooral de laagdrempeligheid leidt tot een groot publieksbereik.

Conclusie en advies

Noorderzon heeft zich ontwikkeld tot een van de beste zomerefestivals op het gebied van de podiumkunsten, landelijk en internationaal. De commissie is van mening dat zowel de inhoudelijke als de promotionele en organisatorische waarde voor Groningen groot is. De commissie oordeelt positief.

3. NOORDERLICHT

Algemeen

Noorderlicht is een platform voor internationale fotografie en maakt deel uit van de landelijke culturele basisinfrastructuur. De instelling organiseert jaarlijks een professionele fotomanifestatie, afwisselend in Groningen en Leeuwarden. Er zijn nevenexposities en satellietprogramma's. Daarnaast is er een permanente fotogalerie met wisselende tentoonstellingen.

Noorderlicht ontvangt in de beleidsperiode 2009-2012 een jaarlijkse provinciale structurele bijdrage van € 116.100. Voor de komende beleidsperiode vraagt men € 150.000. De totale omzet bedraagt € 1.426.200 op jaarbasis.

Beleid

Noorderlicht omschrijft zijn streven als volgt: "Geen vluchtige kopie van het wereldnieuws, maar een gelaagde, kritische interpretatie die uitnodigt tot reflectie, stellingname en contemplatie." Noorderlicht ziet zichzelf zowel nationaal als internationaal als een prominent podium. Het ziet fotografie als een maatschappelijk inspirerend en functionerend medium. Noorderlicht zoekt de juiste balans tussen oorspronkelijkheid, zeggingskracht, experiment en vakmanschap. De jaren 2013-2016 zullen in het teken staan van blijvende verankering van de kernkwaliteiten. Daarnaast zal men een aantal succesvolle keuzes, gemaakt in de nu lopende beleidsperiode, verder ontwikkelen.

In de Noorderlicht Fotogalerie, het langst bestaande presentatiepodium voor fotografie in Nederland, liggen de vroegste wortels van de instelling. In de komende beleidsperiode zal vooral het lokale talent aandacht en een platform krijgen, naast de internationale exposities. Begeleiding, een "stempel van goedkeuring", een expositiepodium en een publicatie zijn de elementen die kunnen bijdragen aan een hoogwaardig portfolio. De galerie wil ook experimenteerplaats en laboratorium voor aanstormend talent zijn.

Noorderlicht is naarstig op zoek naar commerciële samenwerkingspartners om een aanvullende inkomstenstroom op gang te brengen

Beoordeling

Noorderlicht is een toonaangevend platform met een internationale standaard. Zowel inhoudelijk als promotioneel voldoet Noorderlicht aan de provinciale criteria. Er wordt beleid ontwikkeld om de digitale ontwikkelingen bij te houden. Het beleidsplan geeft echter geen helder beeld van hoe men denkt om te gaan met de snelle en vergaande ontwikkelingen in de visuele journalistiek. Wel is het duidelijk dat Noorderlicht sterk is in zijn kwaliteitsstandaard en ideologische visie. De marketing doet wat standaard aan en zou verbeterd kunnen worden. En verdere verbreding van de organisatie verdient overigens geen aanbeveling.

Conclusie en advies

Het inhoudelijk beeld is overwegend positief. Wel heeft de commissie enige twijfels bij de aansluiting bij moderne digitale ontwikkelingen in de journalistiek. De nationale en internationale rol van Noorderlicht is voor de commissie evident. Zij is van mening dat Noorderlicht bijdraagt aan de uitstraling en de aantrekkingskracht van Groningen voor een breed in fotografie en journalistiek geïnteresseerd publiek. De commissie adviseert positief.

4. NOORDERSLAG

Algemeen

De Stichting Noorderslag organiseert jaarlijks aan het begin van het jaar het muziekfestival Noorderslag. Het Noorderslagweekend omvat het popmuziekfestival Eurosonic, met Europese bands die buiten hun grenzen nauwelijks bekend zijn, inclusief enkele Groningse bands, het festival Noorderslag dat een staalkaart van de Nederlandse popmuziek programmeert, het Noorderslag Seminar, een grootschalige conferentie voor de Nederlandse en Europese popsector en daarnaast het European Talent Exchange Program.

In de beleidsperiode 2009-2012 ontvangt men een jaarlijkse structurele provinciale subsidie van € 111.400. Voor de komende periode vraagt men € 195.000. De totale omzet bedraagt € 2.458.612 op jaarbasis.

Beleid

Het Noorderslagweekend wil een platform zijn voor de ontwikkeling en promotie van de Europese popmuzieksector en daarmee de optredende acts uit Nederland en de rest van Europa een kans bieden op een internationale carrière. In 2011 viert men het 25-jarig bestaan van het evenement. Noorderslag is volwassen geworden en is toe aan een volgende stap. De wereld is veranderd sinds de plannen voor 2009-2012 zijn geschreven en vastgesteld. De omgevingsfactoren maken het wenselijk en noodzakelijk de bakens te verzetten: cultuursubsidies, de komst van internet en andere nieuwe en sociale media, factoren in de eigen organisatie zoals grenzen aan de groei door de beperkte capaciteit van De Oosterpoort.

De beleidsdoelstellingen voor de beleidsperiode 2013-2016 zijn kort samengevat:

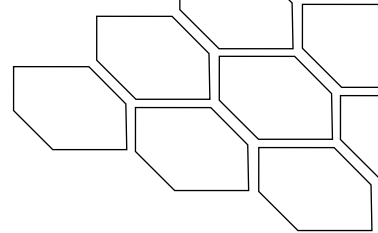
- Vergroten van het publieksbereik, zowel live aanwezig als via de media.
- Verstevigen van de positie als internationaal platform voor Europese popmuziek.
- Vergroten van de eigen inkomsten.
- Verder versterken van de Europese muzikale identiteit.
- Versterken van de positie van het festival in stad en regio.
- Streven naar financiële onafhankelijkheid op termijn.

Beoordeling

De organisatorische en inhoudelijke visie van Noorderslag wordt door de commissie als zeer positief beoordeeld, evenals het daarbij getoonde culturele ondernemerschap. Noorderslag weet de regionale popmuziek te verbinden met regionaal, nationaal en internationaal aanbod van topkwaliteit. De intentie om minder subsidie-afhankelijk te zijn beoordeelt de commissie eveneens positief.

Conclusie en advies

Noorderslag voldoet zowel inhoudelijk als op het vlak van de promotionele en economische waarde aan de door de provincie gestelde criteria. Het festival levert een wezenlijke bijdrage aan de zichtbaarheid van Groningen. De commissie waardeert daarnaast het cultureel ondernemerschap van Noorderslag. De commissie oordeelt positief.

5. THEATER DE CITADEL

Algemeen

De Stichting De Citadel is een theaterhuis voor kinderen en jongeren. Zij heeft als doelstelling schoolkinderen in Noord Nederland in aanraking te brengen met verschillende soorten en stijlen van theater. De Citadel richt zich specifiek op het onderwijs. Men is zowel in het basisonderwijs als in het voorgezet onderwijs actief en maakt twee tot drie jeugdtheatervoorstellingen per jaar. Die voorstellingen vinden plaats op scholen, op locatie en in De Studio, het eigen theater van De Citadel aan de Akkerstraat in Groningen. Er zijn diverse samenwerkingsverbanden met theaterorganisaties in de noordelijke provincies. De Citadel maakt deel uit van de landelijke basisinfrastructuur.

In de periode 2009-2012 ontvangt men een provinciale structurele subsidie van € 45.000 per jaar. Voor de periode 2013-2016 vraagt men € 52.000 per jaar structureel. De omzet van De Citadel bedraagt € 825.000 op jaarbasis.

Beleid

In de periode tot 2016 wil De Citadel zijn positie als producent van kinder- en jeugdtheater bestendigen en verstevigen door naamsbekendheid en publieksbereik te vergroten en door actief te werken aan verschillende samenwerkings- en netwerkverbanden. Daartoe worden de contacten met de bestaande speelplekken verbreed en zal er voor bestaande doelgroepen op alternatieve locaties worden gespeeld.

Er wordt hard gewerkt aan het vergroten van de doelgroep door beter in te spelen op maatschappelijke thema's van het Noorden. Om een en ander mogelijk te maken worden fondsen en particulieren benaderd voor financiële bijdragen. Ook de mogelijkheid van coproducties wordt verder onderzocht. Artistiek-inhoudelijk wordt de bestaande lijn gecontinueerd. Naast de artistiek leider worden ook jonge makers betrokken bij de ontwikkeling van de organisatie. Op het gebied van talentontwikkeling worden via Station Noord jonge acteurs en makers aangetrokken. Een belangrijke doelstelling blijft de actieve educatieve ondersteuning rond voorstellingen waarbij men in goed overleg met de docenten naar een doorlopende leerlijn streeft. Aan leerkrachten en studenten wordt expertise geboden met bijzondere aandacht voor ontwikkelingen binnen de "brede school".

Beoordeling

De commissie complimenteert De Citadel voor het beleidsplan. Het getuigt van een creatieve visie. De commissie constateert dat De Citadel landelijk een goede naam heeft opgebouwd en als voorbeeld kan worden gezien van een instelling die een helder artistiek beleid formuleert en daarnaast duidelijk maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt. De commissie verwacht zeker dat de nieuwe lijn van maatschappelijk georiënteerde projecten landelijke (media)aandacht zal genereren. Dat De Citadel zich niet concreet richt op bezoekers van buiten de provincie Groningen mag volgens de criteria van de provincie als een beperking worden gezien. Daartegenover staat dat De Citadel investeert in internationale projecten en daarmee de aandacht op Groningen weet te vestigen.

Conclusie en advies

De Citadel vertaalt de economische doelstellingen van de provincie in haar beleidsplan op een interessante manier. Sociaaleconomische en maatschappelijke thema's zoals water en waterschappen, zorgbeleid (kinderen en bejaarden) en wonen en leven, boren mogelijk andere doelgroepen maar ook geldstromen aan. De commissie vindt dat hier sprake is van een beleid dat landelijk tot voorbeeld kan dienen. De commissie stelt vast dat De Citadel zich heeft ontwikkeld tot een instelling die een zeer positieve bijdrage levert aan het artistieke, educatieve en maatschappelijke klimaat in Noord-Nederland. Zij adviseert dan ook positief.

6. LIGA 68

Algemeen

Liga 68 is een filmhuis dat zich ten doel stelt de cinematografie in brede zin een plaats te geven in Groningen. Om dat te bereiken wil Liga 68 het aanbod van de betere film en de arthousefilm en de bestaande filmfestivals veilig stellen. Liga 68 kent drie hoofdactiviteiten: filmvertoning in de stad Groningen, programmering van de filmliga's in de provincie Groningen en organisatie van het filmfestivalweekend van het Internationaal Film Festival Rotterdam in Groningen. Daarnaast is Liga 68 medeorganisator van het landelijk filmfestival voor de Franstalige film Ciné Premières. Filmeducatie is een vast onderdeel van de activiteiten.

Liga 68 ontvangt in de periode 2009-2012 een jaarlijkse structurele subsidie van € 56.700. Voor de periode 2013-2016 vraagt zij een bedrag van € 85.000 per jaar. De totale omzet bedraagt € 473.000 op jaarbasis.

Beleid

Liga 68 wordt onderdeel van het toekomstige Groninger Forum. Sinds september 2010 is Liga 68 gehuisvest in het gebouw van de voormalige Camerabioscopen aan het Hereplein onder de naam ForumImages. Filmtheater Images en het Groninger Forum gaan zich hier alvast samen vestigen in één gebouw.

De doelstellingen voor de periode 2013-2016 zijn, zoals geformuleerd in het beleidsplan:

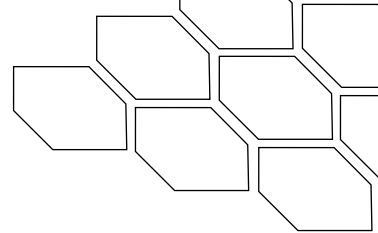
- Het tonen van een kwalitatief hoogstaand filmaanbod aan de geëngageerde film liefhebber in een tijd van exponentieel groeiende beeldinformatie.
- Het creëren van een sociaal-culturele ontmoetingsplaats waar vermaak wordt gekoppeld aan plaats- en richtingbepaling in een globaliserende samenleving, met de arthousefilm als middel. Liga 68 wil deze ontmoetingsplaats realiseren in het Groninger Forum.
- Liga verwacht geen groeiende bezoekerscijfers maar wil zich tijdens de bouw van het Groninger Forum richten op bestendinging en verdieping.
- Behoud van een goede filmvertonings situatie door middel van premières en de prolongatie van kwaliteitsfilms.
- Het bestendingen van bezoekersaantallen maar ook het aanboren van nieuwe publieksgroepen, onder meer door het starten van Forumactiviteiten (Dwarsdiep-debatten) op de huidige locatie.

Beoordeling

De commissie constateert dat Liga 68 behalve voor de stad ook voor de provincie van belang is omdat ze -- in een tijd van megabioscopen en groeiende vervlakking -- de betere films en de films uit het arthousecircuit naar Groningen haalt. De provinciale subsidie wordt gevraagd voor de taken ten behoeve van de programmering van een aantal filmhuizen in de provincie. Liga 68 ondersteunt ook de modernisering van de lokale filmhuizen. Het bestaan van die filmhuizen bevordert de leefbaarheid van het platteland en de spreiding van kwaliteitsfilms buiten de stad. De commissie vindt dit een belangrijke functie. Doordat er al een organisatie is, kan deze taak zonder hoge overheadkosten worden uitgevoerd. Bij het marketingbeleid heeft de commissie wel twijfels. Het publieksbereik zou groter moeten kunnen zijn. In algemene zin zou de commissie een sterker cultureel ondernemerschap willen zien. Verder stelt zij dat hoewel Liga 68 niet veel bezoekers van buiten de provincie trekt -- misschien met uitzondering van het publiek voor de festivals -- er wel degelijk sprake is van een bijdrage aan de verbetering van het leefklimaat in Groningen.

Conclusie en advies

Het oordeel van de commissie is overwegend positief. Liga 68 levert een positieve bijdrage aan het imago van Groningen. Verder draagt ze met de programmering van de lokale filmhuizen op een belangrijke wijze bij aan de leefbaarheid van de ommelanden. De provinciale subsidie is primair bestemd voor deze laatste functie. De commissie oordeelt positief.

7. BEELDIJN

Algemeen

De Stichting Beeldlijn legt door middel van audiovisuele producties belangrijke ontwikkelingen in het culturele, sociale en politieke leven in Noord-Nederland vast en verspreidt deze onder een groter publiek. Zo wordt een beeld uitgedragen van de dynamiek van de Noord-Nederlandse samenleving. Daarbij gaat het steeds om wat personen of groepen beweegt of heeft bewogen en hoe diverse groepen binnen de Noord-Nederlandse samenleving hebben gereageerd op belangrijke maatschappelijk ontwikkelingen. Randvoorwaarde voor alle producties is dat er in het hier en nu een aanleiding moet zijn om ze te maken.

In de periode 2009-2012 ontvangt de Stichting Beeldlijn van de provincie een structurele ondersteuning van € 17.000 per jaar. Voor de periode 2013-2016 vraagt men hetzelfde bedrag. De totale inkomsten van de stichting bedragen € 52.000 op jaarbasis.

Beleid

Beeldlijn kiest voor de komende periode voor een verbreding. Samen met de vaste makers van Beeldlijn wordt een aantal categorieën van onderwerpen vastgesteld die passen in de missie. Daarnaast is er een lijst van vrije onderwerpen waarmee Beeldlijn actief de boer op gaat. Om de financiële behoeften voor de komende periode te kunnen dekken -- inkomsten uit private bijdragen en fondsen zijn sinds de kredietcrisis sterk afgenomen -- gaat men de bestaande producties actiever aan de man brengen. Beeldlijn heeft daarvoor de Stichting Beeldlijn Verkoop opgericht met twee bestuursleden die hun sporen in de commerciële audiovisuele wereld hebben verdiend. Zij zullen met voorstellen komen om de verdien capaciteit ten volle te benutten. Naast het optimaal in de markt zetten van de producties wordt gezocht naar vormen van sponsoring. Hiervoor zijn de vastgestelde categorieën/thema's het aanknopingspunt.

De Stichting Beeldlijn wil meer gebruik maken van de mogelijkheden van het Mediafonds (onderdeel van het Filmfonds), waardoor coproducties mogelijk zijn. Verder gaat de Stichting Beeldlijn zich sterk maken om de noordelijke overheden te bewegen tot het oprichten van een Noordelijk Mediafonds.

Beoordeling

De commissie vindt dat de Stichting Beeldlijn prima werk verricht. De kwaliteit van de organisatie is goed, zeker gezien het feit dat de organisatie op één persoon draait. Ondanks de bescheiden middelen wordt er verhoudingsgewijs veel gepresteerd. De kwaliteit van de producties is bewezen en staat niet ter discussie. De commissie vindt dat een zekere structurele basis noodzakelijk is om de continuïteit te waarborgen, maar vooral om de kwaliteit te bewaken. De subsidie wordt niet besteed aan losse producties. Voor elk productie worden er bij diverse overheden en fondsen de noodzakelijke gelden aangevraagd. Beeldlijn creëert met zijn producties landelijke media-aandacht voor Groningen in de breedste zin van het woord.

Conclusie en advies

De commissie is, gezien de beperkte personele en financiële middelen van de stichting, licht bezorgd over de realisatie van de ambitieuze beleidsvoornemens maar is in grote lijnen positief over de plannen van de stichting. Beeldlijn levert een kwalitatief hoogwaardige bijdrage aan de provinciale doelstellingen. Het imago van Groningen en haar cultuur wordt door Beeldlijn versterkt. De commissie adviseert positief.

8. STICHTING LITERAIRE ACTIVITEITEN GRONINGEN

Algemeen

In 2009 is de Stichting Literaire Activiteiten Groningen opgericht (hierna: SLAG). De SLAG bundelt de krachten van de twee Groningse poëziefestivals Dichters in de Prinsentuin en de Poëziemarathon en ondersteunt nieuwe literaire initiatieven zoals het prozafestival Het Grote Gebeuren. De stichting biedt op haar website een literaire agenda en onderhoudt contact met organisatoren in het literaire circuit in de rest van het land.

Voor de beleidsperiode 2013-2016 wordt een bijdrage gevraagd van € 60.000. De totale omzet bedraagt jaarlijks € 130.500.

Beleid

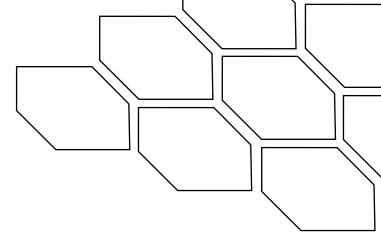
De Stichting Literaire Activiteiten Groningen wil de positie van Groningen als literair centrum benadrukken en versterken. Men wil de Groningse taal en literatuur levend houden en plaatsen in de context van de professionele Nederlandse literatuur. De organisatie wil een professionele ondersteuning bieden aan een brede kwaliteitsprogrammering, ook los van de festivals, en aan participatie van deelnemers en publiek. Door de krachten te bundelen ziet de SLAG betere kansen voor landelijke fondsenwerving. De organisatie wil meer activiteiten ontwikkelen die de zichtbaarheid van de literatuur door het jaar heen vergroten en ze wil samenwerken met initiatieven in de andere Noordelijke provincies. Er wordt nauw samengewerkt met Marketing Groningen aan de (landelijke) promotie van de poëziefestivals maar ook aan de ontwikkeling van nieuwe literaire activiteiten, zoals een jaarlijks cultureel tuinenevenement.

Beoordeling

De commissie heeft vertrouwen in de kwaliteit van de organisatie en van de activiteiten. De bundeling van krachten is een goede stap maar ze moet niet ten koste gaan van de oorspronkelijke bevoegdheid en de diversiteit. Daaraan ontleent de Groningse literaire sector voor een deel zijn kracht en zijn authentieke karakter. De organisatie heeft oog voor het publieksbereik en werkt op het gebied van marketing goed samen met diverse lokale en landelijke partners. De festivals trekken geen groot maar wel een breed publiek, zowel uit de provincie als uit de rest van het land. Er is aandacht voor inbedding in de regio onder andere door aanbod op erfgoedlocaties. Uitbreiding naar Drenthe lijkt de commissie geen eerste prioriteit.

Conclusie en advies

Bij deze nieuwe organisatie, de Stichting Literaire Activiteiten Groningen, is het literaire aanbod in de provincie in goede handen. De festivals leveren een kwalitatief hoogwaardige bijdrage aan de provinciale doelstellingen. Het advies van de commissie is positief.

9. DE NOORDERLINGEN

Algemeen

De Noorderlingen is een theaterwerkplaats die talentvolle jongeren in de noordelijke regio ondersteunt in hun ontwikkeling naar een professionele theaterloopbaan door middel van trainingen en het maken van voorstellingen. Ook is De Noorderlingen een productiehuis voor vernieuwend jongerentheater. De Noorderlingen is een relatief kleine organisatie. De toelatingseisen zijn hoog. De productiegroep wordt jaarlijks samengesteld uit de meest getalenteerde jongeren die een jaar lang intensief werken aan ongeveer vier producties. Er is een goede samenwerking met verschillende theater- en festivalorganisaties in de stad en in de rest van Nederland.

In de beleidsperiode 2009-2012 ontvangt De Noorderlingen een structurele jaarlijkse provinciale subsidie van € 100.600. Voor de komende periode vraagt men € 119.721. De totale omzet bedraagt € 396.198 op jaarbasis.

Beleid

De belangrijkste doelstelling van De Noorderlingen is en blijft, ook in de beleidsperiode 2013-2016, de talentontwikkeling van jonge mensen op het gebied van toneel en theater. Daartoe worden op hoog niveau voorstellingen gemaakt die met beide voeten in de maatschappij staan, die als spiegel dienen en kritisch zijn, maar ook troost bieden en hoop, poëzie, romantiek en die soms verontrustend zijn. Er wordt extra aandacht besteed aan het bereiken van een jong publiek (vanaf 15 jaar). Door middel van intensieve lessen en trainingen worden jongeren begeleid in het ontwikkelen van kwaliteiten en technieken die voor de acteur en theatermaker noodzakelijke basisvaardigheden zijn. Het ambachtelijk vakmanschap staat hoog in het vaandel. Daarnaast worden de jongeren gestimuleerd in het ontwikkelen van een eigen kijk op de wereld waarmee ze hun visie, keuzemogelijkheden en persoonlijkheid verder kunnen verbreden. Naast het trainingsprogramma voor de ongeveer 45 getalenteerde jongeren, wordt jaarlijks de productiegroep geformeerd. Deze topgroep bestaat uit jongeren die hun talent gedurende langere tijd hebben bewezen en inmiddels in het bezit zijn van hun middelbare schooldiploma, liefst op Havo- of Vwo-niveau. Een theaterseizoen lang biedt De Noorderlingen hun de kans om onder begeleiding van professionele regisseurs te acteren en theater te maken. Voor deze jongeren betekent dit na jarenlange en gedegen trainingen binnenshuis de confrontatie met het publiek en de voorbereiding op de toelatingsexamens voor de erkende theateropleidingen in Nederland en België.

Beoordeling

De Noorderlingen is een van de belangrijkste vooropleidingen van het land. Ze brengt jong talent op theatergebied bij elkaar en heeft een voorbeeldfunctie voor andere jeugdtheateropleidingen. Doordat De Noorderlingen een actief alumni-beleid voert, blijven de oud-studenten die inmiddels professionals zijn geworden, terugkomen naar Groningen. Zij houden een binding met de stad Groningen, wat De Noorderlingen uniek maakt. De commissie signaleert dat De Noorderlingen bij uitstek een ambassadeur voor Groningen zou kunnen zijn. Dat is deels al zo, maar het zou beter zichtbaar gemaakt kunnen worden. De financiële onderbouwing van het beleidsplan van De Noorderlingen is helder, al vindt de commissie dat er efficiënter gewerkt zou moeten worden, zeker waar het gaat om de beheerskosten. De commissie is van mening dat De Noorderlingen wel erg op de overheden leunt; zij vraagt zich dan ook af of het niet mogelijk is om de ouders in financiële zin actiever bij de instelling te betrekken. Daarnaast vindt de commissie het van belang dat de Noordelijke overheden voor het voortbestaan van deze belangrijke schakel in de theaterketen in overleg gaan met de landelijke overheid teneinde een alternatieve wijze van financiering als theaterschoolvooropleiding te vinden.

Conclusie en advies

De commissie is van mening dat De Noorderlingen als instelling in het voortraject van de professionele theateropleidingen niet meer weg te denken is uit het Groningse culturele landschap. Hoewel De Noorderlingen niet voldoet aan het criterium borgen en versterken van de regionale identiteit en zich evenmin richt op bezoekers van buiten de provincie, meent de commissie dat die aspecten ruimschoots worden gecompenseerd door de ambassadeursfunctie van De Noorderlingen voor stad en provincie en haar bijdrage aan leef- en vestigingsklimaat. De commissie oordeelt daarom positief.

10. JONGE HARTEN FESTIVAL

Algemeen

Het Jonge Harten Festival is een achtdaags jongerentheaterfestival voor een publiek van 14 tot 26 jaar. Het vindt jaarlijks plaats in stad en provincie Groningen. Het festival bestaat sinds 1989 en heeft artistieke samenwerkingsverbanden in Nederland, België en daarbuiten. De programmering is een mix van professionele en semi-professionele voorstellingen. Jonge Harten brengt makers in contact met jong publiek en stelt jonge kunstenaars in de gelegenheid nieuw materiaal te ontwikkelen.

In de beleidsperiode 2009-2012 ontvangt het festival een provinciale subsidie van € 17.000 per jaar. Voor de komende periode wordt een bijdrage gevraagd van € 19.000. De omzet bedraagt € 350.500 op jaarbasis.

Beleid

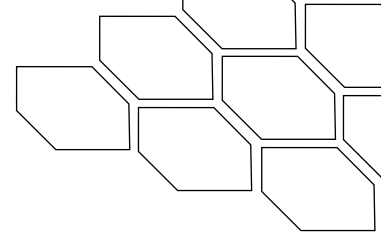
Met het oog op de kwaliteitsbewaking zoekt Jonge Harten de groei in de komende periode eerder in een hogere bezettingsgraad en meer speelbeurten per locatie dan in meer titels en meer activiteiten. Er wordt gekeken naar nieuwe locaties zoals de grote zaal van het Noord Nederlands Toneel en Het Kielzog in Hoogezand. De programmering en educatieve activiteiten worden gedifferentieerd per doelgroep aangeboden. Het festival heeft als beleid het uitgangspunt “door en voor jongeren” niet alleen in het aanbod maar in alle lagen van de organisatie door te voeren.

Beoordeling

De commissie heeft vertrouwen in de kwaliteit van het festival en de organisatie. Jonge Harten is een actieve netwerkorganisatie die blijk geeft van cultureel ondernemerschap en haar kennis deelt met anderen in het veld, ook buiten de grenzen van de provincie. Doelstellingen voor publieksbereik zijn gekwantificeerd in een gedetailleerd marketingplan. Voor het publieksbereik is men tot nu toe zwaar afhankelijk van de doelgroep scholieren en die is kwetsbaar door het binnenkort wegvallen van de cultuurvouchers. Het beleidsplan formuleert nog geen duidelijke marketingstrategie voor de beoogde nieuwe doelgroep jong volwassenen/studenten. Het publieksbereik is vanwege de doelgroep jongeren vooral regionaal. De uitstraling van het festival en de media-aandacht zijn wel bovenlokaal. Het festival trekt landelijk publiek uit de professionele doelgroep. Er is waardering voor wat de organisatie met een kleine staf en veel vrijwilligers weet te realiseren.

Conclusie en advies

Het Jonge Harten Festival combineert een goed publieksbereik van jongeren en studenten met een landelijke uitstraling. Het behoort tot de beste festivals in zijn soort en draagt zodoende bij aan het positieve beeld van de provincie Groningen. Hoewel educatie, talentontwikkeling en participatie geen provinciale subsidiecriteria meer zijn, roept de commissie toch op om de economische betekenis van aanbod voor de jeugd in het kader van leefbaarheid en vestigingsklimaat niet uit het oog te verliezen. Het advies van de commissie is positief.

11. URBAN HOUSE

Algemeen

De Stichting Urban House biedt met een festival en werkplaats ruimte aan de ontwikkeling en presentatie van urban disciplines in Groningen. De organisatie bestaat sinds 2003 en richt zich op presentatie en programmering van lokale events en het landelijke festival Urban Attraction. De Urban Academy biedt workshops, masterclasses, meet & greets, excursies, cursussen, trainingen en projecten op het gebied van de urban arts. UrbanNet is steunpunt voor advies en draagt bij aan netwerkvorming.

In de huidige beleidsperiode ontvangt Urban House een provinciale subsidie van € 30.000 per jaar. Voor de periode 2013-2016 wordt een bedrag gevraagd van € 70.000 (€40.000 voor het festival en € 30.000 voor de Academy). De omzet bedraagt € 373.500 op jaarbasis.

Beleid

Urban House wil Urban Attraction verder ontwikkelen tot een toonaangevend urban arts festival met landelijke uitstraling. Het festival heeft de stap gemaakt van een gratis festival naar een betaald evenement. Dat betekende een koerswijziging en een iets hogere drempel. Om meer en landelijk publiek te trekken worden programmering en marketing niet alleen op de underground scene maar vooral op het brede urban publiek gericht. Actief burgerschap en culturele diversiteit zijn basiswaarden van Urban House. Organisatorisch komt er een scherpere scheiding tussen festivalorganisatie en ontwikkelingsfunctie. Met de Academy is Urban House diep geworteld in de Groningse urban scene. De output van de Academy is op onderdelen te zien in het festival, zowel qua programmering als in de organisatie. Van het battleproject bijvoorbeeld vinden de ontwikkelonderdelen in het voortraject plaats en zijn de eindpresentaties op het festival te zien.

Beoordeling

De commissie heeft vertrouwen in de professionaliseringsslag die de organisatie maakt. De organisatie wordt breed gedragen door de bottom up benadering en brede inzet van vrijwilligers uit de urban scene. Urban House is actief in het landelijk urban netwerk en werkt in Groningen samen met andere kunstinstellingen, welzijnsorganisaties en scholen. De worteling in de lokale scene en activiteiten van de Urban Academy staan garant voor een brede Groningse achterban. Het festival laat het hele spectrum aan urban disciplines zien. Met de programmering van een aantal grote namen heeft het festival potentie om landelijk publiek te trekken. De marketing is eigentijds en maakt intensief gebruik van sociale media.

Conclusie en advies

De commissie heeft vertrouwen in de groeiende kwaliteit van de activiteiten en organisatie van Urban House. Talentontwikkeling en de activiteiten van de Urban Academy behoren niet meer tot de provinciale subsidiedoelstellingen. De commissie concludeert daarentegen dat het festival Urban Attraction wel voldoet aan de economische criteria. Het festival draagt op eigen wijze bij aan de diversiteit in het cultuuraanbod en de uitstraling en aantrekkingskracht van Groningen voor een jong publiek. De commissie adviseert over dit onderdeel van de aanvraag positief.

12. HAYDN JEUGD STRIJKORKEST

Algemeen

Het Haydn Jeugd Strijkorkest is een orkest voor jong talent uit de Noordelijke provincies. Het orkest bestaat sinds 1989 en wordt geleid door dirigent Jan-Ype Nauta. De instelling heeft als doel getalenteerde jonge strijkers in de leeftijd van 9 t/m 19 jaar op te sporen en te begeleiden en gezamenlijk een hoog muzikaal niveau te bereiken. Het orkest biedt een training en geeft concerten in ensembleverband.

Het Haydn Jeugd Strijkorkest ontving eerder incidentele projectsubsidies van de provincie Groningen. Voor de periode 2013-2016 wordt aan de provincie een bijdrage gevraagd van € 20.000 per jaar. De omzet bedraagt €187.500 op jaarbasis.

Beleid

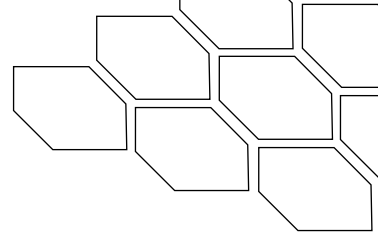
Speerpunt van het Haydn Jeugd Strijkorkest is het geven van training in ensemblespel. Daarnaast wordt brede aandacht besteed aan sociale en organisatorische vaardigheden. De lat ligt hoog en het repertoire is breed, van Locatelli tot Shostakovitch. Voor de periode 2013-2016 staan een compositieopdracht en een project met jonge singer-songwriters gepland. Kamerconcerten en concertreizen door Europa bieden de orkestleden de mogelijkheid hun ervaring te verbreden. Er worden schoolconcerten gegeven in samenwerking met de Groningse Schoolvereniging. De jaarlijkse cd/dvd-opnames komen tot stand met hulp van een sponsor en worden in Nederland en België verspreid.

Beoordeling

Het orkest heeft een voor Nederland vrij unieke plaats in de keten talentontwikkeling klassieke muziek. De organisatie wordt gedragen door een kleine professionele leiding met de inzet van ouders en orkestleden zelf. De kwaliteit is hoog mede door inspanningen van leden en oud-leden. Er zijn heel wat toonaangevende Nederlandse musici uit het orkest voortgekomen. Het Haydn Jeugd Strijkorkest voorziet iedere twee weken in een laagdrempelig en inspirerend concertprogramma. Het publieksbereik is vooral regionaal. Landelijk en internationaal (op festivals) vervult het orkest een kleine maar waardevolle ambassadeursfunctie.

Conclusie en advies

Talentontwikkeling behoort niet meer tot de provinciale subsidiecriteria. Gelet op de economische waarde van talentontwikkeling en creativiteit, levert het Haydn Jeugd Strijkorkest een bijdrage aan het imago van Groningen als provincie waar het mogelijk is talent op professionele wijze tot bloei te laten komen. Op deze wijze draagt het HJSO bij aan een positief beeld van Groningen en daarmee aan een goed vestigingsklimaat. Het advies van de commissie is positief.

13. PETER DE GROTE FESTIVAL

Algemeen

Het Peter de Grote Festival -- in 1997 ontstaan uit de muzikale samenwerking tussen de conservatoria van St. Petersburg en Groningen -- is een jaarlijks internationaal kamermuziekfestival dat in juli/augustus in de noordelijke provincies plaatsvindt. Naast concerten is er een programma met lezingen, arrangementen, excursies en een internationale Summer Academy. Het festival wordt georganiseerd door een afzonderlijke stichting die weliswaar nauw verweven is met het Prins Claus Conservatorium. De artistieke leiding is in handen van de pianist Rian de Waal en er wordt gewerkt met internationale musici, waarvan een groot deel ook docent is aan het Prins Claus Conservatorium. Het festival werkt op het gebied van programmering, productie en marketing samen met diverse partners in Groningen en ook internationaal.

In de huidige beleidsperiode ontvangt het Peter de Grote Festival een jaarlijkse provinciale subsidie van € 37.500. Voor de periode 2013-2016 wordt een bijdrage gevraagd van € 45.000. De omzet van het festival bedraagt € 468.479 per jaar.

Beleid

Er is sprake van een thematische programmering die grote namen combineert met jong talent. Kenmerkend is het gebruik van karakteristieke locaties. Het festival wisselt musici en programma's uit met de *Musikalischer Sommer* (Ostfriesland) en participeert in een internationaal netwerk. Op het gebied van marketing en promotie wordt de samenwerking met mediapartners en de samenwerking over de grens met de Ostfriesische Landschaft (Aurich), het Interreg-Programma (Eems-Dollard regio) en Nordconnect (samenwerkingsverband Noord-Nederland) geïntensiveerd. In samenwerking met Marketing Groningen worden arrangementen aangeboden die concertbezoek en toeristisch verblijf combineren. Er is een gedifferentieerd doelgroepenbeleid op leeftijd (ouderen, jongeren) en herkomst (provinciaal, landelijk, internationaal).

Beoordeling

Het festival levert zowel in de stad als in de provincie een belangrijke bijdrage aan het klassieke muziekaanbod. De concerten zijn van een hoog niveau en trekken publiek en toerisme naar stad en regio. De Summer Academy draagt bij aan de internationale festivalsfeer. De commissie prijst de rol van het Prins Claus Conservatorium in de organisatie maar wijst erop dat meer transparantie is geboden waar het de inzet van eigen personeel betreft en in het onderscheid tussen programmakosten van het festival en de Summer Academy. Het festival werkt goed samen, zowel inhoudelijk binnen de keten van de klassieke muziek als op het gebied van marketing en publieksbereik met diverse partners in de stad, in de eigen regio en over de grens. De internationale contacten dragen mede bij aan het imago van de provincie Groningen als muziekregio.

Conclusie en advies

Het festival voldoet aan de criteria die de provincie aan de kunsten stelt, zowel artistiek-inhoudelijk als wat de bijdrage aan promotionele en economische waarden betreft. De commissie adviseert positief.

14. GRAND THEATRE

Algemeen

Het Grand Theatre is een productiehuis en podium voor theater, dans en muziek. Het is als enige instelling van deze soort in de noordelijke provincies opgenomen in de basisinfrastructuur. Het Grand Theatre heeft talentontwikkeling en internationalisering als speerpunten van beleid. Het wil een theaterhuis zijn dat kiest voor het produceren, presenteren en ontwikkelen van de soms minder toegankelijke vormen van hedendaagse dans, theater en muziek. Het Grand Theatre is gefuseerd met de stichting Prime, podium en laboratorium voor hedendaagse muziek. Met de bundeling van expertise zal er energie worden gewerkt aan producties, festivals, talentontwikkeling en marketing.

Het Grand Theatre/Prime ontvangt in de periode 2009-2012 een structurele subsidie van de provincie van € 53.000 per jaar plus een bijdrage van € 90.000 via het Noordelijk Convenant. Zij vraagt voor de periode 2013-2016 een structurele jaarlijkse bijdrage van € 30.000. De totale omzet van het Grand bedraagt € 2.061.000 op jaarbasis.

Beleid

Het Grand Theatre wil podiumkunstenaars een mogelijkheid tot presentatie bieden op basis van inhoudelijke en persoonlijke betrokkenheid, waarbij kwaliteit, authenticiteit, ontwikkeling en vernieuwing als criteria gelden. De programmering is internationaal en interdisciplinair georiënteerd. Een optimale accommodatie is daarbij van belang. De ambities van het Grand richten zich in de komende beleidsperiode op het vergroten en intensiveren van de bestaande regionale, nationale en internationale contacten. Het theater zal daarbij worden geholpen door het in de afgelopen periode gestarte en ingevoerde marketingbeleid, waardoor de aandacht voor de activiteiten is vergroot. Samenwerking met lokale en regionale instellingen als het Jonge Hartenfestival, Noorderzon, de Noorderlingen, Eurosonic, de Citadel, het NND en De Oosterpoort betekent een versterking van de platformfunctie van het Grand Theatre in de noordelijke regio. Van de provincie wordt specifiek een bijdrage gevraagd in de verdere ontwikkeling van het project GT-Grenzeloos en daarbij een vergelijkbare bijdrage in het Primefestival *SoundsOfMusic*.

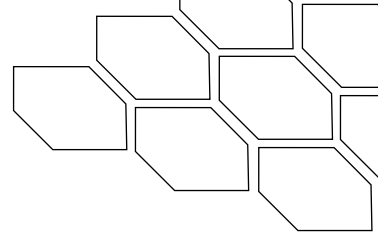
Beoordeling

De algemene indruk van de activiteiten van het Grand Theatre is positief. In het beleidsplan wordt duidelijk en overtuigend aangegeven waaruit die kwaliteit vooral bestaat. Zowel nationaal als internationaal is het productiehuis onder leiding van artistiek leider Jan Stelma een begrip. Het Grand Theatre is een innemend productiehuis, het vervult bij uitstek een rol in verbindingen met diverse disciplines, nationaal en internationaal, niet in de laatste plaats doordat het in staat is om toptalent aan zich te binden. De commissie onderschrijft de noodzaak tot verdere professionalisering. Ondanks de beperkte middelen is er sprake van een goede organisatie.

Hoewel het Grand Theatre niet optimaal voldoet aan de eisen van borgen en versterken van de regionale identiteit, is er zeker sprake van een evidente landelijke en internationale uitstraling die een belangrijke bijdrage levert aan het imago van Groningen. Voor de regionale identiteit is er GT-Grenzeloos en de samenwerking met lokale makers en het noordelijk circuit. Er is sprake van een goede spreiding tussen stad en platteland. Het Grand heeft in zijn beleid ook aandacht voor andere dan artistieke aspecten zoals duurzaamheid. Het Grand trekt als productiehuis veel bezoekers van buiten de provincie.

Conclusie en advies

De commissie is van mening dat het Grand Theatre een belangrijke rol vervult als ontwikkelaar van toptalent zowel regionaal, nationaal als internationaal. Qua uitstraling levert het theater een positieve bijdrage aan het imago van Groningen. Daarnaast heeft het een belangrijke magneetfunctie voor de regio door de verbindingen met lokale organisaties. De commissie adviseert positief over de gevraagde bijdrage. Deze betreft overigens slechts een zeer gering percentage van de totale inkomsten. Een deel van het gevraagde bedrag betreft het Noordelijk Convenant. Het is onzeker of dat er weer komt en over dat aspect spreekt de commissie zich niet uit.

15. PRINSES CHRISTINA CONOURS

Algemeen

Het Prinses Christina Conours (hierna: PCC) zet zich met een muziekconours voor talentvolle jonge musici en een breed educatief programma landelijk in voor de promotie van klassieke muziek en jazz onder jongeren tussen de 12 en 19 jaar. De aanvraag betreft uitsluitend de organisatie van de jaarlijkse regionale voorronde van het conours in De Oosterpoort in Groningen.

In de huidige beleidsperiode ontvangt het PCC een jaarlijkse provinciale subsidie van € 5.700. Voor 2013-2016 wordt aan de provincie een bedrag gevraagd van € 8.000. De omzet bedraagt € 128.000 per jaar.

Beleid

De doelstelling van het conours is om het speelplezier van jongeren bij het maken van klassieke muziek en jazz te vergroten onder het motto “meedoen is belangrijker dan winnen”. Deelnemers worden jaarlijks door middel van een breed opgezette campagne in het voortgezet onderwijs en via muziekscholen en andere organisaties in het land geworven. Voor de komende beleidsperiode streeft men naar 90-100 deelnemers per voorronde. Het PCC hecht veel waarde aan persoonlijke aandacht. Kandidaten doen mee aan een uitgebreid programma dat behalve uit musiceren ook uit een masterclass en gesprekken met juryleden bestaat. Doel is de liefde voor de klassieke muziek aan te wakkeren en het persoonlijke spel op een hoger plan te brengen. Naast het conours ontwikkelt het PCC muziekeducatie projecten: de Classic Express, Kies je Instrument en Bennie Brilljant hebben een breed bereik. Nieuw voor deze beleidsperiode is het Prinses Christina Conours Junior en de interactieve televisieserie Classic Express op Reis.

Beoordeling

De commissie heeft vertrouwen in de organisatie en de kwaliteit van het Prinses Christina Conours. Het festival past goed in de keten talentontwikkeling klassieke muziek. De voorronde in Groningen trekt behalve Groningers ook publiek uit de andere Noordelijke provincies. Dat is niet groot in aantal en bestaat voor een belangrijk deel uit familie en vrienden van de deelnemers. De media-aandacht voor de voorronde is regionaal. De commissie heeft veel waardering voor de rol die het PCC speelt in de muziekeducatie alsook voor het ondernemerschap en de innovatiedrang op dat gebied. Die activiteiten vinden ook hun weg naar Groningen al is de uitstraling ervan eerder landelijk. Er is hier geen sprake van het borgen van de Groningse identiteit.

Conclusie en advies

Talentontwikkeling en educatie behoren niet meer tot de provinciale subsidiecriteria voor de professionele kunsten. Het culturele landschap voorziet in een aantal activiteiten op het gebied van klassieke muziek en talentontwikkeling die meer regionaal geborgd zijn. Hoewel de kwaliteit en de educatieve activiteiten van het Prinses Christina Conours zeer worden gewaardeerd, adviseert de commissie het subsidieverzoek niet te honoreren.

16. HAYDN MUZIEK FESTIVAL

Algemeen

Het Haydn Muziek Festival organiseert sinds 1993 jaarlijks een klassieke muziekfestival voor kinderen tot en met 12 jaar. De organisatie wordt gedragen door een artistiek leider, het bestuur en vele vrijwilligers. Kinderen uit de drie Noordelijke provincies, die minimaal twee jaar muzikles hebben, kunnen zich aanmelden. Jaarlijks doen er ongeveer 80 tot 90 kinderen mee. De voorrondes (twee dagen) vinden afwisselend in Friesland, Groningen of Drenthe plaats. De finale is steeds in de kleine zaal van De Oosterpoort in Groningen. De juryleden zijn beroepsmusici, muziekdocenten en -pedagogen en komen uit heel Nederland.

In de periode 2009-2012 ontvangt het festival een jaarlijkse provinciale subsidie van € 2.300. Voor 2013-2016 wordt aan de provincie een bijdrage gevraagd van € 4.800. De totale omzet bedraagt € 18.840 op jaarbasis.

Beleid

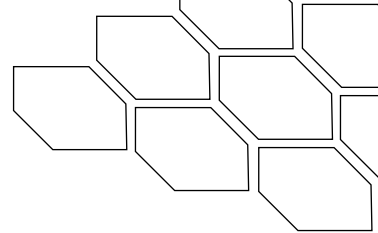
Het Haydn Muziek Festival streeft naar een combinatie van een hoog muzikaal niveau met ontspannen musiceren en het plezier dat daarbij hoort. Deelname is laagdrempelig. De podiumervaring en begeleiding door een professionele jury zijn een bijzondere en leerzame ervaring. Het streven is naar een professioneel geleide organisatie waarbij ouders en vrijwilligers sterk worden betrokken.

Beoordeling

De commissie waardeert het festival en heeft vertrouwen in de organisatie. Het Haydn Muziek Festival vormt de eerste schakel in de keten van activiteiten op het gebied van talentontwikkeling in de klassieke muziek. Er zijn verbindingen met het Haydn Jeugd Strijkorkest, het Prins Claus Conservatorium, muziekscholen en muziekpedagogen. Het Haydn Muziek Festival is een kleinschalige activiteit die sterk is verankerd in de regio. Het publieksbereik is klein en beperkt zich tot de Noordelijke provincies. Het publiek bestaat voor een groot deel uit ouders en vrienden van de deelnemers. De media-aandacht is regionaal. Er is geen sprake van economische meerwaarde in de zin van bezoekersaantallen. De zichtbaarheid en uitstraling voor Groningen zijn beperkt.

Conclusie en advies

Talentontwikkeling en educatie behoren niet meer tot de provinciale subsidiecriteria voor de kunsten. De commissie heeft ook naar de economische waarde van talentontwikkeling en creativiteit gekeken, maar constateert dat het culturele landschap al voorziet in andere organisaties die die waarde meer koppelen aan landelijke uitstraling en bereik. Daarom adviseert de commissie het subsidieverzoek niet te honoreren.

17. NOORD NEDERLANDS ORKEST

Algemeen

Het Noord Nederlands Orkest is een symfonieorkest dat onderdeel uitmaakt van de rijksgesubsidieerde landelijke basisinfrastructuur. Chef-dirigent Michel Tabachnik wordt met ingang van het seizoen 2011-2012 opgevolgd door de Engelse dirigent Stefan Asbury.

In de periode 2009-2012 ontvangt het orkest een jaarlijkse structurele provinciale bijdrage van € 20.000. Voor de periode 2013-2016 vraagt men € 30.000 aan. De totale omzet bedraagt € 7.108.052 per jaar.

Beleid

Het NNO karakteriseert zichzelf als “een eigenzinnig en ietwat eigenwijs orkest dat er van houdt om grenzen te verleggen”. Het orkest streeft naar een muzikaal hoog uitvoeringsniveau. Het wil met een vooruitstrevende en veelzijdige programmering die ook nationaal de aandacht trekt een zo groot mogelijk publiek in en buiten zijn speelgebied in aanraking brengen met de veelzijdigheid van symfonische muziek.

Kernpunten van het nieuwe beleid zijn het verhogen van de spelkwaliteit, een onderscheidende en ondernemende programmering en het zoeken naar nieuw publiek. Er wordt gestreefd naar een versterking van de noordelijke worteling om de banden met de regio aan te halen en er is veel aandacht voor grootschalige educatieve projecten. De subsidieaanvraag betreft alleen de educatie.

Beoordeling

De commissie constateert dat het orkest geen beleidsplan heeft ingediend maar een zelfevaluatie. Zij is niet in staat dit document als beleidsplan te beoordelen. Het NNO is qua vakmanschap een goed orkest en het heeft een groot publieksbereik. De ingediende zelfevaluatie is echter weinig sprankelend en getuigt niet van een oorspronkelijke visie. De marketingparagraaf is erg standaard. Wel voert het orkest bewust beleid om een nieuw en jong publiek binnen te halen (bijvoorbeeld met het Pink Floyd-project en het project met DJ Armin van Buuren).

Conclusie en advies

De commissie concludeert dat de aanvraag op formele gronden niet kan worden gehonoreerd omdat een echt beleidsplan ontbreekt. Daarnaast ligt een structurele subsidiëring niet in de rede omdat educatie niet meer tot de provinciale kerncriteria behoort. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

18. JUNGLE WARRIORS

Algemeen

De Stichting Jungle Warriors Productions richt zich op het vernieuwen van jazz en geïmproviseerde muziek en op de integratie tussen de diverse muziekstijlen met de nadruk op jazz, pop en wereldmuziek. De stichting wil die vernieuwing realiseren door middel van concerten en door het vormen van een platform voor jong talent, gearriveerde musici en musici uit andere werelddelen. Naast het organiseren van concerten en het bieden van een platform maakt de stichting schoolvoorstellingen met muziek en dans, gecombineerd met uitgebreide workshops op middelbare scholen door heel Nederland. De stichting werkt alleen met freelancers. De artistieke en zakelijke leiding is in handen van Jan Kuiper.

De stichting ontvangt in de beleidsperiode 2009-2012 een jaarlijkse provinciale subsidie van € 50.000. Voor de periode 2013-2016 vraagt men jaarlijks € 150.000 aan. De totale omzet op jaarbasis bedraagt € 450.000.

Beleid

Voor de periode 2013-2016 heeft de Stichting Jungle Warriors de volgende specifieke beleidsdoelstellingen:

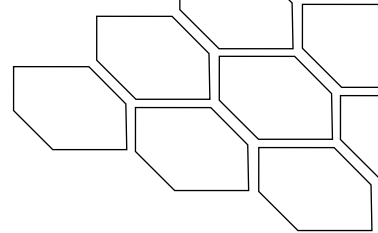
- Samenwerken: de Jungle Warriors wil intensiever gaan samenwerken met andere noordelijke organisaties zoals New Attraction. Voor deze organisatie verzorgt men alle educatie op het gebied van urbanmuziek en -dans.
- E-learning en jeugdeducatie: de Jungle Warriors wil een aanjaagfunctie vervullen op het gebied van E-learning en wil de kennis en expertise op het gebied van educatie verder verbreden. De samenwerking met een aantal muziekscholen uit de provincie Groningen en met de Stedelijke Muziekschool in de stad wordt geïntensiveerd.
- Het verhaal van Groningen: in samenwerking met het Noord Nederlands Orkest wil de stichting het verhaal van Groningen gaan vertellen in de vorm van De Groninger Symfonie.
- Participatie: de Jungle Warriors wil amateurs, scholieren en het publiek nog actiever bij haar projecten betrekken door middel van de zogenoemde meester-gezelfformule.
- Regionale inbedding: de stichting heeft het plan om de festivals Guitar heaven en twee kleinere regionale festivals in het Westerkwartier te klusteren. Met gecombineerde pr wordt een grotere landelijke uitstraling verwacht.

Beoordeling

De commissie heeft waardering voor het werk van artistiek leider Jan Kuiper. Hij is de stuwende kracht achter de Stichting Jungle Warriors Productions en heeft een goede reputatie opgebouwd als muzikant. Uit zijn beleidsplan spreekt een holistische benadering waarbinnen alles met alles samenhangt. Het is echter ook onduidelijk waar de aanvraag zich precies op toespitst. De organisatie is sterk rond één persoon gebouwd; dat maakt haar weinig transparant en kwetsbaar. Het werk van Jan Kuiper als gitarist en cultureel ondernemer heeft landelijke uitstraling en erkenning. Het aanbod van de Jungle Warriors heeft echter geen landelijk bereik. Alleen op het onderdeel *De Groninger Symfonie* is er sprake van borging en versterking van de regionale identiteit. Er is geen communicatieplan en het is niet duidelijk of en hoe de organisatie zich inzet om de groei van bezoekers van buitenaf te realiseren. De begroting maakt onvoldoende inzichtelijk waarvoor de verdrievoudiging van het gevraagde subsidiebedrag is bedoeld.

Conclusie en advies

De commissie heeft veel waardering voor de inzet van de Jungle Warriors op het gebied van educatie. Educatie en participatie zijn echter niet langer speerpunten in het provinciaal cultuurbeleid. In combinatie met de zorg van de commissie over de transparantie en de kwaliteit van de organisatie is het oordeel van de commissie negatief.

19. RAGAMALA NADA YOGA

Algemeen

De Stichting Ragamala Nada Yoga organiseert in het Noorden van Nederland concerten van klassieke Indiase muziek en daaraan verwante andere Aziatische muzikale stromingen. De stichting plaatst een agenda voor Noord-Nederland op de eigen website en maakt soms gebruik van een mailinglijst. Ragamala Nada Yoga wil een publiek bereiken dat is geïnteresseerd in concerten met klassieke Indiase muziek, uitgevoerd in een intieme en contemplatieve setting. Dat de stichting spreekt van een spirituele en muzikale ontmoeting tussen publiek en musici geeft goed aan wat zij beoogt. Een deel van het Ragamala-publiek wordt gevonden in de hoek van beoefenaars van yoga, meditatie en wellness.

In de beleidsperiode 2009-2012 heeft de Stichting Ragamala Nada Yoga geen provinciale subsidie ontvangen maar heeft zij regelmatig met succes een beroep gedaan op het Incidentenbudget van de Kunstraad Groningen. Voor de aankomende beleidsperiode vraagt de stichting een bijdrage van € 10.000 per jaar. De totale omzet bedraagt € 29.000 op jaarbasis.

Beleid

De stichting geeft in het beleidsplan voor de aankomende periode aan dat zij in de provincie verbindingen wil leggen met kleine organisaties en mensen die actief zijn op het gebied van de Indiase cultuur. Er is contact met een organisatie voor ontwikkelingssamenwerking en een groep die een cursus over India aan de Volksuniversiteit volgt. Daarnaast is er veelvuldig contact met yoga- en meditatiecentra om het werk van de stichting te promoten. Er ligt een plan om te komen tot een samenwerking met kleine podia in de provincie die kleinschalige, kwalitatief goede concerten organiseren.

Beoordeling

De commissie vindt de programmatische inhoud van de activiteiten van de Stichting Ragamala Nada Yoga interessant. Die vormt zeker een aanvulling op het aanbod. Er is echter sprake van een kleine doelgroep met een heel beperkt bereik, in 2010 vier concerten à 60 bezoekers. De commissie is van mening dat er geen sprake is van borgen en versterken van de regionale identiteit.

Conclusie en advies

De commissie waardeert de activiteiten van de Stichting Ragamala Nada Yoga. De artistiek-inhoudelijke kant van het aanbod staat niet ter discussie. Wel is de activiteit te kleinschalig voor een structurele bijdrage en is er geen sprake van een bijdrage aan de economische en promotionele waarde van Groningen. Daarom adviseert de commissie het subsidieverzoek niet te honoreren.

20. MUZIEK OVER GRONINGEN

Algemeen

De Stichting Muziek over Groningen stelt zich ten doel kwalitatief goed gecomponeerde en uitgevoerde popmuziek te programmeren. De stichting ondersteunt bestaande projecten en neemt zelf initiatief tot nieuwe projecten. De afgelopen jaren ondersteunde de stichting onder meer het Gideonfestival, het Groninger showcasefestival Groningsch peil en tijdens Eurosonic/Noorderslag A Rocket Ride to Grunn City Music Planet. Drijvende kracht achter de organisatie is artistiek leider en programmeur Chris Garrit.

De Stichting Muziek over Groningen is een nieuwe aanvrager die voor de komende beleidsperiode een bedrag van € 90.000 per jaar vraagt. De totale omzet bedraagt € 443.800 op jaarbasis.

Beleid

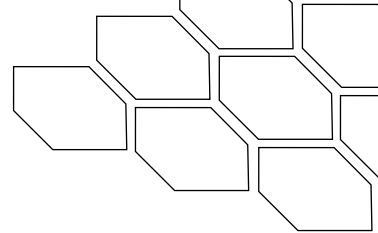
De Stichting Muziek over Groningen richt zich de komende beleidsperiode vooral op samenwerking met bestaande organisaties op het gebied van popmuziek en jeugdcultuur in stad en provincie Groningen. Naast de bestaande drie projecten is de stichting bezig om twee nieuwe concepten te ontwikkelen waaronder een project om masterclasses te organiseren in samenwerking met internationaal bekende topmusici uit de popwereld. Deze masterclasses zijn bedoeld voor regionale artiesten en gedreven regionaal talent. Daarnaast wordt een mobiel duurzaam podium op basis van een touringcar met duurzame energievoorzieningen ontwikkeld in samenwerking met diverse onderwijsinstellingen, zoals het Noorderpoortcollege en het Alfacollege. Dit mobiele podium kan worden ingezet waar een podium ontbreekt.

Beoordeling

De commissie vindt de Stichting Muziek over Groningen een prima initiatief en heeft waardering voor de activiteiten. De organisatie heeft de afgelopen jaren bewezen op projectbasis een positieve bijdrage te kunnen leveren aan het popklimaat in Groningen. Toch is de commissie van oordeel dat het voorliggende beleidsplan inhoudelijk gezien wel een heel grote stap is. De organisatie werkt op marketinggebied samen met lokale en landelijke partners en de activiteiten van de stichting sluiten goed aan bij het thema Groningen Popstad. De uitstraling is echter relatief beperkt. Het borgen en versterken van de regionale identiteit is nauwelijks aan de orde, evenals de spreiding en de participatie.

Conclusie en advies

De commissie waardeert de inspanningen van de Stichting Muziek over Groningen om het popklimaat in Groningen verder te verbeteren. Een deel van de aanvraag heeft betrekking op educatie en talentontwikkeling. Deze aspecten behoren niet meer tot het provinciaal cultuurbeleid. In vergelijking met andere spelers in de popmuziek is de bijdrage van de Stichting Muziek over Groningen aan de provinciale doelstellingen beperkt. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

21. PRODUCTIEHUIS POPCULTUUR GRONINGEN

Algemeen

Het Productiehuis Popcultuur Groningen is opgericht in september 2007 en is een samenwerkingsverband van Vera, De Oosterpoort en Noorderslag. Samen met productiehuis de Popfabryk te Leeuwarden, waarmee de afgelopen jaren al een aantal projecten is gerealiseerd, is men bezig een vergaande vorm van samenwerking in Noord-Nederland te realiseren waarbij het uiteindelijk tot een fusie zal moeten komen.

Het gaat hier om nieuwe aanvrager. Voor de komende beleidsperiode vraagt men € 50.000 per jaar. De totale omzet bedraagt € 525.000 op jaarbasis.

Beleid

Het Productiehuis wil hoogwaardige popcultuur produceren, nieuwe initiatieven entameren, jong talent stimuleren en voorwaarden creëren om producties en evenementen op een hoogwaardige, eigenzinnige en professionele manier vorm te geven. Het wil een actieve rol spelen in de Groninger popmuziekscene, dat wil zeggen zelf talent scouten en jong talent stimuleren in de artistieke en professionele ontwikkeling. Het Noordelijk Overleg Cultuur signaleert dat er in het Noorden op dat gebied een lacune is. Ook de Raad voor Cultuur heeft men hierop gewezen. Omdat er naar verwachting binnen de basisinfrastructuur zwaar gaat worden bezuinigd, richt men zich tot de Noordelijke overheden voor cofinanciering waarbij het productiehuis een belangrijke schakel in de keten popmuziek beoogt te zijn waar het talentontwikkeling, innovatie en artistieke ontwikkeling betreft.

Beoordeling

De commissie is van mening dat een productiehuis voor popmuziek thuishoort in de basisinfrastructuur, zeker ook in combinatie met Friesland. Zij vindt deze ontwikkelingsfunctie van belang voor de popcultuur in het hele Noorden. Er zijn echter knelpunten ten aanzien van de provinciale criteria. Het Productiehuis is een serviceorganisatie die zelf geen publiek trekt. De kwaliteit van de projecten is wisselend, wat inherent is aan een werkplaats. De vestiging in Leeuwarden klinkt logisch in verband met de aanwezigheid van de Popacademie aldaar, maar het economisch belang voor Groningen wordt daarmee wel geringer.

Conclusie en advies

De commissie is van mening dat het Productiehuis Popcultuur Groningen maar in beperkte mate aan de criteria voldoet. Het is in de eerste plaats een projectorganisatie. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

22. OP ROAKELDAIS

Algemeen

De Stichting Festival Op Roakeldais organiseert jaarlijks een internationaal dans- en cultuurfestival in Warffum. In 2010 werd dit evenement voor de 45e keer georganiseerd. Op Roakeldais is daarmee het oudste internationale dans- en cultuurfestival in Nederland. De organisatie heeft een actief bestuur dat wordt ondersteund door een grote groep vrijwilligers. De programmering bestaat naast internationale volksdans uit een educatieprogramma voor basisscholen en een lokaal activiteiten- en workshopprogramma. Aan het volksdansfestival zijn in de loop van de tijd het Cultuurplein en Op Rikodais toegevoegd met een brede programmering waarmee ook een jong publiek wordt bereikt. Het publieksbereik is ongeveer 25.000 bezoekers in vijf dagen.

In de beleidsperiode 2009-2012 ontvangt Op Roakeldais een provinciale subsidie van € 12.300. Voor de periode 2013-2016 vraagt men een bedrag van € 12.500. De omzet bedraagt € 192.250 op jaarbasis.

Beleid

Voor de periode 2013-2016 wil Op Roakeldais de programma's Cultuurplein en Op Rikodais meer integreren in het festival met behoud van de eigen identiteit. Er wordt gekeken hoe het Volksdansbal en het Bal der Naties kunnen worden versterkt en men streeft naar meer actieve publieksparticipatie door workshops. Uitbreiding van de activiteiten wordt gezocht in andere cultuuruitingen zoals andere kunstvormen, meer actieve participatie en jamsessies met lokale musici en artiesten.

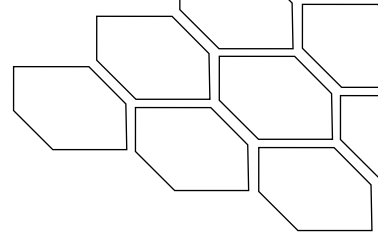
Het festival is betrokken bij een Europees project voor kennisontwikkeling en kennisdeling voor vrijwilligerswerk bij internationale dansfestivals. Het bestuur ziet mogelijkheden om meer inkomsten te genereren door het aantrekken van een nieuw en jong publiek en trekt een externe adviseur aan voor een sponsor- en marketingplan.

Beoordeling

Het festival vervult een functie in het aanbod van de folkloristische dans in Nederland en is als organisatie ingebed in de regio. Het trekt jaarlijks een breed, toegewijd publiek uit de Noordelijke provincies en daarbuiten. Er is degelijke kennis van het internationale aanbod. Het beleidsplan roept echter het beeld op van een versnipperde, weinig transparante organisatie die moeite heeft een inhoudelijke koers te bepalen. De wens om te vernieuwen en te verjongen wordt uitgesproken maar een heldere strategie hiertoe ontbreekt.

Conclusie en advies

Op Roakeldais is een sympathiek festival. De deelnemers zijn echter merendeels geen beroeps-kunstenaars. Verder behoren educatie en participatie niet meer tot de provinciale criteria voor de kunsten. De commissie adviseert daarom het subsidieverzoek niet te honoreren.

23. NOORD NEDERLANDSE DANS

Algemeen

Noord Nederlandse Dans (voorheen Galili Dance) is deel van de landelijke basisinfrastructuur. Het NND wil artistiek hoogwaardige eigentijdse dansproducties brengen en een breed publiek bereiken. Het gaat om het creëren van de emotionele abstracte dans die berust op technische perfectie en muzikaliteit. Er is plaats voor werk van belangwekkende choreografen uit binnen- en buitenland. Jaarlijks streeft men naar één grote zaalproductie en één midden/kleine zaalproductie die een grensverleggend karakter moet krijgen. Er zal sprake zijn van drie choreografen in residence, aangevuld met een aantal special events.

Het NND krijgt in de beleidsperiode 2009-2012 een jaarlijkse provinciale subsidie van € 20.000. Voor de aankomende periode 2013-2016 vraagt men € 25.000. De totale omzet bedraagt € 1.724.000 op jaarbasis.

Beleid

Het NND heeft de intentie een sterk hedendaags dansensemble te zijn. Naast de artistiek leider Stephen Shropshire worden ook andere choreografen aangetrokken. Beweging wordt gezien als expressiemiddel, vooral ondersteund door live muziek. De komende beleidsperiode wordt er meer aandacht besteed aan educatie en publieksbereik. Er wordt ingezet op talentontwikkeling door samenwerking met dansopleidingen. Om voeling te houden met het internationale danscircuit wil men actief streven naar deelname aan internationale festivals.

Beoordeling

De commissie constateert dat er bij de nieuwe artistieke leiding nog weinig sprake is van de ontwikkeling van een duidelijke visie. De commissie spreekt haar zorg uit over het feit dat het beoogde publieksbereik niet wordt gehaald. Er worden vraagtekens gezet bij de onderdelen marketing en promotie. De gevraagde subsidie bedraagt slechts een klein deel van de inkomsten en is bedoeld voor het aspect talentontwikkeling. Daarom wordt niet uitgebreid op het beleidsplan ingegaan.

Conclusie en advies

De bijdrage aan de marketing van Groningen door het NND is heel beperkt. Er zijn twijfels over het leggen van verbindingen en de aansluiting bij het veld. Het gevraagde bedrag, bedoeld voor talentontwikkeling en educatie, beslaat maar een heel klein deel van de begroting en dat deel valt niet meer onder de provinciale subsidiecriteria voor kunsten. De commissie adviseert daarom de aanvraag niet te honoreren.

24. CLUB GUY & RONI

Algemeen

De Stichting Dansvoorziening Noord maakt voorstellingen onder de naam Club Guy & Roni. Het danserscollectief van Guy Weizman en Roni Haver (oud-dansers van Galili Dance) heeft een internationaal voorstellingsprogramma en draagt op diverse fronten bij aan het regionale educatieaanbod. Voor de komende periode gaat Club Guy & Roni samenwerken met de danswerkplaats Random Collision. Samen vormen ze het Noordelijk Laboratorium. De aanvraag betreft het educatieproject Move It! van Club Guy & Roni en het Movement Research Project van Random Collision.

Voor de periode 2013-2016 wordt een provinciale bijdrage gevraagd van € 25.000. De omzet bedraagt € 197.000 op jaarbasis.

Beleid

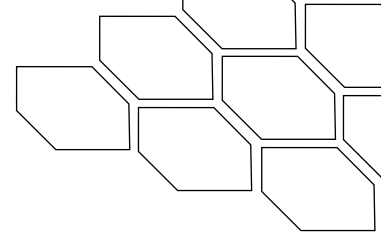
Het project Move It! is een innovatief en grootschalig participatieproject waarvoor Club Guy & Roni gaat samenwerken met het Noord Nederlands Orkest. Jaarlijks wordt met een geselecteerde groep middelbare scholieren (van 15 tot 18 jaar) een choreografie gemaakt die wordt uitgevoerd met live begeleiding van het NNO. Het project is geïnspireerd op de Sacre du Printemps van Royston Maldoom en de Berliner Philharmoniker uit 2003. Bij de eerste editie in 2011 staat het orkestwerk Petrouchka van Stravinsky centraal. Met het Movement Research Project beoogt Random Collision een uitwisselingsprogramma tussen choreografen en amateurs. Het project bestaat uit verschillende studioactiviteiten, zoals movement research classes, workshops, jam sessies en studiopresentaties. De activiteiten worden begeleid door choreografen die via korte residenties of als huischoreograaf betrokken zijn bij Random Collision.

Beoordeling

De commissie heeft veel vertrouwen in de kwaliteit en de uitstraling van Club Guy & Roni. Het danserscollectief werkt met diverse partners in Groningen samen en weet nieuw publiek enthousiast te maken voor de hedendaagse dans. De workshops en studioactiviteiten binnen het Movement Research Project zijn gericht op onderzoek en participatie. Het publieksbereik is strikt lokaal en beperkt. Van promotioneel economische waarde is geen sprake. Er is weinig relatie tussen de twee projecten en de samenwerking tussen Club Guy & Roni en Random Collision binnen het Noordelijk Laboratorium maakt een enigszins toevallige indruk.

Conclusie en advies

Educatie en participatie behoren niet meer tot de provinciale criteria voor structurele subsidiëring. De commissie is inhoudelijk enthousiast over het werk van Club Guy & Roni maar is niet overtuigd van de meerwaarde van het partnerschap met Random Collision. De aanvraag heeft bovendien een sterk projectmatig karakter. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

25. THEATER TE WATER

Algemeen

De Stichting Theater te Water brengt theater op plaatsen waar dat zelden te zien is en richt zich op een doelgroep die doorgaans niet het theater bezoekt. Daarnaast biedt Theater te Water de medewerkers de gelegenheid om kennis te maken met het theatervak en zich daarin te bekwamen. Jaarlijks worden er twee voorstellingen in de regio Groningen en Drenthe gespeeld, de zomerproductie in het schip Verwondering en de winterproductie op podia in buurt- en dorpscentra. In de stad Groningen richt de organisatie zich de laatste tijd op het bereiken van wijkvernieuwingsgebieden. De zomerproducties worden ongeveer 70 keer gespeeld (gemiddeld ca. 3.300 bezoekers) en de winterproducties ongeveer 50 keer (ca. 4.000 à 4.500 bezoekers). Theater te Water is in de afgelopen 28 jaar een springplank gebleken voor veel jong talent uit het noorden.

In de beleidsperiode 2009-2012 ontvangt Theater te Water een jaarlijkse provinciale subsidie van € 40.000. Voor de aankomende beleidsperiode vraagt men € 43.000. De totale omzet bedraagt € 208.000 op jaarbasis.

Beleid

Voor de aankomende beleidsperiode staat continuering van het huidige beleid centraal, waarbij de nadruk ligt op talentontwikkeling en laagdrempelig theater. Voor de aanvulling van het spelersreservoir zoekt Theater te Water meer contact met jeugdtheaterscholen. Men constateert dat het in de huidige tijd moeilijk is om vrijwilligers aan zich te binden. Er wordt gewerkt aan meer contacten met het VMBO. Ook zoekt men naarstig naar aansluiting bij grotere evenementen zoals festivals e.d.

Beoordeling

De commissie ziet Theater te Water als een sympathieke instelling die een hiaat vult en daarmee voorziet in een behoefte. Er wordt theater en daarmee cultuur naar plaatsen in de provincie gebracht waar anders op dat gebied nauwelijks iets te doen is. Positief oordeelt de commissie over het feit dat jongeren een leerplaats krijgen. De leiding is professioneel. Voor de voorstellingen wordt gewerkt met (gevorderde) amateurs. De artistieke visie is enigszins eendimensionaal en daarmee beperkt. Het publieksbereik is, zeker gezien in het licht van de facilitaire mogelijkheden van de podia, behoorlijk te noemen. Theater te Water richt zich niet of heel beperkt op publiek van buiten de provincies Groningen en Drenthe. Wel is er sprake van cultureel ondernemerschap en ook organisatorisch heeft men de zaken goed op orde.

Conclusie en advies

De commissie vindt Theater te Water een sympathieke instelling maar meent dat deze in het licht van de huidige criteria niet in aanmerking komt voor een structurele provinciale ondersteuning. De artistieke waarde is beperkt en er wordt niet voldaan aan de eis van professionele kunst. De commissie adviseert daarom het subsidieverzoek niet te honoreren.

26. TRYATER

Algemeen

Theatergezelschap Tryater brengt al jaren Fries- en Nederlandstalige producties zowel landelijk als in de provincie Groningen. Wat het jeugdtheater betreft speelt het gezelschap vooral Nederlandstalige jeugdtheatervoorstellingen op basisscholen en voor het voortgezet onderwijs. Voor het voortgezet onderwijs maakt de groep onderwijstheaterprojecten in de klas over actuele maatschappelijke onderwerpen. Samen met Theater De Citadel vormt Tryater het belangrijkste deel van het segment jeugd- en jongerentheater in het Noorden.

In de beleidsperiode 2009-2012 krijgt Tryater een jaarlijkse provinciale subsidie van € 35.900. Voor de periode 2013-2016 vraagt men € 75.000. De totale omzet van Tryater bedraagt € 3.109.675 per jaar.

Beleid

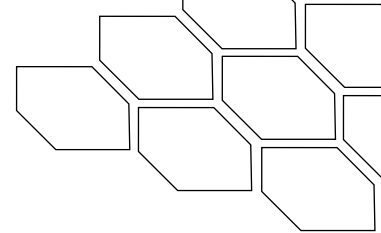
Aan de artistieke ontwikkeling van het jeugdtheater van Tryater wordt in de komende jaren verder gewerkt. Interessante jeugdtheatermakers als Ellen van den Hoek en Boukje Schweigman worden uitgenodigd voorstellingen te maken met de ervaren acteurs van Tryater. De samenwerking tussen actrice-regisseur Tamara Schoppert en Bram de Goeij wordt voortgezet. In de periode 2013-2016 worden vier jeugdproducties gemaakt, afwisselend gericht op de onderbouw en de bovenbouw, en twee jongerenproducties. Tryater speelt voornamelijk op scholen en zoekt daarmee bewust direct contact met kinderen binnen hun vertrouwde omgeving. Daarmee wil Tryater kinderen, jongeren en ook volwassenen blijven verrassen en uitdagen, zowel in de stad Groningen als in de provincie. Dit beleid is ingebed in het algehele gezelschapsbeleid.

Beoordeling

De kwaliteit van Tryater en haar producties staan niet ter discussie. Toch heeft de commissie problemen met de wat complexe inpassing van Tryater in het Groningse culturele veld. De zichtbaarheid en uitstraling voor Groningen is zeer beperkt en er is geen sprake van borging en versterking van de regionale identiteit van Groningen.

Conclusie en advies

Hoewel de commissie waardering heeft voor de artistieke kwaliteit en de educatieve activiteiten van Tryater is zij er niet voor de subsidie aan het gezelschap te continueren. Eigenlijk is er sprake van een programmeringssubsidie voor de voorstellingen van de groep in Groningen. Een dergelijke bijdrage valt buiten de provinciale criteria evenals het educatieve aspect. De commissie adviseert de aanvraag niet te honoreren.

27. JEUGDTHEATERSCHOOL WONDERBOOM

Algemeen

Jeugdtheaterschool Wonderboom is in november 2000 opgericht. Wat begon als een klein initiatief van enkele enthousiaste ouders in Noordwest-Groningen is uitgegroeid tot een jeugdtheaterschool met 120 leerlingen die actief is in heel Noord-Groningen. Wonderboom richt zich op cultuureducatie van kinderen en jongeren (van 8 t/m 18 jaar) op het platteland van Noord-Groningen. Dit is in meerdere opzichten een achterstandsgebied: een laag gemiddeld inkomen, een hoge (jeugd)werkloosheid en basisscholen die laag scoren op de landelijke ranglijsten. Bovendien kampt dit gebied al sinds jaren met een krimpende bevolking en teruglopende voorzieningen. Voor kinderen en jongeren was er nauwelijks aanbod op het gebied van professionele cultuureducatie.

De Jeugdtheaterschool Wonderboom is een nieuwe aanvrager. Men vraagt voor de komende periode een jaarlijkse structurele subsidie van € 42.500. De totale omzet bedraagt € 135.000 op jaarbasis.

Beleid

Het is de ambitie van Jeugdtheaterschool Wonderboom om de centrale plek voor cultuureducatie in Noord- en West-Groningen te worden; een positionering die vergelijkbaar is met bijvoorbeeld het Kunstencentrum in de stad Groningen en het IVAK in Delfzijl.

Het beleidsplan geeft duidelijk aan waarvoor het gevraagde bedrag zal worden ingezet:

- Uitbreiding van de taken van de zakelijk leider en de artistiek leider (beide naar 0,4 fte). Zij zijn degenen die de activiteiten gericht op de vergroting van het bereik, de verbreding van het aanbod en het uitbreiden van de ondersteuningsrol zullen moeten realiseren.
- Uitbreiding van de dienstverlening naar scholen en andere aanbieders van cultuureducatie (Shared Service Centre voor cultuur).
- Een klein deel van de subsidie is bestemd voor het beheer van het nieuwe multifunctionele theater in Winsum.

Beoordeling

De commissie spreekt haar waardering uit voor de activiteiten van Jeugdtheaterschool Wonderboom. De school bevindt zich aan het begin van een voor die regio belangrijke keten. Daarnaast werkt men samen met een balletschool en de muziekschool. Dankzij het programma "Toekomst op de planken" heeft de kwaliteit een positieve impuls gekregen. Dat heeft Wonderboom een eerste subsidie van het landelijke Fonds Cultuurparticipatie opgeleverd. Het plan ziet er professioneel uit.

Conclusie en advies

De commissie complimenteert de Jeugdtheaterschool Wonderboom met de bereikte resultaten. Wonderboom is echter een educatieve instelling en geen kunstinstelling. Ze is vooral lokaal en regionaal van betekenis en heeft geen landelijke uitstraling. De commissie meent dan ook dat een structurele subsidiëring niet in de rede ligt, te meer daar talentontwikkeling en educatie niet meer tot de provinciale subsidiecriteria behoren. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

28. STICHTING BROOT

Algemeen

De Stichting Broot is een bescheiden organisatie die zich bezighoudt met kunst- en cultuurprojecten met een link naar de sociale omgeving. De stichting stimuleert en organiseert ongewone samenwerkingsverbanden tussen bestaande partijen. De provincie Groningen wordt om structurele ondersteuning gevraagd om de continuïteit van de werkzaamheden van de stichting te waarborgen.

De Stichting Broot is een nieuwe aanvrager en vraagt voor de komende periode een bedrag van € 20.000 per jaar. De totale omzet van de stichting bedraagt € 107.250 op jaarbasis.

Beleid

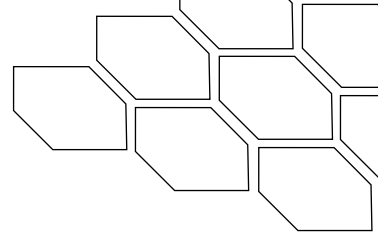
De Stichting Broot beschouwt samenwerking tussen minder voor de hand liggende partners als basis van alle ondernemerschap en stimuleert het onderzoek naar nieuwe wegen en mogelijkheden. In krimpgebieden versterkt samenwerking met alle disciplines die nog aanwezig zijn het gevoel van trots en kracht. De stichting wil meer tijd en energie vrijmaken voor de ontwikkeling van nieuwe projecten. Het beleidsplan geeft een overzicht van reeds gerealiseerde projecten en beschrijft een aantal beoogde plannen.

Beoordeling

De commissie constateert dat de Stichting Broot een sympathiek maar sterk lokaal getint initiatief is. De werkwijze maakt de stichting een projectorganisatie bij uitstek. De commissie ziet onvoldoende inhoudelijke samenhang in de activiteiten en doelgroepen om overtuigd te raken van de noodzaak van structurele ondersteuning. Er is slechts sprake van een geringe bijdrage aan de economische/toeristische criteria.

Conclusie en advies

Zowel inhoudelijk als vanuit het perspectief van de provinciale criteria meent de commissie dat er geen aanleiding is voor een structurele provinciale subsidie. De commissie adviseert de aanvraag niet te honoreren.

29. STRANGER THINGS HAVE HAPPENED

Algemeen

Stranger Things Have Happened is een in Groningen gehuisveste stichting die in 2009 werd opgericht en het Engelstalige theater in Nederland op een hoger plan wil brengen. Een jarenlange samenwerking binnen het Groningse studententheater werd aldus omgezet in een professionele organisatie die meer voorstellingen wil realiseren. De stichting wil bijdragen aan het theaterklimaat in Groningen en daar met Engels als voertaal een nieuw aspect aan toevoegen. Zo wil Stranger Things Have Happened niet alleen het Nederlandse publiek bereiken dat al in het theater te vinden is maar ook internationale cultuurliefhebbers en studenten.

De organisatie is een nieuwe aanvrager en vraagt voor de komende beleidsperiode € 11.000 jaarlijks. De totale omzet bedraagt € 19.000 op jaarbasis.

Beleid

Doelstelling van de stichting is het Engelstalige theater in Nederland te bevorderen. Stranger Things Have Happened heeft een aanbod van improvisatiecomedy, workshops en theatervoorstellingen. Er wordt samengewerkt met diverse theatermakers en cultuurorganisaties. De stichting wil het publiek bekend en vertrouwd maken met Engelstalig theater en constateert dat daar onder (internationale) studenten veel vraag naar is. De stichting wil de cultuurparticipatie van de inwoners van Groningen versterken en bijdragen aan de reputatie van Groningen als noordelijk centrum van theaterkunst en studentencultuur.

Beoordeling

De commissie is van mening dat Stranger Things Have Happened niet past binnen de provinciale criteria. Er is geen sprake van borgen en versterken van de regionale identiteit of van spreiding en participatie van cultuur. De organisatie ontstijgt het beeld van een studentencollectief nog niet en moet zich eerst verder ontwikkelen en bewijzen. Van een economische en promotionele bijdrage is nauwelijks sprake. De activiteit is een lokale aangelegenheid, die niet buiten de grenzen van de studentenstad Groningen reikt.

Conclusie en advies

Het gaat hier om een vorm van studententheater, die noch economisch noch promotioneel een bijdrage levert aan het imago van Groningen. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

30. VREEMD HOOFD

Algemeen

Vreemd Hoofd is een onderdeel van de Stichting Theatro Tomato. Het is een nieuw, jong gezelschap dat maskertheater maakt.

Vreemd Hoofd is een nieuwe aanvrager. Er wordt voor de komende beleidsperiode € 20.000 per jaar aangevraagd. De totale omzet is € 150.000 op jaarbasis.

Beleid

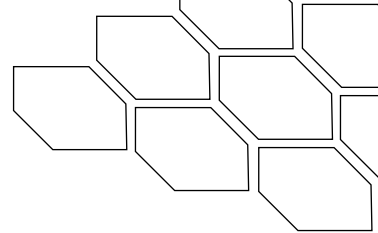
Vreemd Hoofd wil het masker weer terugbrengen in het theater. In zijn voorstellingen en workshops wil Vreemd Hoofd het publiek (opnieuw) laten kennismaken met maskertheater. De leden van het gezelschap beschouwen theater als de spiegel van de ziel van de toeschouwer. Het wil thema's als leven, liefde, dood, verlangen en afscheid aanroeren. Voor Vreemd Hoofd is het van essentieel belang dat de voorstellingen toegankelijk zijn voor een breed publiek. Het gezelschap Vreemd Hoofd richt zich de komende periode op voorstellingen in de vorm van optochten en parades en op bijzondere locaties die niet noodzakelijkerwijs bedoeld zijn voor de presentatie van theater, bijvoorbeeld locaties in de openbare ruimte zoals stations en dorpspleinen. Naast de presentatie van maskertheater wil het gezelschap zich ook richten op het geven van workshops.

Beoordeling

De commissie vindt deze vorm van theater nogal uniek, zeker voor het Noorden, en heeft sympathie voor het plan. Maar ze heeft ook grote twijfels. De activiteit is semiprofessioneel. Het concept gaat erg uit van de vorm waarbij de inhoud op de tweede plaats lijkt te komen. Er is sprake van een projectmatige opzet. Het gezelschap voldoet niet of nauwelijks aan de provinciale criteria. Er is geen sprake van borgen en versterken van de regionale identiteit. De organisatie is er niet echt op gericht publiek van buiten de provincie te interesseren noch draagt zij bij aan het promoten van Groningen in de rest van Nederland.

Conclusie en advies

De commissie is van mening dat Vreemd Hoofd geen bijdrage levert aan de provinciale doelstellingen. Zij adviseert daarom het subsidieverzoek niet te honoreren.

31. DE STEEG

Algemeen

De Steeg bestaat sinds 2005 en is een productiehuis voor professioneel jeugdtheater in Groningen en Drenthe. De Steeg maakt en speelt theatervoorstellingen voor jongeren vanaf 12 jaar in het voortgezet onderwijs, het MBO en daarbuiten.

In de beleidsperiode 2009-2012 krijgt De Steeg een structurele provinciale subsidie van € 56.700 per jaar. Voor de komende periode vraagt men € 60.000. De totale omzet bedraagt jaarlijks € 279.000.

Beleid

Voor de komende periode formuleert De Steeg de volgende beleidsdoelstellingen:

- De Steeg wil de ingezette lijn, jongeren voor jongeren, voortzetten, inclusief het intensief samenwerken met jonge getalenteerde acteurs in opleiding (17 tot 22 jaar). Professionele begeleiding is daarbij vanzelfsprekend.
- Er zal worden gewerkt met klankbordgroepen die nieuwe onderwerpen bedenken en voorstellingen evalueren.
- Er wordt gewerkt aan actieve participatie van jongeren door middel van lesmateriaal voor scholen en de mogelijkheid om gebruik te maken van een vakdocent.
- In samenwerking met studenten van de RUG wordt een toetsingsstelsel ontwikkeld om te onderzoeken of de boodschap bij de doelgroep aankomt.
- Er worden voorstellingen gemaakt in opdracht van of in samenwerking met andere partijen.

Beoordeling

De organisatie is bezig met een professionaliseringslag. Artistiek-inhoudelijk vindt de commissie de plannen niet overtuigend. De Steeg trekt niet of nauwelijks bezoekers van buiten de provincie en heeft voor de provincie dus geen promotionele meerwaarde. De Steeg is goed in staat gebleken eigen inkomsten en opdrachten te verwerven waaruit blijkt dat de organisatie beantwoordt aan een aanwezige vraag in de provincie.

Conclusie en advies

Het plan van De Steeg is ondernemingsgericht maar ontbeert een overtuigende artistieke visie. Van promotioneel-economische waarde voor de provincie is geen sprake. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

32. VERTELLUS

Algemeen

De Stichting Vertellus, paraplu voor de activiteiten van Erik van Dort, stelt zich ten doel theatrale projecten voor kinderen in de leeftijd van 4 t/m 11 jaar te ontwikkelen, te produceren en op te voeren. Van Dort doet dit als verhalenverteller in een setting met muziek en beeld.

In de huidige periode ontvangt de Stichting Vertellus een jaarlijkse provinciale bijdrage van € 20.000. Voor de komende beleidsperiode vraagt men een bedrag van € 30.000. De totale omzet bedraagt € 120.000 op jaarbasis.

Beleid

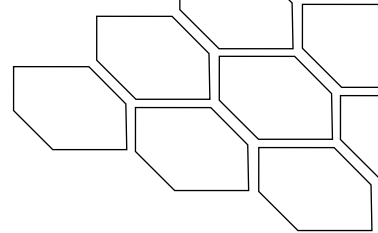
Voor de komende beleidsperiode wil de Stichting Vertellus een groot aantal erfgoedinstellingen actief benaderen en haar diensten aanbieden. Een aantal ervan heeft daarop al positief gereageerd. Vertellus wil nieuwe samenwerkingsverbanden aangaan met andere kunstinstellingen in Groningen, zoals het Haydn Jeugd Strijkorkest en Noord Nederlandse Dans. Inhoudelijk gezien zoekt men samenwerking met professionele regisseurs om de voorstellingen vorm te geven. In de komende beleidsperiode is Vertellus van plan een verhalenproject te ontwikkelen rond een Groninger die een belangrijke rol heeft gespeeld in de historie van Het Verhaal van Groningen.

Beoordeling

Er is enigszins sprake van borgen en versterken van de regionale identiteit. Er is echter geen sprake van nationale uitstraling, landelijke media-aandacht of publieksbereik van buiten de provincie. Vertellus sluit niet of nauwelijks aan op de provinciale doelstellingen.

Conclusie en advies

De commissie is van mening dat de aanvraag van Stichting Vertellus in artistiek opzicht onvoldoende onderscheidend is. Educatief is niet langer een subsidiecriteria. Vertellus sluit niet of nauwelijks aan op de provinciale doelstellingen. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

33. THEATERGROEP WAARK

Algemeen

De Stichting Waark is een theatergroep die zich al bijna 40 jaar onderscheidt door Groningstalige producties op de planken te brengen. Deze voorstellingen zijn geënt op de geschiedenis van Groningen of ze etaleren de Groninger volksaard. Er wordt gewerkt met vaste en wisselende ervaren amateuracteurs die tijdens de productie worden ondersteund door betaalde professionals. Hierdoor zegt Waark op een hoog artistiek niveau te functioneren. Alle aan Waark verbonden medewerkers kenmerken zich door een sterke binding met de Groninger taal en cultuur.

In de huidige periode ontvangt Waark een jaarlijkse provinciale bijdrage van € 10.000. Voor de komende beleidsperiode vraagt men eveneens een bedrag van € 10.000. De totale omzet bedraagt € 47.500 op jaarbasis (peiljaar 2013).

Beleid

Gezien het succes van de historische producties (Het Verhaal van Groningen) gaat Waark de komende jaren de keuze van theaterstukken mede hierop toespitsen. Hierbij zoekt de groep intensieve samenwerking met andere instellingen die eenzelfde focus hebben en haar hierin kunnen ondersteunen en versterken. Op basis van de openluchtproductie *tWotterop*, gespeeld op een schip dat over de Groningse wateren voer, werkt Waark aan plannen voor een kleinere productie die geschikt is voor allerlei gelegenheden zoals verenigingsbijeenkomsten, presentaties en combinaties met muziekkuitvoeringen e.d. en die op verschillende plekken kan worden gespeeld. Voor de periode 2013-2016 zijn de plannen nog niet uitgewerkt, maar begin 2013 zal WAARK druk doende zijn met de rondreizende zaalproductie *De Nieuwe Man*, die zal doorlopen tot de zomer van dat jaar. Intussen worden plannen gemaakt voor een nieuwe samenwerking met regisseur Jack Nieborg in de vorm van een buitenproductie. Waark gaat ervan uit in de komende periode tenminste drie producties uit te brengen.

Beoordeling

Waark is een amateurgezelschap dat wordt aangestuurd door professionele regisseurs. Het aanbod is van semiprofessioneel niveau. De werkwijze is projectmatig. Het positieve aspect is het borgen en versterken van de regionale identiteit. Er is vooral sprake van regionale verankering.

Conclusie en advies

De commissie concludeert dat de plannen van Stichting Waark niet of nauwelijks aansluiten bij de provinciale doelstellingen. Het gaat niet om professionele kunst. Van promotionele of economische waarde is niet echt sprake. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

34. HET POËZIEPALEIS

Algemeen

Het Poëziepaleis organiseert jaarlijks een dichtwedstrijd voor scholieren in het primair en voortgezet onderwijs. De organisatie heeft als doel kinderen en jongeren actief bezig te laten zijn met taal en poëzie. Naast dichtwedstrijden biedt Het Poëziepaleis een podium en ondersteunt het jong dichtertalent op de eerste stappen naar een schrijversloopbaan. In 2008 is Doe Maar Dicht Maar (DMDM) samengegaan met de Stichting Kinderen en Poëzie (SKeP). De nieuwe organisatie Het Poëziepaleis werkt in Nederland en Vlaanderen maar is gevestigd in Groningen.

In de beleidsperiode 2009-2012 ontvangt Het Poëziepaleis een jaarlijkse provinciale subsidie van € 2.300. Voor 2013-2016 wordt aan de provincie een bedrag van € 10.000 gevraagd. De omzet bedraagt € 230.184 per jaar.

Beleid

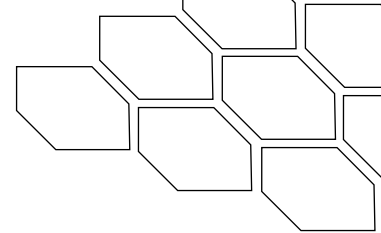
Het Poëziepaleis streeft ernaar het landelijke voorbeeld en aanspreekpunt te zijn voor poëzie-educatie. De ambitie voor 2013-2016 is om zoveel mogelijk leerlingen in aanraking te brengen met poëzie. Met de landelijke wedstrijden en festivals als basis organiseert Het Poëziepaleis workshops op scholen en voor docenten. Er wordt geïnvesteerd in samenwerking met scholen en in een breed literair en educatief netwerk zoals Poetry International, de Kunstbende en Passionate/Bulkboek. Nieuwe activiteiten voor het basisonderwijs zijn de kinderdichter, een sms-wedstrijd en workshops gericht op buitenschoolse activiteiten. Binnen het voortgezet onderwijs wil men zich inzetten om meer VMBO-scholen te bereiken. Er wordt maatwerk geleverd met onder meer workshops door dichters op scholen. Succesvolle pilots worden doorontwikkeld en landelijk aangeboden. Samenwerking met educatieve uitgeverij moet zorgen voor een vergroting van het bereik. In de periode 2013-2016 streeft men naar een groei van het aantal deelnemers van 10%.

Beoordeling

De commissie heeft vertrouwen in de organisatie en de kwaliteit van de projecten. Het Poëziepaleis werkt goed samen ook in stad en provincie Groningen. De activiteiten sluiten goed aan bij het thema Groningen Poëzestad. De zichtbaarheid in Groningen en de uitstraling naar buiten toe is echter zeer beperkt. De aftrap van de wedstrijd Doe Maar Dicht Maar vindt plaats in Groningen maar de finale is in Amsterdam. Lokaal worden pilots ontwikkeld met een paar Groningse scholen maar het overgrote deel van de activiteiten vindt landelijk of online plaats. Het Poëziepaleis staat niet bekend als een product van Groningse bodem. Gezien de bezoekersaantallen is er geen sprake van een economische meerwaarde voor Groningen.

Conclusie en advies

Talentontwikkeling en educatie behoren niet meer tot de provinciale subsidiecriteria voor kunsten. De lokale bijdrage van Het Poëziepaleis is in het Groningse beperkt zichtbaar. Het culturele landschap is al voorzien van literair aanbod dat zich meer richt op publieksbereik en uitstraling. Hoewel de kwaliteit en de activiteiten van Het Poëziepaleis worden gewaardeerd, adviseert de commissie het subsidieverzoek niet te honoreren.

35. GRAFISCH MUSEUM GRONINGEN

Algemeen

Het Grafisch Museum Groningen maakt het publiek bekend met de geschiedenis van de grafische industrie, de grafische technieken en de grafische kunst en de ontwikkelingen op grafisch gebied. Daarnaast wil het museum grafische machines en de daarbij behorende materialen verwerven, beheren en exposeren. Ook wil men die machines in bedrijf houden waardoor men de productieprocessen kan demonstreren. Onderdeel van de vaste collectie is het Werkmanatelier. Het Grafisch Museum is gevestigd in een oud schoolgebouw aan de rand van het centrum. Omdat dit schoolgebouw een monument (Amsterdamse School) is, mogen er intern en extern geen aanpassingen worden gedaan. De kwetsbare financiële positie van het museum is een punt van zorg voor de organisatie. Sinds 2008 heeft het, na vier jaar geen directeur te hebben gehad, weer een directeur. De organisatie draait verder grotendeels op vrijwilligers.

In de periode 2009-2012 ontvangt het museum een jaarlijkse provinciale bijdrage van € 17.000. Voor de beleidsperiode 2013-2016 vraagt men een subsidie van € 25.000 per jaar met name om de veranderingen en de verzelfstandiging mogelijk te maken. De totale uitgaven per jaar bedragen € 159.500.

Beleid

Het Grafisch Museum Groningen heeft de ambitie het beste grafisch museum van Nederland te worden en streeft op termijn naar financiële onafhankelijkheid. Dit betekent dat het museum naast een betere inhoudelijke presentatie interessante museale maar ook commerciële activiteiten wil gaan ontwikkelen. Bezoekersaantallen zullen hierdoor groeien en het museum hoopt zo een interessante partner te worden voor het bedrijfsleven. Omdat het huidige pand te grote beperkingen oplevert zal samen met commerciële partners worden gekeken naar een andere huisvesting, liefst in de binnenstad. Men streeft naar een verhuizing in 2016.

Beoordeling

De commissie vindt dat het plan er prachtig uitziet maar zij signaleert een discrepantie tussen de huidige situatie en de geschetste toekomst. Er zijn twijfels of dit allemaal kan worden waargemaakt. De collectie, noch de aanvullende programmering, noch het gebouw kunnen echt worden gezien als publiekstrekker. Er lijkt sprake van een vlucht naar voren. Het museum onderscheidt zich in de presentatie en demonstratie van oude technieken. De machines zullen in een traditionele opstelling maar weinig bezoekers trekken. De ambitie om "het beste grafisch museum van het land" te worden vraagt een bredere aanpak. Voor de presentatie van de Werkmancollectie zou meer kunnen worden meegelift met de promotionele activiteiten van het Groninger Museum.

Conclusie en advies

De commissie is onder de indruk van de in het plan neergelegde ambitie maar heeft onvoldoende vertrouwen in de haalbaarheid. De promotionele en economische waarde voor Groningen van het museum is beperkt. De commissie adviseert het museum vooral het ambacht te blijven koesteren. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

36. NP3

Algemeen

NP3 presenteert zichzelf als een representatieve multidisciplinaire mediacombinatie rond de grenzen van de experimentele hedendaagse kunst. Een initiatief dat continu in beweging blijft, ontkent, bevestigt, grenzen opzoekt, verbanden (ver)legt en ontkracht, op haar hoede blijft en keuzes maakt. NP3 als in: Niet Parkeren tot in de derde macht. Een podium voor jong denkende beeldzoekers, met een focus op kwaliteit en innovatie in het alternatieve veld: een oriëntatiehulp, referentie, klankbord en bron van inspiratie voor iedereen die geïnteresseerd is in hedendaagse culturele tendensen op wat voor vlak dan ook.

NP3 is een nieuwe aanvrager. Men vraagt voor de beleidsperiode 2013-2016 een jaarlijkse subsidie van € 60.000. De totale omzet bedraagt € 295.000 op jaarbasis.

Beleid

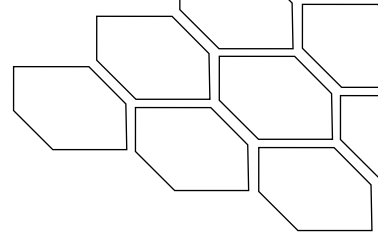
Als “het epicentrum voor de experimentele hedendaagse kunsten” wil NP3 zich de komende jaren profileren via de drie mediastations, de drie fysieke locaties NPS.nu, NPeG2 en NPS.tmp en de uitgeverij The Edge & Publishers. Een innoverende, op de actualiteit gerichte instelling die opereert vanuit de stad Groningen en het Noorden en die zich continu wil (her)definiëren en alternatieven wil scheppen ten opzichte van zowel het klassieke museum voor hedendaagse kunst als de bestaande kunstinitiatieven en culturele instellingen. NP3 wil een ruimte zijn waarin de kunstenaar zich verder kan ontwikkelen, een ruimte waar kunst vorm en context krijgt, een ruimte waar de bezoeker kennis kan maken met de status quo: een momentopname van de hedendaagse kunstschepping en de kunstenaar, het artistieke onderzoek en het proces.

Beoordeling

De commissie meent dat het plan van NP3 vooral interessant is voor de autonome kunstenaar en de speciaal geïnteresseerde bezoeker. Er is sprake van een goed artistiek inhoudelijk programma, waarbij reflectie op kunst centraal staat. De commissie heeft echter twijfels over de omvang en de breedte van het publiek. Men richt zich in hoge mate op de vakmatig betrokken bezoeker. Dat maakt overigens ook dat het profiel helder is. Het beleidsplan is uitgebreid en zeer uitvoering in zijn beschrijvingen en analyses. Dat komt de duidelijkheid niet altijd ten goede. In het beleidsplan worden veel namen en (landelijke) netwerken genoemd zonder dat de manier waarop die netwerken worden gebruikt steeds concreet wordt gemaakt. Volgens de commissie gaat het bij NP3 vooral om een stedelijk fenomeen.

Conclusie en advies

De commissie is van mening dat NP3 een duidelijke functie heeft, die niet weg te denken is uit het stad-Groningse culturele landschap. Het is een interessant kunstenaarsinitiatief maar niet passend binnen de criteria. De organisatie is vooral gericht op specialistisch geïnteresseerden en dat is tegelijk ook haar kracht. De commissie stelt dat NP3 een geringe promotionele en economische waarde voor de provincie Groningen heeft. Bovendien heeft NP3 vooral een lokaal stedelijk karakter. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

37. WALL HOUSE #2

Algemeen

Op 5 september 2001 werd het Wall House in de Groningse wijk Hoornse Meer geopend, decennia nadat het ontworpen was, op een ander continent dan waar de architect, John Hejduk, woonde en voor een andere dan de originele klant. Het Wall House is onderdeel van een grotere serie die uit 24 Wall Houses bestond. De ontwerpen zijn als theoretisch model ontwikkeld.

Om het Wall House open te stellen voor de gemeenschap vroeg de gemeente een aantal enthousiaste mensen met visie een stichting in het leven te roepen die het huis zou kunnen exploiteren. Het beheer werd door de onafhankelijke Stichting Wall House #2 op zich genomen. Zo is het Wall House de museale manifestatie van een architectonisch concept, in dialoog met de alledaagse omgeving.

Voor de komende beleidsperiode vraagt de stichting een jaarlijkse structurele ondersteuning van € 30.000. De totale omzet bedraagt € 93.000 op jaarbasis.

Beleid

Met het huidige beleid richt Wall House zich op kwalitatief hoogstaande producten voor een breed en wisselend publiek. De stichting wil aansluiten bij het internationale belang van het gebouw en heeft een hoog ambitieniveau. Door het inzetten van kunst wil Wall House belangrijke vragen stellen met betrekking tot de maatschappij en onderzoek doen naar ons leven. Anders gezegd: het Wall House wil nadrukkelijk niet een normaal kunstpodium zijn. Dit zou onrecht doen aan de specifieke mondiale kwaliteit van het gebouw.

Beoordeling

De commissie is enthousiast over het Wall House als gebouw. Het is een potentieel laboratorium. Maar het letterlijke en figuurlijke isolement van het huis is problematisch. De relatie met de andere beeldende kunsten is afwezig. Het gebouw noch de organisatie hebben een speciale band met Groningen. De bezoekersaantallen zijn laag en het publieksbereik is niet breed. Er gebeurt effectief te weinig in het Wall House. De marketingvisie maakt geen sterke indruk.

Conclusie en advies

Stichting Wall House #2 voldoet in de huidige vorm vrijwel niet aan de provinciale criteria. De organisatie functioneert op een matig niveau. Er zijn inhoudelijke mogelijkheden maar die worden onvoldoende benut. De commissie stelt voor dat er met een nieuwe frisse aanpak naar het Wall House wordt gekeken. Dat kan allen als de organisatie elders wordt ondergebracht, bij voorbeeld bij het Groninger Museum of het Centrum voor Beeldende Kunst. Het zou een bijzondere schakel in een keten van beeldende kunstactiviteiten kunnen zijn. Het verdient aanbeveling om de stichting Wall House #2 niet als een aparte instelling te ondersteunen. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

38. KUNSTPROJECTEN NOORDERSTATION

Algemeen

De Stichting Kunstprojecten Noorderstation programmeert sinds 2008 projecten in voormalige trapopgangen van het Noorderstation in Groningen. In de stichting werken projectbureau Minerva, Sign, de Huurdersvereniging Kunstenaars en Philbert Advies samen. Het project maakt onderdeel uit van de integrale wijkaanpak die moet leiden tot verbetering van de leefbaarheid en de veiligheid in de wijk. De projectruimten zorgen naast kunst ook voor levendigheid en een groter gevoel van veiligheid rond het Noorderstation.

De Stichting Kunstprojecten Noorderstation is een nieuwe aanvrager. Men vraagt voor de komende beleidsperiode een structurele ondersteuning van € 2.000 per jaar. De totale omzet bedraagt € 29.550 op jaarbasis.

Beleid

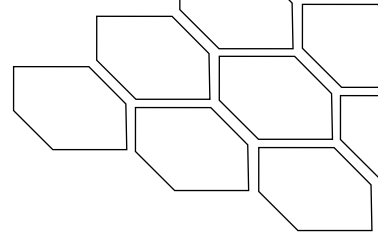
Er zullen jaarlijks zowel projecten op het gebied van de autonome kunst te zien zijn, als projecten die onder de noemer 'community art' vallen. Dat laatste betekent dat bewoners uit de buurt actief deelnemen. Dat laatste sluit aan bij het gemeentelijke beleid waarin veel waarde wordt gehecht aan kunst en cultuur in de wijken en aan artistieke kwaliteit. Men richt zich op jonge kunstenaars die op de trappen van het station de ruimte krijgen om hun werk al experimenterend te ontwikkelen.

Beoordeling

De aanvrager gaat in het beleidsplan niet in op de aansluiting bij de provinciale criteria. Er is geen sprake van het borgen en versterken van de regionale identiteit, noch van spreiding. De uitstraling van het Noorderstation is lokaal en van een economisch belang is geen sprake.

Conclusie en advies

De Stichting Kunstprojecten Noorderstation realiseert lokale projecten in de openbare ruimte. De projecten zijn op zich interessant maar ze voldoen niet aan de gestelde provinciale criteria. De commissie adviseert het subsidieverzoek niet te honoreren.

39. GLOBAL ART COMPANY

Algemeen

De Stichting Global Art Company biedt nieuw talent, studenten van het kunstvakonderwijs, basisschoolleerlingen en leerlingen van het voortgezet onderwijs, amateurs en pas afgestudeerden, een kans om creatieve producten uit te werken. De Global Art Company biedt hen faciliteiten en knowhow aan zodat ze hun creatieve ideeën kunnen uitvoeren. Men werkt met professionals en specialisten die expertise hebben in de wereld van de muziek, de nieuwe media en de kunst. De Global Art Company is een nieuwe aanvrager. Men vraagt voor de beleidsperiode 2013-2016 een jaarlijkse structurele bijdrage van € 88.469. De totale omzet bedraagt € 372.500.

Beleid

De Stichting Global Art wil op het platteland hoogstaande kwaliteit aanbieden op het gebied van kunst zowel in knowhow als in faciliteiten. Met name de eigen vestigingsplaats, De Marne, staat daarbij centraal. Men richt zich vooral op community art, projecten waarin artistieke en sociale aspecten worden gecombineerd. Er wordt onder meer gewerkt aan een musical waarbij zoveel mogelijk inwoners en instellingen betrokken zijn. De Global Art Company levert daarbij stageplekken voor de Popacademie in Leeuwarden.

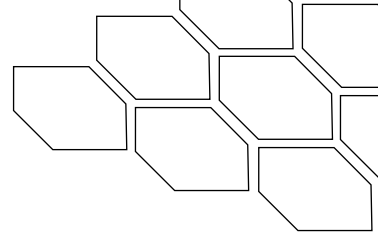
Beoordeling

De commissie ziet de plannen van de Global Art Company als een lokaal initiatief, waarbij het projectmatige prevaleert. Zij constateert dat de plannen nog weinig concreet zijn en dat er eerder sprake is van een ideologisch verhaal. Het plan voldoet in geen enkel opzicht aan de provinciale criteria al maakt het wel nieuwsgierig naar de mate waarin een en ander concreet gestalte zou kunnen krijgen.

Conclusie en advies

De commissie heeft twijfels over de artistiek-inhoudelijke visie en draagkracht van het plan. Er is sprake van een lokale, projectmatige aanpak die niet of nauwelijks bijdraagt aan de economische en promotionele doelstellingen zoals die zijn vastgelegd in de provinciale criteria. De commissie de aanvraag niet te honoreren.

COLOFON

Het advies 'Kunst en cultuur in de provincie Groningen' verschijnt onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de Kunstraad Groningen.

Bestuursleden zijn:

Hans van Maanen (voorzitter), Simone Lippens, Rika Pot, Peter Vermeulen, Ben Warner.

Leden van de adviescommissies zijn:

- Kunsten: Ben Hurkmans (voorzitter), Saskia van de Ree, Adriaan de Regt.
- Erfgoed: Bert Looper (voorzitter), Heleen Buijs, Yme Kuiper.
- Steuninstellingen: Hans Muiderman (voorzitter), Patricia van Ballegooijen-Leo, Rob Bruynzeels.

Secretariële ondersteuning:

Marco Bentz van den Berg, Bert Oling, Arjo Passchier, Gertrude van der Veen.

Administratieve ondersteuning:

Antje van der Meulen.

Correctie:

Peter Propstra, Annette Steenhuisen.

Lay-out:

effe-design multimedia.